

BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ

CEZAR PETRESCU

Năluca

CEZAR PETRESCU

NĂLUCA

CEZAR PETRESCU

NĂLUCA

PIF. PAF. PUF. și alte povestiri

Ediție îngrijită de G. ZĂRAFU

Bibliografie școlară, clasele I—IV

Editura VALDO, București, 1995

Editor

ALDO PRESS S.R.L.

Coperta colecției și a cărții

Adrian Ionescu

Corector

R. Zarafu

Tipărit la

ROMCART S.A.

Informații și comenzi ramburs

C.P. 76—161, București 77450, România

ISBN 973-97079-4-7

NĂLUCA

Când pădurarul a adus-o din codru, era un pui mic şi fricos. Cu ochii mari şi umezi se uita rugându-se la toţi, gata să fugă.

Dar cu vremea se îmblânzi. Înţelesese că nimeni nu-i voia răul. Începea să vină singură la doniţa cu lapte. Ziua stătea ascunsă în tufişurile de zmeură din livadă. Seara răspundea la chemarea noastră, când îi întindeam câte o bucată de zahăr.

Fiindcă fugea atât de sprinten, tata a botezat-o „Năluca". Iar Năluca îşi cunoştea numele.

Toate vietăţile din ogradă : câinii, păsările şi pisicile erau acum dispreţuite de noi. N-aveam altă grijă decât de Năluca. „Ce face Năluca ?" „Unde s-a ascuns Năluca ?" „I-a dat cineva lapte astăzi ?" Aşa a crescut în mijlocul nostru.

Tata spunea chiar că s-a îmblânzit prea repede. Parcă îi părea rău că o vede amestecându-se laolaltă cu toate animalele domestice şi că a uitat atât de repede libertatea pădurii.

E adevărat că, uneori, se oprea sub umbra nucilor din livadă, cu urechile ciulite și cu nările umflate în vânt. Mirosea adierile aduse din poienile codrului. Atunci ochii ei erau mai umezi și pășea mai încet, cu botul în pământ. Năluca era tristă. Nu mai răspundea la chemările noastre. Nici nu voia să se atingă de bucata de zahăr pe care i-o întindeam în palmă.

Într-o seară, când cineva a lăsat poarta deschisă, Năluca a fugit. A doua zi culcușul era gol.

În zadar am căutat-o toți în grădină. În zadar am nădăjduit că poate se întoarce la donița cu lapte. Năluca plecase pentru totdeauna. Livada a rămas tăcută. Nu mai răsuna de fuga noastră, când ne jucam de-a ascunsul cu puiul de căprioară.

Ne-am întors iarăși la jocul cu pisicile și cu câinii. Iar vietățile domestice parcă spuneau : „Vedeți ? Tot la noi ați revenit. Numai noi suntem credincioase casei. Oricât ne alungați și ne chinuiți, noi rămânem aci, unde ne-am născut și unde vom muri."

Cu încetul, Năluca a fost uitată.

Aseară, mă întorceam cu tata de la Prisaca Mărgineanului, prin pădure.

Ziua cernuse o ploaie măruntă. În frunze picăturile atârnau ca strălucitori cercei de cleștar. În razele soarelui jucau țânțarii de aur. În afară de sunetul lor subțire de aripi, nu se auzea nici un zgomot. În toată pădurea domnea o tăcere mare și rece, ca într-o biserică.

Deodată, în calea noastră, pe cărare, a apărut o căprioară. Am tresărit și noi. A tresărit și ea. Era o arătare atât de neașteptată !

Tata a şoptit :

— E Năluca !

Era, într-adevăr, Năluca ! Fără să-mi dau seama am întins pumnul strâns, aşa cum o ademeneam altădată cu bucata de zahăr ascunsă. Căprioara şovăi o clipă. Se apropie, cu sfială. Poate îşi amintea şi ea. Mai erau câţiva paşi. Aproape să-i netezesc botul umed. Să-i prind gâtul cenuşiu. Să-i mângâi capul mic, pe care şi-l supunea dezmierdărilor odinioară. Câţiva paşi încă. Doi. Unul.

Şi deodată Năluca nu se mai uită în ochii mei. Privi îndărăt, în codru. Se răsuci scurt, pe picioarele subţiri, şi zvâcni în goană, spre adâncul codrului. Înaintea noastră nu mai rămâneau decât crengile tremurând. Stropii din frunze scuturându-se ca lacrimile.

Mâna întinsă după umbra ei a căzut neputincioasă.

Poteca pădurii mi s-a părut deodată atât de tristă !...

Iar înserarea parcă s-a posomorât.

PORCUL PREFĂCUT ÎN CÂINE

Pe vremea aceea, Transilvania era despărţită de România. La hotar păzeau grănicerii împărăteşti, cu mare asprime, şi nu lăsau să treacă, dintr-o parte în alta, nimic de mâncare.

Un român, care avea rude dincolo, în Ardeal, veni într-o zi cu o desagă în spate. Când vru să treacă graniţa, vameşul îl opri :

— Stai, ce ai în desagă ?

— Ce să am ? Un câine !

— Nu te cred. Desfă desaga, să văd...

— Domnule vameş, dacă desfac desaga, are să fugă câinele şi am să-mi pierd toată ziua gonind după el, să-l prind.

— Haide ! N-am vreme de stat de vorbă. Desfă desaga sau întoarce-te acasă.

— Românul desfăcu desaga. Din ea ţâşni, întradevăr, un câine, care o zbughi la goană înapoi, spre casă.

Omul se scărpină în cap şi se întoarse spre vameş :

— Vezi ? Tocmai ce spuneam c-o să se întâmple s-a întâmplat, domnule vameş. De acum am ce umbla după el !

— Ce să-ţi fac ? grăi vameşul. Pe voi nu mai ştie nimeni când să vă creadă şi când nu.

Românul porni spre casă, chipurile după câine. Dar cum ajunse acasă, prinse, în loc de câine, un purcel grăsun, pentru neamurile nevoiaşe de peste graniţă. Îl îndopă cu miez de pâine muiat în rachiu ca să adoarmă şi să nu guiţe, îl puse în traistă şi se întoarse la vamă.

Când ajunse, vameşul nu-l mai întrebă ce are în desagă şi-i spuse :

— Haide, treci şi nu mai dezlega desaga, că te pomeneşti că iar îţi fuge câinele.

Românul mulţumi. Dădu bună ziua şi trecu.

Seara, când se întoarse, desaga era goală.

— Se vede că iar ai scăpat câinele ! se minună vameşul.

— Taman aşa ! spuse românul. L-am scăpat în cuptor, mânc-l-ar fript cine îl are !

UN OM CUMSECADE

Ştefan Boloboacă şi Neculai Paraipan din Urecheni se întorceau de la târg. Prin pădurea cea mare de la Topoliţa, tot vorbind de una şi de alta, Neculai spuse :

— Cumetre Ştefane, noi avem o răfuială mai veche, pe care îmi pare că ai cam uitat-o.

— Ce anume ? se prefăcu a nu pricepe Ştefan Boloboacă, privind într-o parte.

Neculai Paraipan răspunse :

— Datoria cea de două mii de lei, de anul trecut. Ai venit la mine când erai la necaz. Ţi-am împrumutat banii. Numai eu ştiu cum i-am înjghebat... de atunci te tot păsuiesc şi aştept.

— Dar am plătit dobândă mare la fiecare trei luni. Dobândă mai mare ca la zarafi, cumetre Neculai. Până acum, aproape cinci sute de lei.

— Ei şi ! răspunse Neculai Paraipan strângând din umeri. N-ai fi vrut să-ţi împrumut banii fără să trag şi eu vreun folos ? Acum nu-i vorba de dobândă... Ai vândut vaca la târg. Ai căpătat pe dânsa taman două mii de lei. Ia fă-te a-mi da banii încoace, fiindcă te-am socotit un om cumsecade.

Ştefan Boloboacă se codea.

Era el om cumsecade, dar când a plecat la târg, să-şi vândă vaca, nu se gândise la datoria cea veche. Credea s-o mai amâne. Îl aşteptau acasă alte necazuri : nevasta bolnavă, acoperişul, prin care sufla vântul, se cerea dres, împrejmuirea din fundul curţii — dărăpănată, la pământ.

Încercă să mai capete o păsuire :

— Gândeşte-te şi dumneata, cumetre Neculai ! Mai rabdă-mă până la toamnă...

— Te-am crezut om cumsecade. Acum văd că m-am înşelat. Scoate cele două mii de lei şi rămânem prieteni !

În mijlocul vorbei rămase cu gura căscată. Mai vedea şi altceva. De după doi copaci groşi răsăriră doi hoţi cu puştile întinse şi cu înfăţişarea fioroasă, strigând :

— Punga sau viaţa !

După întâia cutremurare de spaimă, Neculai Paraipan se bucură. Punga lui era goală. Putea s-o dea hoţilor fără mare pagubă. El nu vându-se nimic la târg. Dar Ştefan Boloboacă se scotoci repede la chimir, scoase două mii de lei şi îi întinse lui Neculai Paraipan, sub ochii hoţilor spunând :

— Ai dreptate, cumetre Neculai. Sunt un om cumsecade ! Îţi plătesc datoria pe faţă, aşa cum mi-ai cerut. Ţine două mii de lei ! Pe urmă scutură punga deşartă, înaintea hoţilor, adăugând :

— Vedeţi şi voi, că de la mine nu mai aveţi ce lua ! Încercaţi la cumătru Neculai, care a avut noroc să dea peste un om cumsecade.

ISCUSINŢA ORBULUI

Era odată un orb foarte sărac şi singur pe lume. Trăia într-o casă mică, din fundul unei livezi. Cum nu făcea nici un rău nimănui, toată lumea avea milă de dânsul. Toţi îl iubeau. Era însă un orb sfătos, care ştia să povestească o mulţime de istorii frumoase. De aceea toată lumea s-a bucurat când a aflat că orbul a moştenit de la o rudă câteva mii de lei.

Orbul s-a întors cu moştenirea acasă. A strâns în noaptea întâi legătura cu bani sub cap. Pe urmă s-a gândit s-o ascundă undeva, ca s-o păzească de hoţi.

În a doua noapte a ieşit tiptil afară şi a îngropat banii la rădăcina unui pom din livadă. Îi numărase bine ; erau cinci mii de lei.

Peste vreo câteva zile umblă el la rădăcina pomului, să vadă ce-i fac banii. L-au trecut sudorile. Banii dispăruseră. Caută. Se învârte. Numără din nou pomii, crezând că poate s-a înşelat. Nu mai încăpea nici o îndoială. Cineva îi furase. Îl văzuse când i-a ascuns şi umblase pe urmele lui.

Nemângâiat, orbul se întoarse în casă şi începu să se gândească în fel şi chip cum să dea de urma hoţului. Un gând bun îi veni şi începu să-şi frece mâinile. Cam bănuia el cine fusese. Auzise din toate părţile că vecinul lui e o poamă rea şi că nu se dă în lături de la nimic, când e vorba de bani. Îşi ia toiagul şi se duce la vecin. Bate la uşă.

— Boc ! Boc !

— Intră ! strigă vecinul din casă.

Când văzu că e orbul, vecinul nu se simţi prea bine, dar spuse foarte nepăsător :

— Ce vânt te aduce pe la mine, prietene ?

— Ia, un vânt bun ! vorbi orbul, silindu-se să pară foarte vesel. M-am gândit să viu la dumneata ca la un om care ai doi ochi şi poţi vedea şi judeca lucrurile mai bine ca mine. Uite despre ce e vorba : Ştii că am moştenit o sumă mai mare de bani. Jumătate am ascuns-o într-un loc sigur, unde n-o s-o afle nimeni. Jumătate o port la mine... Acum te întreb pe dumneata, ce crezi mai bine să fac ? Să păstrez jumătatea la mine, sau s-o ascund în ace-

lași loc ? Dacă o port la mine, mă tem să n-o pierd...

— De bună seamă că poți s-o pierzi ! se grăbi să spună vecinul. Eu te sfătuiesc s-o ascunzi tot acolo...

— Așa m-am gândit și eu, încuviință orbul.

Pe urmă își luă ziua bună și plecă.

Vecinul se grăbi să ducă la loc banii, în groapa de la rădăcina pomului, făcându-și socotelile că, a doua zi, în loc de cinci mii, are să găsească zece mii de lei. Așteptând, își dura planuri ; ce-o să facă el cu atâția bani căzuți din cer.

Dar nu trecu ziua și orbul bătu din nou la ușă.

— Boc ! Boc !

— Intră ! strigă el.

Iar când intră orbul, întrebă nerăbdător :

— Ce vânt te aduce, vecine ? A fost bun sfatul meu ?

Orbul se opri la ușă și vorbi :

— A fost bun, fărtate ! Dar acum, după ce mi-am găsit banii, pot să te învăț și eu ceva : Să știi de la mine că, uneori, orbul vede mai bine decât cei care au doi ochi.

CÂINELE ISTEȚ

În partea de miazăzi a Franței, într-un orășel neînsemnat, se afla un birt sărăcăcios. Acolo se adunau, la vremea mesei, muncitorii de la o fabrică vecină. Erau lucrători săraci și nu le dădea mâna să se înfrupte din multe feluri. Așa că șter-

geau cu miez de pâine sosul farfuriilor până ce nu mai rămânea nimic pe urma lor.

În preajma birtului se oploşise un câine slab şi flămând ca vai de el. Dădea târcoale meselor, dar nu se alegea cu mare lucru. Abia înfuleca, pe ici-colo, câteva firimituri căzute pe sub scaune. Să capete un os ori o bucată muiată în sos gras, nici vorbă de aşa ceva ! Câinele se lingea pe bot şi îşi strâmbase gâtul tot aşteptând să se milostivească vreun muşteriu.

De la o vreme, băgă el de seamă cum merge orânduiala birtului. Ca să-şi împuţineze cheltuielile, stăpânul nu tocmise nici un băiat ori o fată de serviciu. Fiecare muşteriu se ducea singur la oblonul dinspre bucătărie, suna un clopoţel, îşi căpăta porţia şi pleca la masă cu farfuria plină.

„Hm ! îşi spuse câinele în sine, într-o bună zi. Mi se pare că e rost să mă înfrupt şi eu, dacă voi avea puţin noroc !"

Zis şi făcut. A aşteptat până ce au plecat muncitorii de la masă. Apoi s-a apropiat de oblon şi a tras cu dinţii de frânghia clopoţelului. Clopotul a sunat, oblonul s-a deschis şi bucătăreasa a pus, ca de obicei, o farfurie plină cu mâncare pe pervazul oblonului. Nu s-a uitat să vadă cine sunase. Ştia că lucrătorii sunt nevoiaşi, dar cinstiţi ; după ce mâncau, fiecare trecea la tejgheaua birtaşului să-şi plătească porţiile.

Câinele se cătără până la farfurie, înfulecă mâncarea cu mare poftă, şi, după ce s-a lins pe bot, a plecat frumuşel la plimbare.

Azi aşa, aşa mâine, aşa o săptămână. Începuse să se îngraşe. El era cel mai credincios muşteriu al birtului.

Dar cum urciorul nu merge de multe ori la apă, într-o zi pungașul a fost prins. Cea dintâi pornire a birtașului l-a îndemnat să apuce mătura de coadă și să-i dea vinovatului o lecție strașnică. Însă iscusința animalului îl înduioșase. Nu-l alungă și nici nu-l luă la rost. Din acea zi îi îngădui să-și ia porția lui pe față, o dată cu mușterii din fiecare zi.

Câinele venea, suna clopoțelul, își căpăta porția, apoi trecea pe la tejghea, clătinând din coadă, în semn de mulțumire. E drept că își plătea mâncarea acum, păzind birtul și curtea de hoți.

CIOBANUL ȘI HANGIUL

Pe drumul ce duce la Scăieni, în sus, spre munte, e hanul lui Spiridon Barbălată.

Arătos han ! Înălțat pe temelii strașnice de piatră, cu ferestre zăbrelite, cu doi tei umbroși în față, sub care se întind mesele cărăușilor de la munte. Se vede de la o poștă că negoțul merge strună. Nici n-apucă să plece un rând de drumeți și poposește altul.

Spiridon Barbălată nu stă locului o clipă. E harnic hangiu, vrednic negustor, nu-și lasă datoria în seama slugilor ; știe că ochiul stăpânului îngrașă vita. Numai un singur păcat îl cam strică. Nu crede omului la nevoie. N-a plecat nici un calic milostivit de la ușa lui. N-a împrumutat o dată un ban cuiva. Nici măcar nu s-a îndurat să dea o masă pe datorie unui mușteriu vechi, când s-a întâmplat ca mușteriul, din cine știe ce împrejurare, să nu aibă un gologan în pungă.

Aşa a pătimit cu el, anul trecut, Vlad Ciobanul, de la stâna Muncelului.

Zăcuse bietul Vlad două luni la spitalul din oraş. Scăpase cu viaţă, dar se întorcea galben şi sfrijit ca o vedenie, cu chimirul gol şi sprijinit în toiag.

S-a oprit la hanul lui Barbălată. Au dat mâna cu prietenie ca doi vechi cunoscuţi. S-au întrebat de sănătate şi de mersul treburilor. Pe urmă, Vlad l-a tras la o parte ca să-şi spună păsul :

— Neică Spiridoane, cum mă vezi, mă întorc de la spital. N-am la mine un sfanţ... Şi foamea nu cam vrea să ştie ce ai ori ce n-ai în pungă. Îţi dă ghies. Aşa că te-aş ruga să mă scrii în condică, la datorie, pentru o masă pe cinste.

Spiridon Barbălată s-a scărpinat în barbă, încruntându-se deodată şi privind într-o parte. Aşa, fără să se uite în ochii lui Vlad, a început să spună că el n-are nici o condică de datorii, că el nu dă nimănui pe datorie, că prietenia merge până la ban şi că aşa e lumea : „Cui îi dai pe datorie nu-ţi mai intră-n prăvălie !"

Vlad Ciobanul a înghiţit în sec. Şi-a luat ziua bună şi a plecat flămând, spre stâna lui. Dar în cuget i-a făgăduit : „Bine, neică Spiridoane ! Las' că-ţi plătesc eu asta cu vârf şi îndesat !"

De atunci, Vlad s-a oprit nu o dată la hanul lui Spiridon Barbălată.

— Bună ziua !

— Bună ziua !

A ospătat, a plătit, ba a mai vândut pe parale şi câţiva caşi cât roata carului. Despre întâmplarea veche, nici un cuvânt. Vedeţi bine că Vlad ţinea să nu râdă singur de cele ce plănuise... Când a so-

cotit că a venit timpul, s-a oprit cu mai mulți prieteni la han.

Aceasta s-a întâmplat într-o sâmbătă, pe la amiază. Vlad cobora spre sat cu alți prieteni, ciobani de prin alți munți vecini.

Se așază ei la masă. Vlad tot făcea semne către Spiridon Barbălată ca unul care avea ceva de spus.

— Ce-i, bade Vlad ? întreabă Barbălată. Dacă vrei să-mi vinzi ceva brânză, te-ai trezit cam târziu. Am cumpărat de la altul, mai ieftin.

— Te înșeli, neică Spiridoane ! a vorbit Vlad. Nu-i vorba de brânză. Ți-aș spune ceva mai în taină.

— Ei, despre ce e vorba ? Repede, că n-am vreme !

Vlad se plecă spre urechea lui Barbălată, întrebându-l în șoaptă :

— Mă rog, cam cât mi-ai da dumneata pe o bucată de aur groasă cât mâna ?

Îndată Barbălată a tresărit, spunând :

— Nu vorbi atât de tare !... Așteaptă să mă gândesc... Mai bine, știi ce ? Intră în han, în odăița din fund. Ai să aștepți și, ca să nu stai degeaba, am să te cinstesc eu cu o mâncare și o băutură cum nu am eu pentru oricine.

Barbălată l-a poftit, așadar, în cămara din fundul hanului. A început a căra toate bunătățile și mai ales vin. Își făcea socoteală că, dacă va izbuti să-l amețească pe cioban, are să facă târgul pe nimic.

Bun. Ciobanul înfuleca mai grozav ca un lup flămând. Se lăsase nemâncat înadins din ajun.

Din când în când, hangiul se ivea la ușă, frecându-și mâinile și întrebând :

— Ei, cum merge, bade Vlad ? Ce-ți mai poftește inima ?

Și n-aștepta răspuns, trimitea altă sticlă de vin și alte bunătăți.

La sfârșit, Vlad se ridică și dă să plece, îndreptându-se către tovarășii săi de la masa de sub tei.

— Stai, bade Vlad ! rosti îngrijorat Spiridon Barbălată. Așa ne-a fost vorba ? Ce-i cu bucata de aur ? Arată-mi-o și să facem un preț !

Vlad Ciobanul îl privi în ochi, râzând cu hohote și spunând :

— Mai încet, neică Spiridoane ! De unde vrei să-ți arăt dacă n-am nici o bucată de aur ? Te-am întrebat numai să știu cât mi-ai da, dacă s-ar îndura Dumnezeu să găsesc o bucată de aur, așa cam cât mâna.

Tovarășii lui Vlad râdeau de se cutremurau frunzele teiului.

Barbălată a rămas cu gura căscată, smulgându-și barba de necaz. Iar unul dintre ciobani, de colo, mai adaugă :

— Neică Spiridoane, o vorbă a românului spune : cică nu-i bine să vinzi pielea ursului din pădure. Și să-ți mai spun una : prost e cel care o vinde. Dar mai nărod e cel care o cumpără.

Și trage-i chef, și râs, și veselie, sub barba lui Barbălată.

CU ZMEUL

S-a dus zăpada. S-au dus jocurile de iarnă : bătăliile cu bulgări de omăt, săniuşul şi gheţuşul, oamenii burtoşi cu ochi de cărbune şi măturoiul în mână. O dată cu vânturile primăverii s-au schimbat şi jocurile copiilor. Pe cer se înalţă cele dintâi zmeie.

Unele sunt mari, dintr-o coală întreagă, trei zbârnâitori şi cozi de balauri. Altele, mai mici şi mai sărăcăcioase, dau târcoale în jurul lor, cum zboară porumbeii, cu frică, în jurul uliilor.

De-o săptămână se pregătea şi Gheorghieş să-şi facă un zmeu. Dar lucrurile mergeau greu, fiindcă părinţii lui Gheorghieş sunt săraci şi nu prea aveau de unde să-i dea bani. În sfârşit, a cumpărat şi el din banii de covrigi. Într-o zi coala de hârtie, într-o zi spetezele subţiri, în altă zi ghemul de sfoară. Când le-a avut toate adunate, s-a aşternut pe lucru... Duminică dimineaţa s-a închis în casă şi n-a mai ieşit decât când zmeul a fost gata. Pot să vă spun că era uns pe obraz cu clei alb de făină, ca ucenicii de la brutărie. Dar ce-i păsa lui ? Cine era mai fericit decât Gheorghieş ?

A dat fuga la maidan, căznindu-se să-şi înalţe zmeul până într-al nouălea cer. Pot să vă spun şi aceasta : n-a fost lucru uşor ! Mai întâi nu era cumpăna bine potrivită. Zmeul se ridica de un stat de om şi buf ! cădea în bot. Pe urmă, după ce i-a potrivit cumpăna, s-a dovedit că nu era coada destul de lungă. Zmeul făcea tumbe şi-a fost gata-gata să cadă în ogrăzile vecinilor. Mai apoi. când i-a înnădit coada, nu mergeau zbârnâitoarele ! Potri-

veşte-i cumpăna ! Lungeşte-i coada ! Drege-i zbârnâitoarele ! După multe necazuri, zmeul lui Gheorghieş a luat vânt şi s-a ridicat cât l-a ajuns sfoara...

Toţi îl căutau pe Gheorghieş acasă, să-l cheme la masă. Gheorghieş nicăieri ! Nu-i mai trebuia masă şi mâncare. Se sătura mâncându-şi zmeul cu ochii, de drag ce-i era ! Iar zmeul zbârnâia falnic în înălţimi, speriind toate păsările cerului.

Dar deodată s-a ivit dinspre cealaltă uliţă alt zmeu. Roşu şi mare din două coale, cu două cozi fluturând în văzduh, se îndrepta spre zmeul lui Gheorghieş, cu gânduri vrăjmaşe. Acum să te văd, Gheorghieş ! Acum să-mi probezi ce-ţi poate isteţimea !

Gheorghieş a cam îngălbenit ! Dar nu i-a tremurat mâna. Ştia el al cui era zmeul cel roşu. Ştia că stăpânul uliului — aşa-i spuneau toţi — era un băiat răutăcios şi mare meşter în lupta zmeielor „pe luatele". Pândea clipa potrivită şi curăţa toate zmeiele de pe cer, cum alungă uliul păsările speriate şi fără putere.

Gheorghieş nu mai lupta acum de plăcere, ca să se fălească printre colegi cu iscusinţa lui. Îşi apăra averea, fiindcă, dacă pierdea zmeul, multă vreme n-ar mai fi avut cum să adune atâţia bani ca să-şi poată înjgheba altul. S-a socotit el, a mânuit sfoara, s-a prefăcut că dă bir cu fugiţii şi că lasă zmeul să se coboare ; apoi, pe neaşteptate, a încâlcit sfoara „uliului" şi a tras-o cu putere la el. Bătălia s-a sfârşit. Un chiot de bucurie a răsunat din curţile vecine. Toţi copiii se bucurau că au scăpat de zmeul cel roşu. Iar Gheorghieş, după ce plecase de acasă cu un zmeu întocmit cu mari necazuri, s-a întors

cu două, dintre care cel mai mândru şi mai mare nu-l costase nimic.

El căpătase răsplata agerimii ; pe când stăpânul zmeului roşu căpătase răsplata cuvenită lăcomiei şi trufiei.

NICULAE LA PEPENI

Aşa e că n-aţi văzut niciodată un pepene făcând cu ochiul ? Nici eu n-am văzut. Mai întâi cum să facă un pepene cu ochiul, când el n-are ochi ?

Totuşi, Niculae m-a oprit săptămâna trecută să-mi spună :

— Ionică, dragă, nu mai am pace de ieri. Am trecut pe lângă grădina lui nea Pandele şi nişte pepeni grozavi mi-au făcut mie cu ochiul. Nu mă las până ce n-oi da iama prin ei !

Am înţeles cum i-au făcut pepenii cu ochiul lui Niculae. Şi am înţeles că e pe cale să săvârşească o faptă rea. Să fure.

— Nicule ! Niculae ! Nu te văd bine. Mă tem că, după ce ţi-au făcut pepenii cu ochiul, are să-ţi joace şi gârbaciul lui nea Pandele pe spinare. Ştii că nu e de glumit cu dânsul !

— Fugi de-aci, Ionică ! Eşti un fricos. Aşa te-am ştiut dintotdeauna.

— Nu-s fricos, dar sunt cinstit. Nu e mai cuminte să aduni bani şi să cumperi un pepene, doi, in loc să furi ?

— Eh ! cum mai vorbeşti şi tu ! Parcă dacă iei un pepene, doi, înseamnă că furi ! Furi un bou, o pungă, o haină... Dar cu un pepene înseamnă că-ţi

potolești o poftă și nimica mai mult. Mergi cu mine diseară ?

— Ferească-mă Dumnezeu ! Mai bine cumpăr. Sau dacă n-am bani, cer lui nea Pandele.

— Ți-am spus că ești un fricos și un prost ! Rabdă sănătos ! Bună ziua !

Niculae a plecat mânios, fiindcă n-am vrut să mă fac tovarăș la furtișagul lui.

Seara, târziu, mă întorceam cu tata de la fân. Uitasem de pepenii lui Niculae. Mi-am adus aminte când treceam în vale, pe lângă grădina lui nea Pandele, la pârâu. Era întuneric beznă. Și-o tăcere de se auzea cum suflă vântul prin firele de iarbă.

Deodată aud :

— Valeu ! Aoleo ! Lasă-mă, nea Pandele ! Aoleo !

Și poc ! Și câinii lătrând. Și în câteva clipe o zarvă de glasuri și de lătrături umplu toată valea.

„Acesta e Niculae ! mi-am spus. I s-a înfundat cu pepenii lui !"

Tata se întoarse spre mine și zise :

— Hai să vedem ce s-a întâmplat. Iar a prins Pandele vreun mușteriu la pepeni.

Pășim noi peste straturi, prin întuneric. Ajungem la coliba unde păzea, noaptea, nea Pandele. Lângă foc, Niculae, legat burduf, plângea cu nasul în țărână.

— Iată hoțomanul care-mi strică mie de o săptămână pepenii ! rosti nea Pandele, ridicându-se în picioare și venind spre tata cu mâna întinsă. Bine că am pus gabja pe el ! De o săptămână îl pândeam :

— Zău, nea Pandele, că e întâia oară când încerc ! se jură Niculae. Au furat alții. Eu până

acum nu am ştiut că sunt pepeni în grădina dumitale !

— Taci acolo, hoţomanule ! se răsti nea Pandele.

Niculae tăcu. N-avea încotro. Eu ştiam că nu furase până acum. Dar cine îl mai putea crede ? Hoţul, o dată prins, trage păcate pentru toţi hoţii.

— Să vedeţi, începe să povestească nea Pandele. Mi-a stricat zece pepeni. I-a încercat cu briceagul. A trecut de la unul la altul. Mai mare jalea ! Bunătate de pepeni ! Dar îi vin eu de hac ! I-am tras vreo şase gârbace bune. Îl ţin legat până mâine dimineaţă. Iar mâine, cum e duminică, îi leg toţi cei zece pepeni de gât, de jur-împrejur, şi îl duc aşa prin faţa primăriei. Să-l vadă toată lumea !...

Aşa a spus nea Pandele şi s-a ţinut de cuvânt. A doua zi, vă jur că nu-i mai făcea nici un pepene cu ochiul lui Niculae, deşi avea zece la gât, atârnând ca pungile guşaţilor.

Uitam să adaug că aseară, când am plecat de la nea Pandele, el mi-a dat un pepene fără să-i cer. Un pepene gustos cum n-am mai mâncat niciodată. Dulce ca zahărul şi parfumat ca mierea.

Atunci am mulţumit lui nea Pandele. Dar am mulţumit mai ales cerului, că nu m-a adus în ispită. Altfel îi ţineam tovărăşie lui Niculae, să ajung de ocara satului.

CUIBUL DE PĂSĂRELE

— Ssst ! Păşeşte încet ! îmi spune în şoaptă Gheorghiţă, ducând degetul la buze.

Am călcat după el în vârful picioarelor.

Eram în luncă, astă-primăvară... Gheorghiță trecu pe sub crengi, dădu nuielele la o parte și, în sfârșit, îmi arătă :

— Aici e cuibul !

M-am înălțat să privesc, cu inima ticăind. Nu văzusem niciodată un cuib de păsărele. Dar nici nu m-am gândit vreodată că o pasăre poate înfăptui o asemenea minune. Cuibul era mic. Pe dinafară, zidit cu paie și crenguțe subțiri, prinse între trei ramuri de copac. Pe dinăuntru, căptușit cu puf fin, ca un culcuș de vată. Iar în cuib, patru ouă albastre, cât patru bomboane. Am vrut să le ating. Gheorghiță m-a oprit.

— Lasă-le, te rog. Au coaja atât de subțire, încât e destul să le atingi, că se sparg. Ar fi păcat ! Mai bine venim peste două, trei săptămâni, să vedem puii.

În jurul nostru, o păsărică zbura speriată. Piuia plângătoare. Poate se temea să nu-i stricăm cuibul.

— Vezi tu ? îmi spuse Gheorghiță. Dacă ne-am atinge de cuib, chiar dacă nu spargem vreun ou, pasărea tot l-ar părăsi. Și-ar face alt cuib, mai sus, în altă parte, unde să nu-l ajungă nimeni.

Am plecat. Păsărica a coborât îndată, să se așeze în cuib și să clocească.

După o lună, m-am dus din nou cu Gheorghiță în luncă, la cuibul pe care numai noi îl știam.

Am pășit tot așa, în vârful picioarelor.

Ne-am înălțat peste crengi, să privim.

În locul celor patru oușoare, se aflau patru pui de păsărică. Mici, golași, cu capetele mari, cu pliscurile scurte, late și albicioase, să spun drept că nu erau prea frumoși.

— Peste două săptămâni să-i vezi ! mă sfătui Gheorghiţă. Atunci numai ai să-ţi dai seama şi tu ce drăgălaşi pot deveni urâcioşii aceştia !

Pasărea zbura în jurul nostru. Veni cu un viermişor în plisc. Toţi puii căscară ciocurile lacome. Pasărea dădu viermişorul celui mai slab şi mai mic. Pe urmă se aşeză pe marginea cuibului, cu faţa spre noi şi cu aripioarele zbârlite, gata să-şi apere copiii.

— Fii fără nici o grijă ! am spus noi. Nimeni nu-ţi vrea răul. Am venit numai să-ţi vedem cuibuşorul tău minunat şi urâcioşii aceştia care nu se mai satură mâncând.

Pasărea parcă a înţeles cuvintele noastre. Şi-a strâns aripile. A văzut că nu aveam gânduri rele.

Mai târziu am trecut iar prin luncă.

Puii erau mărişori şi nu mai erau urâţi. Cu penele lucioase şi cu ochii ca mărgelele negre, ne-au primit speriaţi cu o larmă de piuituri, parcă dădeau turcii. Se aflau numai trei.

— Pe celălalt, desigur, l-a luat mama lui cu dânsa, să-l înveţe să zboare ! spuse Gheorghiţă.

Era adevărat. După câteva clipe, păsărica s-a întors. Alături de dânsa venea zburând şi puiul. Dar zbura ameţit şi ostenit. De două ori a căzut jos şi s-a ridicat iar, până să se poată agăţa de marginea cuibului. Gheorghiţă s-a apropiat. A scos din buzunar un pumn de seminţe de cânepă şi le-a presărat în cuib. Păsărelele nu s-au mai speriat. Poate ştiau acum că suntem prietenii lor.

Dar iată că a venit toamna. Am fost zilele trecute prin luncă. Toate frunzele erau scuturate. Lunca pustie. Ne-am apropiat de cuib. Cuibul se afla părăsit şi rece. Păsărelele au zburat departe,

spre alte ţări cu soare mai cald. A început ploaia din cerul posomorât. Printre crengile goale, cuibul negru părea acum un ghem urâcios. Unde mai este cântecul vostru, voioase păsărele ? Pe unde vă sclipesc ochii voştri mici, aşa cum sunt mărgelele negre ? Ce urâtă e ploaia ! Ce tristă e toamna ! Ce pustie e lunca !

MĂGARUL BLESTEMAT

Tândală a plecat la bâlci să cumpere un măgar.

A găsit unul pe gustul lui.

S-a tocmit şi a căzut la învoială din preţ.

Bucuros că a făcut o ispravă bună, a legat măgarul după dânsul şi a pornit spre casă.

Doi hoţomani îl văzură. Unul zise :

— Hai să-l păcălim pe Tândală ! E rost să ne facem cu un măgar !

Bun ! Zis şi făcut !

Se apropie tiptil de căpăstru, îl scot din capul măgarului. Pe urmă, ca să nu prindă de veste Tândală, unul îşi pune el căpăstrul în cap, iar celălalt fuge cu măgarul.

Acasă, Tândală rămase cu gura căscată. Încă nu mai văzuse asemenea minune.

— Ce înseamnă asta ? îl întrebă pe hoţ. Eu cumpăr un măgar şi găsesc un om !

Tâlharul începu să ofteze şi spuse :

— Apoi, să vezi cum a fost, jupân Tândală ! Eu am făcut odată un păcat mare şi o babă m-a blestemat să mă prefac în măgar. Aşa am stat eu măgar vreo trei ani. Mulţumesc lui Dumnezeu că iar m-am făcut om !

Tândală se înduioşă şi rosti :

— Bine, omule ! Du-te în lumea ta şi vezi de nu mai păcătui !

A doua zi, Tândală plecă din nou la bâlci. Voia să cumpere alt măgar.

Încearcă unul, încearcă altul. Când colo, vede din nou măgarul de ieri. Îl adusese la vânzare tovarăşul hoţului.

În loc să se înfurie şi să bănuiască vicleşugul, Tândală se plecă la urechea măgarului şi îi şopti :

— Vezi ? Ce ţi-am spus eu ieri ?... De-abia ai scăpat de blestem şi iar te-ai apucat să păcătuieşti ! Acuma eu însă nu te mai cumpăr ! Să te cumpere alt prost !

ISPRAVA LUI ŢURLUI

Căprarul Ion Turlui era urât ca dracul şi negru ca fundul ceaunului. Potcovar de felul lui şi ţigan de neam, căpătase uniforma cea mai ruptă şi mai veche din tot „righimentul".

Aceasta nu-l împiedica să fie fudul nevoie mare.

Mai ales de când fusese înaintat căprar din soldat prost, după bătălia de la Braşov, nu-şi mai încăpea în piele.

Încolo, vesel om, săritor şi gata la tot felul de isprăvi pe front. Eu cred că a făcut mult sânge rău nemţilor. De fiecare dată când se ivea câte o greutate înaintea companiei, Ion Ţurlui născocea vreo năzdrăvănie, de se mirau şi comandanţii, iar nemţii erau siliţi să o ia la goană.

— Eu, dacă învăţam carte, ajungeam ghinărar !

De aceea, camarazii îl porecliseră, în bătaie de joc, „Ghinărarul Ţurlui".

Ţurlui râdea şi el. Nu purta pică pe nimeni. Nici nu-l văzuse nimeni mâhnit sau îngrijorat. El mergea la război ca la nuntă.

Într-o dimineaţă, compania, care stătea de două săptămâni în aceeaşi tranşee, se trezeşte sub un foc de mitralieră. Nimeni nu pricepea de unde vin gloanţele.

Ion Ţurlui se iţeşte, se suceşte, se scarpină sub capelă. Pe urmă se întoarce către sublocotenent şi spune :

— Le-am aflat sicretul lor, don sublocotenent... De acuma numai să-i lăsaţi pe mâna mea, că le vin eu de hac !

— Ei, ce secret, mă Ghinărarule ? întrebă sublocotenentul zâmbind.

— Trag din căpiţe, don sublocotenent...

— Adică de după căpiţe, vrei să spui ! vorbi ofiţerul, uitându-se şi el la trei căpiţe de fân care se aflau în faţa şanţurilor.

— Nu de după căpiţe, don sublocotenent, chiar din căpiţe ! S-au ascuns acolo cu mitraliere şi trag spurcaţii fără nici o grijă. Dar am eu leac de cojocul lor. Am să le iau sculele şi poate pun şi laba pe vreunul, doi din ei.

Mitraliera tăcuse. Deasupra uneia din cele trei căpiţe se ridica o boare de fum. Ion Ţurlui se dădu în dosul unui dâmb şi tăie o nuia lungă de alun. Ceru la un camarad o lumânare. Ceru la alt camarad şi o cutie de chibrituri. Pe urmă spuse :

— De acu mă duc !

— Unde te duci, măi Ghinărarule ?

— La mitralieră. Le-o fac eu lor !...

— Au să tragă în tine şi te omoară.

— Aş ! Nu trag ei în mine. Nu strică o bandă de mitralieră pentru un singur om. Au să tacă molcum, crezând că mă duc poate spre fântână...

Ion Ţurlui se ridică pe marginea şanţului şi începu să înainteze cu nuiaua cea lungă în mână.

— Al dracului, Ghinăraru ! se mirau soldaţii. Ce-o fi vrând el să facă oare cu nuiaua ? Parcă se duce la pescuit cu undiţa !

Ion Ţurlui trecu pieziş pe lângă căpiţe, ca un om care merge în altă parte şi nu se gândeşte la căpiţele de fân. Se opri pe urmă şi scoase cutia de chibrituri. Cine îl vedea credea că vrea să-şi aprindă o ţigară. Dar, în loc de ţigară, aprinse lumânărica de ceară, o lipi de vârful nuielii şi o întinse încet spre una din căpiţe. Cei ascunşi în căpiţa din mijloc nu puteau să vadă ce face. Întinse nuiaua cu lumânarea aprinsă şi, pe dată ce fânul uscat începu să ardă cu flacără, apucă un braţ de fân aprins şi-l aruncă peste căpiţa a doua. O vâlvătaie mare se încinse, înălţându-se până la cer. Iar de sub căpiţă ieşi un neamţ gras, cu ochii bulbucaţi de fum, frecându-se şi scuturându-se de fânul aprins.

— Stai ! strigă Ion Ţurlui.

Neamţul speriat se opri. Ţurlui puse mâna pe umărul lui :

— Prizonier ! Neamţule, mă auzi ? Prizonier eşti !

Neamţul nu pricepea, dar nu se împotrivi.

Atunci săriră şi alţi soldaţi de-ai noştri din şanţuri, căci şi cealaltă căpiţă aprinsă începuse să se mişte. De dedesupt au mai apărut trei nemţi. Toţi aveau încă fân aprins pe umeri, se frecau la ochi

şi nu pricepeau ce s-a întâmplat cu dânşii, scuipau şi blestemau în limba lor.

Aşa a pus mâna Ion Ţurlui pe patru inamici şi pe două mitraliere.

Drept răsplată, a fost înaintat sergent şi decorat. Acum Ion Ţurlui era încă fudul de gradele lui.

— Tot mai ai până ce-i ajunge ghinărar ! spuse sublocotenentul zâmbind.

— He-hei ! dom-le sublocotenent, să prind eu tot câte patru nemţi pe zi şi să mă înainteze din grad în grad la fiecare ispravă, îndată ajung ghinărar ! Şi încă ghinărar mai mare peste alţi ghinărari !

PIF, PAF, PUF
sau
O VACANŢĂ DE POMINĂ

AU FOST ODATĂ TREI PRIETENI

Pif era băiatul.

Paf era paiaţa.

Puf era căţelul.

Şi tustrei erau prieteni la cataramă.

Iar minte ? Minte aveau tustrei să mai împrumute şi la alţii.

Nimeni, însă, n-ar putea să spună care din trei e mai deştept decât celălalt. Nici ei nu se pun de pricină, când e vorba să se ştie care e mai deştept. Câteodată, căpetenia jocului o ia Pif. Atunci Puf şi Paf merg după el şi-i ascultă poruncile. Altă dată o ia Puf înainte. Atunci băiatul şi paiaţa se supun căţeluşului. Pe urmă, hop ! iată-l şi pe Paf că vine cu ideile lui !

Ideile lui Paf sunt întotdeauna năstrușnice.

E o paiață mucalită și plină de haz, cum nu mai are pereche. Aceasta o ghicești îndată ce te-ai uitat întâia oară la Paf.

Te uiți la el : el râde la tine ! Stă rezemat pe spate, în mâini, te privește de jos în sus și râde cu gura întinsă până la urechi.

Are o haină vărgată de toate culorile. În tărcătura aceasta afli orice văpsea îți poftește inima. Vrei albastru ? Poftim albastru ! Vrei roșu, iată și roșu ! Vrei negru, alb, portocaliu, verde, galben, cafeniu ? În haina lui Paf se găsește câte o probă din toate vopselele. Parcă și-a făcut costumul dintr-o farfurie întreagă cu coji de ouă încondeiate.

Altul s-ar rușina de asemenea împestrițare caraghioasă. Paf e vesel și pare foarte mândru. Tot așa de mândru e și de nasul lui. Un nas lung-prelung, ascuțit și roșu în vânăt, ca un ardei iute.

Un moț de păr verde îi spânzură de sub scufie. până pe nas. Cine-a mai văzut oare vreodată păr verde ? Ei bine. Paf are părul verde și el găsește că-i stă foarte frumos ! Ba încă el râde înaintea tuturor de așa năzdrăvănie !...

Dacă îl apuci cu mâna și-l strângi la piept, deodată Paf cască gura și scoate un țipăt subțire de muzicuță.

Te-ai speriat și l-ai scăpat jos.

Paf începe a se da peste cap. O dată, de două ori, de trei, de zece ori. Se învârte, până când cade obosit, pe burtă, cu nasul lui de ardei în pământ : Paf !

Așa rămâne și crezi că s-a sfârșit. Te pleci să-l ridici. Paf zvâcnește încă o dată în sus și începe a se da peste cap de-a-ndăratele, repede-repede, să nu-l ajungi din urmă.

Căţelul latră la dânsul. Şi strigă :

— Hei, Paf ! Ajunge !... Ai să-ţi turteşti nasul, comediantule !...

Iar Paf se opreşte să răsufle. Se aşază în fund, cu moţul scufiei atârnând pe nas şi râde cu gura lui întinsă până la urechi. Şi râde şi râde...

Nici nu se poate să te uiţi la nasul lui şi să nu te umfle şi pe tine hohotul.

Acesta e singurul lui cusur. Aşa ceva nu-i place nici lui Puf.

Puf spune că Paf nu ştie să fie niciodată serios. Prea le ia toate în glumă.

— Paf !... îl dojeneşte băieţelul. Fii şi tu o dată serios în viaţa ta... Spune ce ne facem acum ? Am spart ghiveciul cu flori. Floarea pe care o uda şi o îngrijea mămica în fiecare dimineaţă... Când o să dea mămica peste isprava noastră, mă tem că o să mâncăm o zdravănă papară. Haide, fii serios şi dă-mi un sfat : ce să facem acum ?

Paf râde cu gura dusă până la urechi :

— Ha-ha-ha ! Va să zică mătăluţă ai spart ghiveciul cu flori ? Ei bravo !... Te poţi lăuda că azi ai făcut bună ispravă. Dar de ce spui că isprava e a *noastră* ? Şi de ce crezi că o să mâncăm papară *noi*, cu toţii ?... Tu l-ai spart !... Tu ai să mănânci papară, nu *noi* !... Şi încă ce papară ! Îmi vine să râd de pe acum...

Pif se întoarce spre căţeluş şi spune foarte necăjit :

— Acum vezi şi tu, dragă Puf, dacă ai cu cine vorbi ? Eu sunt amărât ca vai de capul meu ! Şi el se hlizeşte ! Până când, într-o zi, am să mă supăr...

Paf râde încă mai vesel. Se dă peste cap, înainte şi înapoi. Ha-ha-ha ! Pif a spart ghiveciul cu flori şi tot el se supără. Poftiţi cu toţii să râdem şi să ne veselim de aşa omuleţ !... Şi dă-i înainte. Şi dă-i înapoi. Şi râzi. Până când paiaţa cade ostenită în nasul ei de ardei : Paf !

Puf, sprijinit în coadă, se uită şi el tare supărat.

— Ai dreptate !... spune din ochi băiatului. Acest Paf nu ştie ce e aceea supărare şi necaz pe capul omului ! Începe să mă scoată şi pe mine din sărite... Ia mai bine să-l înşfăc puţin şi să ţi-l scutur oleacă !

Puf înşfacă paiaţa de piept, cu dinţii. Fuge cu ea în jurul camerii şi o scutură zdravăn. Paf ţipă din muzicuţă. Dar nu se opreşte din râs. Nu-l doare. Se gâdilă !

După ce l-a scuturat bine, Puf îl pune jos. Dă din coadă, îl priveşte şi-l întreabă :

— Ei, onorabile ! Ţi-a plăcut ? Îţi mai vine şi acum să râzi ?...

— Ba bine că nu !

Paf râde, cum n-a mai râs niciodată. A întins o gură, că poate să se muşte cu ea de urechi. Şi ca să arate că nici nu-i pasă, mai face o duzină de tumbe la deal şi la vale.

— Lasă-l încolo ! spune Pif, cu lehamite. Din ale lui nu-l putem scoate. Atâta ştie ! Râde şi face tumbe... Până când o da şi el odată de nevoie şi de necaz să spargă un ghiveci cu flori. Atunci să-l vedem !

Puf clatină din coadă, semn că e de aceeaşi părere.

Dar mi se pare că nu v-am spus ce fel de căţel e Puf.

Dacă nu-l cunoaşteţi, nu puteţi şti ce inimă are. E un căţel alb şi pufos, cu nişte ochişori mici şi negri ca doi nasturi de pantof. Are o zgărdiţă cu numele lui scris pe-o placă de alamă. O zgărdiţă, să nu se piardă. Dar cum să se piardă, dacă el nu iese din casă decât din an în paşte ?

Puf nu s-a jucat niciodată cu alţi căţei. El s-a trezit în camera lui Pif, la al treilea rând. Şi acolo a rămas de când era mic. Nu cunoaşte alţi prieteni, decât pe Paf şi pe Pif. De la fereastră se uită câteodată în stradă. Vede alţi căţei. Ba vede uneori şi nişte câini mari şi fălcoşi, cât nişte uriaşi. Nu-i dă în gând să se dea jos şi să se zbenguiască cu dânşii. Prietenii lui îi ajung. Aşa e el, un prieten credincios, cu durere la necazurile altora.

Nu e ca Paf, să râdă când se întâmplă o nenorocire lui Pif.

Chiar acum e gata să arate cum înţelege să ajute pe om în nenorocire.

Îl atinge cu laba pe Pif.

— Tare te mai văd eu amărât, dragă Pif ! Cam ghicesc eu ce te doare... Mi se pare că nu ştii ce-ai să răspunzi, când te-or întreba cum s-a spart ghiveciul... Am nimerit bine ?

— Lasă-mă, Puf, nu-mi mai aduce aminte !...

Căţelul se uită la prietenul lui, cu ochii mici şi buni. Îl apasă cu laba pe genunchi. Clatină coada pufoasă şi spune din ochi :

— Haide, Pif, nu mai fi mâhnit ! Am eu o idee !... Ce-ar fi, adică, să dai vina pe mine ? Zici că m-am repezit cu botul şi că eu l-am spart. Cu mine socoteala e mai uşoară. Eu sunt un căţel prost şi nimeni nu-şi pune mintea cu mine...

Pif a ridicat capul și s-a luminat puțin. Într-adevăr, ar fi bună idee !

Îl apucă pe Puf, de gât, înduioșat, și-l sărută pe bot :

— Vrei tu să spun asta, Puf ? Vrei tu cu adevărat să suferi ocară în locul meu ?...

Puf dă din coadă în semn de aprobare :

— Pentru un prieten, ce nu fac eu !

— Și dacă mănânci bătaie ?

— Mă ascund sub pat...

— Și dacă te ajunge cu bățul până acolo ?

— Țip și fac scandal să se sperie toți vecinii...

— Și dacă te pune la post și nu-ți dă porția de mâncare ?

— De asta n-am eu nici o grijă ! Știu că ai să-mi aduci, pe ascuns, un oscior și o bucată din prăjitura ta.

Pif îl mai sărută o dată. Cățelul îl linge drăgăstos pe nas. Și băiatul se întoarce spre Paf, ca să-i dea o lecție.

— Ai văzut ? Aceasta înseamnă adevărată prietenie ! Nu ca tine... Să râzi și să te bucuri de nenorocirea altuia !

Paf râde cu gura până la urechi și cu canaful scufiei spânzurând pe nas.

— Ha-ha-ha ! Auziți, domnilor ! Și spuneți dacă așa ceva ați mai văzut... Unul face isprava și altul vrea să mănânce bătaia ! Dați-vă la o parte, să mai fac câteva tumbe de veselie !

— Ești un măgar ! spune Pif, supărat.

Paf s-a oprit din tumbe. Duce o mână pe pieptul lui cu pete tărcate :

— Eu măgar ? Ai noroc tu, de ce ai... Altfel, ţi-am spune cine cred eu că are să se prefacă, acuşi-acuşi, într-un măgăruş cu urechile mai mari decât el !...

— Ei spune ! Poftim ! Cine crezi tu că are să se prefacă într-un măgăruş ?

Paf râde şi se uită cu ochii lui de sticlă, în tavan. A cam sfeclit-o ! Dar nu e el paiaţa aceea care să se dea în lături când e vorba să spună ce gândeşte. Se uită în tavan şi nu spune chiar de-a dreptul. Spune aşa, ca pentru alţii :

— Ha-ha-ha ! Să vă spun eu cum se preface omul în măgar... Eu cunosc unul care nu mai are mult. Au şi început să-i crească urechile !... Omul se preface în măgar atunci când mai întâi face el boroboaţele şi pe urmă lasă să cadă vina pe alţii. Te-aş ruga, domnule Pif, să te uiţi puţin în oglindă ! Mi se pare că urechile ţi-s acum mai lungi ca adineaori...

Paf a spus ce gândeşte el şi a pornit iarăşi să se dea de-a tumba, până ce-a căzut cu nasul de ardei pe covor : Paf !

Pif nu ştie ce să creadă. Încă n-a mai pomenit aşa obrăznicie !

Întâi i-a venit să-l ia pe Paf de scufie şi să-l arunce cât colo, sub pat. Ca să se înveţe minte dumnealui şi să mai îndrăznească altă dată. Auzi ? Să-l facă pe el măgar ?

Pe urmă, Pif şi-a făcut socoteală că prietenul lui cu nas de ardei şi cu zurgălău la scufie tot are puţină dreptate. Ba, nu puţină ! Are chiar toată dreptatea, când te gândeşti bine.

Aşa o învârte Paf întotdeauna. Crezi că glumeşte şi că se strâmbă. Când colo, râzând şi scălâmbăindu-se, el spune omului adevărul, în faţă.

Şi în ziua aceea Pif n-a dat vina pe prietenul lui, Puf. A mărturisit singur cum s-a întâmplat isprava cu ghiveciul de flori. Şi bine a făcut !

Se temea el grozav să nu-l pună la post de prăjitură. N-a fost nimic. A scăpat ieftin. S-a ales numai cu o ocară, de care Paf râdea pe înfundate, cu nasul lui de ardei în pământ, gata-gata să-i plesnească muzicuţa.

AU PLECAT CA TREI CRAI DE LA RĂSARIT

La începutul verii, au venit în oraş bunicii lui Pif.

Amândoi îl iubesc din cale-afară. Bunicuţa poartă chelari, are părul alb şi întotdeauna are de lucrat ceva cu mâinile. Împleteşte, coase, răsuceşte ţigări pentru bunicuţul. Bunicuţul are o barbă albă, nişte ochi verzi ca acadelele şi miroase întotdeauna a tutun.

Vin amândoi de la ţară, de la moşie.

Pif n-a fost niciodată acolo.

Dar acum se duce. Aşa a hotărât bunicuţa. Din ziua întâi, când l-a văzut, a spus :

— Mie nu-mi prea place cum arată copilul acesta ! Prea e alb şi delicat la obraz. Prea îl ţineţi închis în casă... Ia să mi-l lăsaţi mie şi am să vi-l aduc la toamnă, negru ca un pui de ţigan.

— Tu ce zici, Pif ? întrebă bunicul scoţând ţigareta din gură. Ţi-ar plăcea ţie să te faci negru ca un pui de ţigan ?

Pif n-a văzut în viaţa lui pui de ţigan.

Se uită la prieteni, să-i întrebe, dacă n-au văzut ei cumva. Puf dă din coadă, în semn că nu ; nu, n-a văzut nici el până acum un pui de ţigan. Paf râde cu gura până la urechi. Nici el n-a văzut. Dar el crede că trebuie să fie foarte nostim un pui de ţigan. Ceva, să te strâmbi de râs.

— Ei, ce spui Pifişor ? îl înteţeşte bunicuţa cu întrebările. Mergi cu noi ? Vrei să te joci în livadă ? Să te dai în leagăn ? Să te plimbi călare ? Să mergi la scăldat ?...

Dacă e vorba de dat în leagăn, de plimbat călare şi de scăldat, apoi atunci nici nu mai încape vorbă că merge !

Dar nu-şi poate lăsa prietenii. Spune cu îngrijorare :

— Merg... Dar numai dacă îi luăm cu noi pe Paf şi pe Puf.

— Va să zică nu ne putem despărţi de prieteni ? întreabă bunicuţul, zâmbind.

— Nu. Fără ei nu merg ! rosteşte Pif cu hotărâre.

— Ţi-am spus eu ? clătină din cap bunicuţa, întorcându-se spre bunicuţ. Băiatul acesta are o inimă de aur ! Păcat că trăieşte prea singur în cucurigul acesta de casă.

Pe urmă, bunicuţa i-a dezmierdat creştetul şi l-a încredinţat, cu bunătate, că are să-i împlinească voia.

— Bine, dragă Pif ! N-o să te despărţim de prietenii tăi. Numai să vedem dacă o să le placă...

— De asta, fii mata fără grijă, bunicuţo ! Ce-mi place mie, le place şi lor. De aceea nici nu ne despărţim niciodată.

— Măi-măi ! se miră bunicuţul. Straşnică prietenie ! Numai să vă ţină mult.

— Bunicuţule ! Eu nici când am să fiu bătrân ca maťa şi am să am barbă albă, tot n-am să mă despart de Puf şi de Paf. Am jurat...

Bunicul îşi priveşte nepoţelul cu înduioşare.

— Copile-copile !... Ce ştii tu, copile ?... spune într-un târziu, şi face un semn cu mâna, împrăştiind fumul ţigării.

— Ia lasă acum dumneata şi nu mai strica inima băiatului, rosteşte bunicuţa răsucindu-se în jilţ. Mai bine te-ai duce şi ţi-ai căuta de treburi, că n-o să stăm mult în fumăraia şi hărmălaia aceasta de oraş !... Simt că n-aş putea trăi aici. Mă înăbuş !...

Peste două zile au plecat. Au plecat cu automobilul.

Pif, Paf şi Puf.

Pif stă pe genunchii bunicuţului.

Puf pe genunchii bunicuţii.

Paf pe genunchii lui Pif.

Nici Pif, nici Paf, nici Puf n-au mai mers până acum cu automobilul la câmp.

Pif priveşte.

Puf strănută.

Paf râde cu gura până la urechi.

Şi pe tustrei nu-i încape locul de bucurie.

Vântul vâjâie pe la urechile lui Pif, gâdilă nările lui Puf, clatină zurgălăul de la scufia lui Paf.

Din când în când, trag unul cu coada ochiului la celălalt.

— Ce ziceţi ? face şiret cu ochiul Puf.

— Straşnic ! aprobă cu coada ochiului Pif. Mergem ca vântul şi ca gândul !

— Eu de-acuma nu mă mai plimb decât cu automobilul ! își asigură prietenii Paf.

Au trecut printr-o pădure, printr-un oraș, peste o apă, pe un pod.

Dacă lui Pif i-ar fi povestit cineva vreodată vreun basm, el ar crede că aleargă acum ca Făt-Frumos, fugărit de zgripțuroaică, mama zmeilor, cea urâtă și rea.

Iată și pădurea de aramă. Iată și lacul de argint. Cetatea cu ziduri de oțel. Podul de aur. Toate au rămas în urmă și zmeoaica nu se mai vede în vârtejurile de praf.

Dar lui Pif nu i-a povestit nimeni, acolo, în oraș, nici un basm. De aceea n-a putut ști că pădurea a fost de aramă, lacul de argint, podul de aur și zidurile cetății de oțel.

El a văzut numai o pădure de stejar. Un târg cu prăvălii. Un lac unde se adapă boii. Un pod de lemn, care se clatină sub roți.

N-a auzit, niciodată, nici un basm. Lui i-a citit mămica numai întâmplările lui Robinson Crusoe. Și Pif nu se poate crede Robinson Crusoe.

El știe că Robinson a călătorit pe apă, până când furtuna a sfărâmat corabia și l-au aruncat valurile în insula lui. Pif călătorește pe uscat. Pe uscat nu s-arată rost de corăbii.

— Bunicuțo, la moșie, la mata, nu ai cumva o mare cu corăbii ?

— N-am, Pif ! Marea e tocmai departe, la marginea țării. Dar ce-ți trebuie ție mare și corăbii ?

— Vreau să fiu Robinson Crusoe ! își mărturisește Pif ambiția lui.

— Pentru asta, avem noi un fel de baltă ! spune bunicuțul zâmbind. Pe baltă este un fel de barcă

şi un fel de insulă... Ajunge pentru un Robinson ca tine !

— Ia te rog, nu mai vârî în capul băiatului istorii de acestea ! rosti bunicuţa încruntată.

Bunicul priveşte departe, pe câmpuri, zâmbind unei amintiri. Poate şi el, când a fost copil, a voit să fie Robinson Crusoe şi să ajungă pe-o insulă pustie.

Pif gândeşte la dânsul.

Însă altfel, şi altceva gândeşte.

Va să zică este un lac şi o insulă ? Atunci are să fie mai bine chiar decât îşi închipuia el. Cine poate să-l oprească să naufragieze, ca Robinson ? Are să se plimbe în insulă, în haine de piele cusute cu sfoară şi cu o umbrelă mare cât un cort. Are să crească pui de capre şi are să vâneze păsări. Puf are să-i păzească noaptea coliba. Iar Paf are să fie, când papagalul din pozele cărţii cu întâmplările lui Robinson, când harapul cel negru pe care l-a scăpat de la moarte şi l-a botezat el cu numele Vineri.

— Eşti obosit, Pif, de-ai tăcut aşa ? întrebă bunicuţa. Ţi-e somn ?

— Da de unde, bunicuţo !... Şi mă rog matale. spune-mi, oare pe lacul acela nu sunt câteodată furtuni ? Nu s-a înecat nici o corabie ?...

Bunicuţa răspunde scurt :

— Nu ! Nu trebuie să te gândeşti la aşa ceva.

Pe urmă spune bunicului :

— Istoria aceasta cu insula şi cu Robinson nu-mi prea place mie ! Trebuie să avem ochii în patru... Te pomeneşti că-i dă cine ştie ce în gând...

Bunicul zâmbeşte mai departe.

Nu spune nimic.

Numai după un ceas se răsuceşte şi răsuflă uşurat :

— Bine că am ajuns odată !

Automobilul a intrat pe un drum îngust, cu plopi înalţi. Departe, în vale, printre sălcii, se vede un lac strălucind în soare ca o oglindă.

— Acela e lacul, bunicuţo ? întrebă cu entuziasm Pif. Atunci ce spunea bunicuţul că e un fel de baltă ? E un lac mare de tot... Mai mare ca marea... Dar nu văd nici o corabie.

— Lasă lacul şi corăbiile !...

Pif lăsă atunci lacul şi corăbiile. A înţeles că bunicuţa are ceva contra lor.

ACUM AU O ÎMPĂRAŢIE A LOR

Livada se termină tocmai în vârful dealului. E o livadă cu pomi bătrâni şi cu iarbă până la brâu.

Şi toată e acum împărăţia lui Pif, Paf şi Puf.

Pif a încercat toate merele crude şi acre.

Puf a alergat după păsări, bondari şi fluturi.

Paf se dă singur în leagănul de frânghie şi râde, şi râde, şi râde !

N-a crezut el niciodată că viaţa la ţară e aşa de veselă.

Nu le mai ajunge ziua. Şi nu-i mai încape nici curtea, livada, grajdurile şi ocoalele.

La început, Puf a cam păţit-o.

Când a ieşit din casă, în cea dintâi dimineaţă, a dat ochii cu nişte câini mari şi păroşi, cum n-a mai văzut în viaţa lui.

Repede, s-a ascuns cu coada între picioare, sub scaunul bunicului din cerdac.

— Mi se pare că ţi-e cam frică dumitale ? l-a întrebat Pif, cercând să-l tragă afară de-un picior.

— Lasă-mă ! s-a rugat Puf. Nu vezi ce dulăi ? Aceştia sunt nişte câini sălbatici şi mă tem că-s nişte rău-crescuţi. Nici nu vreau să am de-a face cu dânşii.

Bunicul zâmbea, scuturând scrumul ţigării.

A strigat :

— Na ! Veniţi aci ! Ursu ! Lupu ! Sultan ! Dolca ! Bodolan !

Câinii au dat năvală pe scări, sărind, gudurându-se, lătrând şi împrăştiind un miros de stână.

Puf s-a făcut mai mic şi a început să scheaune. De aproape, mai bine vedea că sunt într-adevăr nişte sălbatici. Se cunoştea şi după nume. Ce fel de nume sunt acestea : Ursu ? Lupu ? Sultan ? Dolca ? Bodolan ?...

Bunicul însă avea planul lui.

Începu să râdă şi vorbi :

— Ia ieşi dumneata la lumină, domnule Puf ! Haide nu-ţi fie frică ! Ieşi, să te recomand...

Puf n-ar fi ieşit din ascunzătoare să-l pici cu ceară. Se încovrigase sub scaun, cu spatele în perete şi simţea că-i ticăie inima micşorată cât un purice.

— Scoate-l tu, Pif !...

— Are să-l muşte, bunicuţule !

— N-avea nici o grijă ! îl asigură bunicul. Tocmai de asta, ca să nu-l muşte, vreau să-l prezint dumnealor !... Dacă au să-l vadă în braţe la mine, au să înţeleagă şi ei că dorinţa mea e să-l lase în pace şi să-l apere la nevoie.

— Bunicuţule, au să-l facă bucăţi !

Bunicul râdea în barbă.

Dacă ar fi vorba de așa ceva, nici nu și-ar bate ei capul să-l facă bucăți. Dintr-un cățel cât un pumn, ce bucăți să mai împartă ? L-ar înghiți întreg !...

— Vezi ? scheună desperat Puf de sub scaun. Pif, dacă ești tu prietenul meu, nu mă da pe mâna unor sălbatici și hămesiți !... Eu nici nu vreau să mai stăm aici ! Hai să ne strângem lucrurile și să plecăm acasă la noi... Acolo era liniște și ne lăsa toată lumea în pace. Acolo sunt câini civilizați, cu zgardă, și nu au miros de stână.

— Bunicuțule, zău mă tem ! Alungă mata câinii aceștia, că au să facă o nenorocire...

Fata din casă aducea cafeaua.

Bunicul porunci :

— Catrino ! Ia scoate tu cățelușul de sub scaun și adă-l la mine !

Catrina scoase cățelul de-un picior. Puf tremura, socotind că i-a sosit ceasul din urmă. Bunicul îl puse pe genunchi, dezmierdându-l cu o mână.

Strigă :

— Ia poftiți aici ! Ursu ! Lupu ! Sultan ! Dolca ! Bodolan !

Toți câinii își îndesară boturile veseli, dând din coadă și mirosind foarte mirați această gânganie de cățel târgoveț.

— Acum ați înțeles ? întrebă bunicul. E prietenul lui Pif și nimeni n-are voie să se atingă de el. Vi-l las în paza voastră ! Să nu-i clintiți un fir de păr că, altfel, cravașa are să știe de pielea voastră !

Câinii dădură din coadă și începură să latre voioși.

— Bine, stăpâne ! Am înțeles... Vedem noi că e un becisnic, crescut în puf și în mătăsuri !

Bunicul îi dădu drumul lui Puf, jos, în mijlocul câinilor.

Puf rămase înlemnit. Nici nu îndrăznea să se mişte. Ceilalţi câini îl miroseau, îl învârteau cu botul şi-l rostogoleau în joacă, cu labele lor.

Uitându-se unul la altul, îşi spuneau părerea :

— Ne-ar fi ruşine să ne punem mintea cu aşa un pitic !... Se vede că l-au hrănit numai cu lapte şi cu acadele... Are şi guler !... Vai de capul lui ! Te miri că nu se-nnăduşe, aşa strâns de gât şi cu cravată. Haide, amice ! Nu te teme, că nu-ţi facem nimic. Hai cu noi, la grajd şi la bucătărie... Sau poate te temi c-ai să-ţi murdăreşti blăniţa ?

Din dimineaţa aceea, Puf s-a împrietenit, puţin câte puţin, cu Ursu, Lupu, Sultan, Dolca şi Bodolan. A înţeles că nu sunt aşa de răi, cum îi arăta mutra lor fioroasă.

S-a împrietenit şi Pif. S-a împrietenit şi Paf.

Dar au găsit mai ales alţi prieteni, cu care le place să stea la taifasuri.

Unul e Nucă. Aşa îl cheamă, oricât s-ar părea de caraghios. Iliuţă. Nucă. E băiat de grajd. Îl ajută pe Moş Neculai, vizitiul.

Nucă ştie să călărească fără şa. Are şi fluier. Ştie să cânte. Pe urmă ştie o mulţime de poveşti, cu balauri şi zmeoaice, de ţi se ridică părul măciucă în cap, când începe a povesti isprăvile lor.

MÂGÂRDICI ERA UN CĂLUŢ CÂT UN PEPENE

Alt prieten e Mâgârdici.

Mâgârdici e un căluţ negru, rotund ca un pepene şi cu moţ pe frunte. Printre ceilalţi cai, aşa mic şi

alintat cum e el, arată drept ca Puf printre dulăii din curte.

Când Nucă pune șaua cea mică pe dânsul și vine la scară, Mâgârdici necheazâ de bucurie și începe a bate din copitele lui mici, ca niște pantofi de lac. Știe ce-l așteaptă !

Porția de zahăr.

Trei bucăți ; aceasta e porția lui !

Una la început. Înainte de a se urca Pif, călare. Celelalte două, când a isprăvit de câteva ori ocolul curții, răsplată că s-a purtat bine și n-a făcut nazuri, ca alți cai nărăvași.

Pif nu se poate urca singur în șa. Îl ajută Nucă, ținându-i piciorul. Pe urmă, când Pif a pus picioarele în scări și a apucat frâul, Nucă i-l întinde și pe Paf. Fiindcă trebuie să știți că Pif nu pleacă niciodată fără prietenul lui, Paf. Îl urcă în fața lui, călare, pe șa.

Și Paf râde cu plăcere, cu gura până la urechi și cu canaful scufiei pe nasul de ardei.

Puf vine în urmă. Lui nu-i place să călărească. A încercat el de câteva ori, Pif, să-l cocoațe în brațe. Dar cățelul a scheunat și s-a cerut jos. Se lasă păgubaș ! Mai bine decât așa plimbare, cu frică și primejdie, mai bine pe jos și sigur !

Vine în urmă ; sare înainte ; latră ; dă fuga să alunge gâștele din cale.

Cu gânsacul chiar are el o răfuială mai veche.

Acest gânsac e un obraznic și un încăpățânat. N-are nici o educație. Nu știe cum trebuie să se poarte cu „mosafirii". Închipuiți-vă că, într-o zi, a îndrăznit să-l apuce pe Puf de coadă și să-l tragă cu pliscul, scuturând în dreapta și în stânga, din toate puterile.

Gânsacul trăgea, Puf lătra și se răsucea să scape. Celelalte gâște gâgâiau de credeai că s-a întâmplat cine știe ce balamuc.

Noroc că au sărit în ajutor tocmai prietenii de care se temuse altădată, pe nedrept, Puf. Când au început să latre, Ursu, Lupu, Sultan, Dolca și cu Bodolan, gânsacul a dat drumul speriat și a căzut pe spate. Puf a căzut în bot. S-a scuturat de praf și-a plecat foarte rușinat.

Dar de atunci duce mare război cu gânsacul. Are să-i arate el odată și odată !

Mâgârdici și-a făcut datoria. A înconjurat curtea, cu Pif și Paf călare, de câteva ori. Ajunge ! Se oprește în fața scărilor.

— Dă-i ajutor, Nucă, să coboare băiatul ! strigă bunicuța îngrijorată, în cerdac.

Nucă se așeză cu spinarea, să facă scară, ca Aprodul Purice lui Ștefan cel Mare. Pif scoboară. Netezește botul lui Mâgârdici și-l bate cu mânuța pe frunte.

Pe urmă se preface că pleacă, să urce scările.

Mâgârdici urcă după el. Îl trage cu botul de haină.

— Stai ! Așa ne-a fost vorba ?

— Ce mai poftești, mata, domnule Mâgârdici ? se face a nu înțelege Pif.

Mâgârdici împinge, cu botul, în buzunarul unde știe că se află ceva pentru el.

— Poate vrei zahăr ?

— Da ! Da ! face Mâgârdici din cap.

— Apoi, tocmai zahăr n-am de data asta !

Mâgârdici împinge înainte și vrea să-și bage botul în buzunarul lui Pif.

Spune cu ochii lui lucioși și umezi :

— Lasă, că nu mă păcălești tu cu una cu două ! Am simțit zahărul colea.

— Ia-l singur atunci ! îi arată Pif buzunarul.

— Nu pot ! dă din cap Mâgârdici. Nu pot, că-s murdar pe mâini și n-am mănuși. M-a dus ieri la potcovar răul acesta de Nucă !

— Ei haide ! se îndură Pif, întinzându-i cuburile de zahăr în palmă.

Mâgârdici ronțăie câte una.

— Ți-a plăcut ? întrebă Pif.

— Da-da ! face din cap Mâgârdici. Mai ai ? Mai dă-mi !

— Gata ! S-a terminat porția ta de azi.

Mâgârdici oftează și strănută încet pe nări. Aceasta nu o poate el înțelege. Cine a inventat oare moda asta cu porțiile ? Ovăz cu porția. Fân cu porția. Apă cu porția. Zahăr cu porția.

Numai Nucă nu-i trage cu biciul și cu călcâile... cu porția. La bătaie încă nu s-a făcut porție. Nu-i drept !

Nucă își face vânt în șa, să-l ducă la grajd. Dintr-un salt a fost sus, cu picioarele goale în scări.

Așa da ! Așa ar vrea și Pif să călărească, nu numai la pas și la trap.

Nucă se zvârle în șa fără să-l ajute nimeni. Bate cu palma pe gâtul lui Mâgârdici, smucește frâul și pleacă la galop chiuind și lovind cu călcâiele în burta lui Mâgârdici.

— Nu alunga calul, năucule ! strigă bunicuța din cerdac.

Năucul n-aude. Așa îl face toată lumea : năuc, dezmățat, smintit ! Lui nu-i pasă. Se duce în grajd, rânește gunoiul, cară apă. Pe urmă scoate fluierul și cântă.

El știe să vorbească în limba lor cu toți caii. Se înțelege cu dânșii și le cunoaște păsurile la fiecare.

Acum, înainte de a pleca. i-a șoptit la ureche lui Pif :

— Conașule, nu vii mata cu mine ? Am învățat eu ceva nou din fluier, de la Culiță ciobanul. Și-am mai auzit o poveste cumplită. cu Sfarmă-Piatră, Strâmbă-Lemne, și cu Țâncul-Pământului... Nu vrei mata să ți-o spun ?

— Nu pot acum, Nucă. După masă, da !... Când s-o culca bunicuțul și bunicuța să mă aștepți. Acum avem alte treburi.

Într-adevăr, Pif, Paf și Puf au acum alte treburi.

Mai au un prieten pe la care n-au trecut încă astăzi. Pe Țurlui, puiul de țigan de la fierărie.

ȚURLUI, AȘA ÎL CHEMA PE PUIUL UNUI ȚIGAN

Cine nu-l cunoaște pe Țurlui nu poate să știe ce-i aceea un pui de țigan.

Tot așa nu știau nici Pif, Paf și Puf. când i-a întrebat bunicul, în oraș.

Au înțeles ei. atunci, nu-i vorbă, că un pui de țigan trebuie să fie o vietate foarte neagră. Dar nu și-au închipuit că e chiar așa. Mai negru ca fundul ceaunului și mai negru decât cărbunele !

Fierăria e tocmai în fundul curții. Lângă ocoale. Acolo a auzit Pif, din ziua întâi, niște sunete foarte ciudate.

Parcă se juca cineva. Întâi o lovitură groasă. Bang. Pe urmă altele mai subțiri : Bing-bili-bing ! Bang-bili-bing ! Bang-bingbili-bing ! Bingbilibang !...

— Ce să fie asta ? și-a întrebat Pif prietenii săi.

— Nu ştim ! au răspuns nedumeriţi, într-un glas, Puf şi Paf. Aicea, la ţară, sunt nişte lucruri foarte curioase, pe care noi nu le-am mai văzut niciodată şi nu le putem pricepe.

— Ia, hai să vedem ! propuse Pif.

— Hai !

Pif a pornit cu Paf subsuoară şi cu Puf după el.

Au înaintat cu mare sfială, pe măsură ce sunetele se auzeau mai puternice.

Bang-bingbilibing ! Bang-bingbilibing !

Împrejurul fierăriei erau movile de zgură, fier vechi aruncat. Cercuri ruginite. Maşini stricate. Iar înlăuntru, prin uşa deschisă, se vedea un foc grozav. Ceva fosăia pe nări, ca un balaur.

— Hai înapoi ! lătră furios Puf. Mie nu-mi place fosăiala asta. N-auzi ? Piuuuu ! Piuuuu !... Te pomeneşti că e cine ştie ce animal sălbatic şi hămesit, care abia aşteaptă să ne facă felul...

— Nu se poate să dăm înapoi ! hotărî Pif, măcar că şi el îşi pierduse pe drum jumătate din curaj.

Un fel de omuleţ, negru, cu ochii şi cu dinţii albi, ieşi afară cu un fier roşu şi îl vârî de câteva ori într-un ciubăr de apă.

Fierul sfârâi şi scoase un nor de aburi albi.

Dar omuleţul cel negru nu se uita la fier şi la aburi. Se uita la Pif, Paf şi Puf.

Se uita şi rânjea. Cumplit mai rânjea !

— Ăsta-i un sălbatic ! Nu ţi-am spus eu ? lătră Puf, băgându-se între picioarele lui Pif.

— Mi se pare că-i Vineri ! spuse Pif. Vineri, robul lui Robinson Crusoe.

Omuleţul era cu părul zburlit, cu o cămaşă flenduroasă, neagră şi unsuroasă, cu pieptul gol, cu

mânecile și pantalonii suflecați. Era chiar Vineri în persoană. De aceasta Pif nu se mai îndoia.

Omulețul rânjea înainte cu dinții lui albi și strigă la cineva dinlăuntru :

— Mă taică, mă ! Haoleo !... Mi se pare că-i nepotul boierului. O venit nepotul boierului !

Pif se miră grozav de unde știe Vineri că el e nepotul boierului. Dar n-avu multă vreme să se mire.

Dinlăuntru păși un uriaș negru, unsuros și mustăcios, cu un șorț de piele și cu un ciocan cumplit în mână.

— De data asta chiar nu mai scăpăm ! se scânci Puf.

Nici lui Pif nu-i prea era îndemână.

Omul era fioros și ciocanul lui — mai fioros decât el. Pif se uită cu grijă înapoi, să vadă cam cât de departe e casa bunicului, cu cerdacul și jilțurile unde se simte el în siguranță.

Casa era foarte departe. Slabă nădejde să mai poată ajunge până acolo, când o porni după el uriașul cel negru cu ciocan !

Harapul răsuci ciocanul, săltându-l în mână.

Pif, Paf și Puf se strânseră unul în altul. Măcar să-i lovească pe tustrei, deodată.

Dar când uriașul căscă gura și vorbi, minune !

Nu strigă la dânșii să-i înhațe și să-i zvârle în cuptorul lui cu jăratic, care se vedea în casă. Spuse, cu un glas gros, dar foarte vesel :

— Sărut mâna, conașule ! Ați venit să vedeți fierăria noastră ?

Pif era un băiețel cât o șchioapă. El săruta mâna la alții : la cucoane, la domnii bătrâni, mâna preo-

tului. Iar harapul acesta uriaş îi spunea lui „sărut mâna !"

Aceasta îi dădu curaj.

Spuse :

— Da, domnule Harap !... Vreau să văd cine se joacă aicea cu bangbilibingul... Şi mai vreau să-mi arăţi animalul cel mare care fosăie pe nări...

Uriaşul cu ciocanul începu să râdă netezindu-şi mustăţile. Râdea şi omuleţul cel mic şi negru, cu o gură până la urechi, ca a lui Paf.

— Tare mai eşti mata şugubăţ ! vorbi uriaşul. Care va să zică, noi ne jucăm aicea cu bangbilingul ? Asta-i chiar o istorie bună s-o spun şi boierului.

— Animala care i se pare lui că fosăie trebuie să fie foalele ! se dădu cu părerea omuleţul. Numai că asta-i pare lui animală... Asta vrei tu să spui ?

Lui Pif nu-i plăcu defel că omuleţul îl tutuia. Omul cel mare îi spunea „Sărut mâna". Şi puiul lui cel negru îi spunea „tu" şi „lui". Socoti, însă, că nu e momentul să lămurească aceste chestiuni. Mai pe urmă avea să se înveţe cu felul de a vorbi al lui Ţurlui. Ba, îl găsea acum foarte la locul lui şi s-ar mira grozav dacă Ţurlui i-ar spune *mata, conaşule, sărut mâna* şi alte mofturi.

Căci mi se pare că aţi ghicit ? Puiul de harap era pui de ţigan ! Şi pe el îl chema Ţurlui, prietenul pentru care Pif, Puf şi Paf au acum cea mai nemărginită admiraţie.

În ziua aceea, Pif a văzut cum se umflă şi se desumflă foalele suflând ca să aprindă jăraticul. A văzut cum bate tata lui Ţurlui în nicovală cu barosul, turtind fierul, foalele suflând ca să aprindă jă-

raticul. A văzut cum bate Ţurlui trăgând şi el cu ciocanele cele mici : Bang ! Bang-bing biling !

Acum a înţeles că nu era joacă măcar că Ţurlui părea că face o treabă foarte veselă. Aşa râdea el şi lucra fără nici o grijă. Ba chiar spusese :

— Ia-n dă tu oleacă dracu ista pestriţ, să-l punem aici pe nicovală şi să-i tragem un baros ! Haoleo ! Numai un baros... Să-i sară muzicuţa !

Paf a scăpat de primejdie. Pif îl strângea subsuoară, să nu i-l smulgă cumva Ţurlui.

Pe urmă, a înţeles că Ţurlui glumeşte, aşa cum face el năzdrăvănii întotdeauna. În privinţa aceasta, se potriveşte cu Paf. Amândoi ar trebui să fie cei mai buni prieteni. Şi chiar sunt.

Când îl vede, Ţurlui începe să-i cânte :

„Hai, Paf ! Hai, Paf !
Vin la tetea să te facă el pilaf !"

Şi cântă şi face semn cu ciocanul, să-l întindă pe nicovală, ca să-l facă pilaf.

Dar Paf nu se mai teme. Ştie că Ţurlui n-are să-l facă pilaf. Îl ia numai în mână, îl răsuceşte, îl strânge de muzicuţă şi se minunează ce mecanism are în pântece, de poate sări, dă ochii peste cap, cască gura şi cântă.

— Asta-i a dracului maşinărie ! spune Ţurlui. Am să-l desfac, să văd cum e înlăuntru, şi am să fac şi eu una la fel.

Din această prietenie, deocamdată Paf s-a ales cu nişte semne pe toată viaţa. De pe mâinile lui Ţurlui au rămas pe hainele lui Paf o sumedenie de pete de unsoare şi de funingine, pe care nu le mai poate şterge nimeni. Costumul lui Paf a pierdut din

strălucire. Acum, toate culorile, de care era foarte mândru, au început să se prefacă într-un fel de negru unsuros.

Nici nu-ţi vine să te mai atingi de el !

PIF VREA SĂ SE FACĂ LĂUTAR

Un lucru nu pot înţelege Pif, Paf şi Puf.

De ce toată lumea vorbeşte cu dispreţ despre Ţurlui ?

Toţi îi spun că e un pui de ţigan flenduros.

Bunicuţa chiar i-a hotărât lui Pif de câteva ori :

— Ia vezi, dragă Pif, mai răreşte-o pe la fierărie ! Mie nu-mi prea place să te văd jucându-te cu un pui de ţigan... De la unul ca el n-ai tu ce să înveţi.

Cum n-are ce să înveţe ?

Dimpotrivă. Pif a învăţat de la Ţurlui nişte meşteşuguri şi nişte isprăvi de care e foarte mândru.

Cum se fac belciuge şi cum se pot deschide lăcăţile fără cheie. Cu un cui răsucit. Învârţi cuiul şi gata ! Lăcatul s-a descuiat.

A mai învăţat apoi să cânte din drâmbă. Are Ţurlui o drâmbă pe care n-o dă pe toate bogăţiile din lume.

— Ştii tu ce-am să mă fac, când oi fi mare ? l-a întrebat într-o zi Ţurlui pe Pif.

— Poate vrei să te faci ministru, ca mine ? a răspuns Pif.

Ţurlui a început să râdă.

— Ce-i aia menestru ? Mie nu-mi trebuie menestru... Eu am să mă fac lăutar ! Cânt boierilor la nunţi şi la cumătrii. Boierii îmi dau de băut şi-mi azvârl bacşiş. Haoleo ! Ce mai bacşiş zvârl boierii la

petrecere ! Pe urmă, le cânt la ureche... Atuncea să te aţii la bacşiş, taică Ţurlui !

Din ziua aceea, Pif s-a hotărât să se lepede şi el de gândul să se facă ministru. Lăutar i s-a părut ceva mai vrednic de dânsul ! Chiar i-a spus bunicuţei acest plan.

— Ştii mata, bunicuţo, că eu nu mă mai fac ministru ?

— Şi de ce nu te mai faci ministru, Pif ? a întrebat bunicuţa zâmbind şi privindu-l pe sub ochelari.

— Nu-mi place, bunicuţo. M-am săturat...

— Şi pe ce-ai schimbat ?... Ce-ţi place acum ?

— Bunicuţo, eu mă fac lăutar ! încredinţă Pif cu hotărâre.

Bunica a ridicat mâinile spre cer, minunându-se :

— Bine, Pif, ce fel de vorbă e aceasta ? Cine a putut să-ţi bage în cap asemenea prostii ? Mi se pare că iar ai fost astăzi pe la fierărie...

Pif nu spune dacă a fost ori nu pe la fierărie. Deocamdată, el vrea să dovedească bunicuţei că meseria de lăutar nu-i de lepădat.

— Ascultă mata, bunicuţo !... Învăţ să cânt din scripcă şi din cobză. Şi când se duce vestea, mă cheamă boierii la nunţi şi la cumetrii. Cânt toată noaptea, iar boierii au să-mi dea de băut şi au să mă umple de bacşiş... Pe urmă le cânt şi la ureche... Asta le place boierilor mult. Atuncea să te ţii la bacşiş, mă taică Pif, măi !

Bunicuţa îşi încleştă mâinile de mirare. Spuse :

— Dar aceasta e ceva nemaipomenit, dragă Pif ! Te poftesc să nu mai stai de vorbă cu Ţurlui al dumitale. Acestea sunt bune pentru el... M-ai înţeles ?

Am să-l chem la mine și-am să-i răsucesc urechile, dacă-ți mai bagă asemenea prostii în cap...

— Bine, bunicuțo ! Lasă-l mata. Nu mă mai duc pe la el...

Așa Pif a socotit că își apără prietenul cel negru. Are să se mai ducă pe la el. Dar după-amiază, când doarme bunicul și bunica.

Până atunci se duce la pârâu.

Pârâuașul curge prin fundul livezii. E atât de mic, încât îl poate păși cu piciorul. Puf sare de pe un țărm pe celălalt, fără să se stropească măcar pe labe.

Acolo a făurit Pif, împreună cu Iliuță Nucă, o moară de șindrilă. A dat drumul la corăbii de hârtie, făcute de bunicul. I s-a părut la început că e un pârâuaș cum nu se mai află altul pe lume. Nu se mai sătura jucându-se.

Acum îi place mai puțin.

Îi place mai puțin, de când i-a spus Țurlui că el n-ar da nici două parale pe așa „spurcăciune" de apă. El se duce la iaz. Acolo se scaldă, înoată, prinde raci și pește. A adus într-o zi și scoici. Toată duminica și sărbătoarea Țurlui stă numai la iaz. Fierăria nu lucrează. Și atunci tot lacul e al lui !

Pif n-are voie să se ducă la iaz. N-a mers niciodată. Bunicul a vrut într-o zi să-l ia cu dânsul. Dar s-a împotrivit bunicuța.

El nu poate pricepe de ce se teme atât bunicuța de lac ? Poate, pe insulă, sunt sălbatici care mănâncă oameni ? Poate, acolo, sunt toată ziua furtuni și se îneacă corăbii ? Așa ceva ar vrea și Pif să vadă și să i se întâmple, ca lui Robinson Crusoe.

— Ce spuneți voi, Puf și Paf ? N-ar fi bine să fim și noi Robinson Crusoe ?... Eu Robinson, tu,

Paf, să fii papagalul și tu, Puf, cățelul cel credincios... Pe Țurlui l-am face Vineri. El chiar e oleacă de harap, ca Vineri...

Puf strănută, fiindcă-l gâdilă un bondar în nări. Lasă bondarul și vine la Pif, dând din coadă. Și el e de părerea aceasta. De ce adică n-ar merge la iaz, să se suie pe-o corabie și să naufragieze într-o insulă ?

Cât despre Paf...

Paf râde cu gura până la urechi, când se gândește cum s-ar înveseli cu toții de asemenea ispravă.

ÎN INSULA LUI ROBINSON CRUSOE

Bunicii au plecat la oraș. E sărbătoare și s-au dus la un prieten bolnav.

Pif, Paf și Puf au rămas singuri în seama Catrinei.

Iar Catrina s-a dus la horă.

E cald. Ceilalți servitori dorm. La fierărie nu se mai aud ciocanele : Bang-bingbilibing. A plecat undeva și Iliuță Nucă. Poate o plimbare cu Mâgârdici n-ar strica ! Dar, singur. Pif nu știe să pună șaua și frâul. Și nici n-ar putea să se urce în scări.

Au coborât tustrei la pârâuaș.

Pif, Paf și Puf.

Morișca de șindrilă s-a stricat. Nu se mai învârte. Și nu e Iliuță Nucă s-o dreagă. Nu mai au nici corăbioare de hârtie. Toate s-au înecat ! Și bunicul nu e să facă altele noi.

— Mie a început să-mi fie urât ! spune Pif.

— Și nouă la fel ! îi dau dreptate Paf și Puf.

Paf s-a culcat cu fața în jos, cu nasul de ardei în iarbă. Puf s-a încolăcit și încearcă să doarmă. Dar nu-l lasă muștele în pace. Pif aruncă în pârâu cu pietricele.

Deodată, cineva îl strigă :

— Piiiif ! Unde ești tu, măi Pif ?

Toți s-au ridicat bucuroși. Pif, Paf și Puf. E glasul lui Țurlui. Și iată-l și pe Țurlui ! A sărit gardul și vine la dânșii.

— Am venit să vă iau la iaz... Acuma nu te mai poate opri conița... Nu ne vede ! Mergeți ?

— Gata ! rostește Pif, plin de veselie. Stăi, să iau umbrela bunicuței.

— Ce să faci cu umbrela ? se miră Țurlui.

— Cum ce să fac ?... Dacă mergem în insulă, îmi trebuie numaidecât umbrelă. Așa avea una și Robinson Crusoe.

Țurlui râde cu dispreț și spune :

— Eu nu știu cine e Cruzoia acela, de tot îmi vorbești numai de el... Trebuie să fi fost un nebun ori un fel de fudul !... Ce căuta el pe iaz cu umbrela ? Mai bine ți-ai lua și tu, măi băiete, o pălărie ca a mea...

Lui Țurlui nu-i plăcea umbrela lui Robinson Crusoe. Și mai spunea că nu-i plac nici oamenii fuduli.

Dar adevărul cel adevărat este că se simțea și el grozav de fudul de pălărie ! În celelalte zile, umbla cu capul gol și cu părul plin de unsoare și de funingine. Numai duminica și sărbătoarea își punea o pălărie verde și prea mare pentru capul lui. O pălărie căpătată. Iar din pricina acestei pălării nu-și mai încăpea în pene.

Pif a dat fuga în casă. Şi-a luat şi el pălăria. Au pornit cu toţii tiptil, pe sub gard, pe urmă printre porumburi, să nu-i vadă nimeni.

Până la iaz au scăpat cu bine. Câmpul era gol. Toţi oamenii se odihneau acasă, ca în zi de sărbătoare. Flăcăii şi fetele erau la horă. Printre ogoare şi pe drum nu se afla ţipenie omenească.

I-a văzut o babă. Dar baba n-avea grija lor. Culegea ierburi de leac.

Puf zburda bucuros. Intra în porumburi, mirosea movilele de cârtiţe, sărea după lăcuste, lătra după vrăbii.

Odată îşi vârî nasul într-un muşuroi de furnici De-abia a apucat însă a mirosi, că a şi sărit scheunând, strănutând şi frecându-se cu botul prin iarbă.

Năvăliseră furnicile, îl pişcau de nări şi nu mai putea scăpa de ele.

Când se scutură bine, veni lângă Pif, gâfâind.

— Încă aşa nişte drăcării mici şi rele n-am mai pomenit în zilele mele !... spuse dând din coadă.

— Hei ! Ai să mai vezi tu şi altele, măi Pufuleţ cu părul creţ ! îl dezmierdă Ţurlui pe spinare.

Şi îndată, pe spinarea lui Puf au rămas urme unsuroase şi negre. Căci Ţurlui îşi punea duminica pălărie nouă, dar pe mâini nu se spăla el nici în zile mai mari decât duminica.

— Iaca, de-*amu* se vede şi iazu' ! vorbi Ţurlui.

— Nu se văd corăbiile ! se miră Pif. Cu ce mergem în insulă ?

— Înotăm ! spuse Ţurlui. Ce, tu nu ştii să înoţi ?

Pif mărturisi că nu ştie să înoate.

— Nu face nimic ! îl mângâie Ţurlui. Trecem atunci cu barca de la moară. Era acolo o lotcă...

Moş Neculai trebuie să fie la cârciumă. Ne strecurăm pe furiş, eu fur lopeţile...

— Nu-i bine să furi ! spuse Pif.

— Parcă eu spun că-i bine !... Dacă te prinde mai ales, apoi atunci e rău de tot ! Vai de *chelea* ta ! Dară pe mine nu mă prinde... Ştiu eu unde ascunde lopeţile Moş Neculai... Asta o fac numai pentru tine, Pif... Când sunt singur, eu n-am nevoie de barcă şi de lopeţi. Mă dezbrac şi-mi ascund hainele într-o scorbură de răchită... Pe urmă mă azvârl în apă, încep să înot şi du-te, băiete !

Vorbea numai Ţurlui, foarte fudul sub pălăria lui mare şi verde.

Pif privea. Privea şi se minuna. Aşa un lac înţelegea şi el. Mai mare decât marea ! Păcat că nu sunt corăbii şi că nu e furtună. Dar furtuna poate că vine mai târziu !

— Haide apucă pe aici ! arătă Ţurlui drumul la barcă. Acuma să mă aştepţi, ca s-aduc întâi lopeţile.

Pif, Paf şi Puf s-au aşezat pe marginea iazului să aştepte.

O broască sări pe mal şi începu să-i privească cu ochii ei mari şi aurii. Puf se repezi să o apuce în gură, dar o lepădă îndată cu scârbă. Încă nu mai prinsese vreodată în gură ceva atât de rece şi umed.

Se întoarse dând din coadă şi scuipând foarte furios :

— De acum nu mai pun gura pe nimic... Urâte dihănii mai sunt pe pământ ! Ţie nu ţi se pare, Pif ?

— Adevărat, răspunse, în locul lui, Paf, care se credea frumos nevoie mare.

Pif n-avu când să răspundă.

Venise Ţurlui cu lopeţile.

Se zvârli în barcă şi luă el comanda poruncind :

— Acum, urcaţi-vă înainte ! Eu dezleg frânghia... Împing, sar după voi şi am să vă duc mai avan ca în corabia lui Cruzoia.

Întâi se urcă Pif cu Paf în braţe ; Puf se codea. Intra şi sărea îndată afară. Se vedea că el nu avea încredere nici în corabia lui Robinson Crusoe, nici în meşteşugul de barcagiu al lui Ţurlui.

Şi n-avea dreptate.

Cum sări Ţurlui în barcă şi începu să vâslească, a putut să înţeleagă şi Puf că aşa barcagiu n-a fost nici pe corabia lui Robinson !

Barca porni pe lac, unde apa era adâncă şi întinsă. Pe urmă, Ţurlui o împinse printre trestii şi papură. De acolo zburau stoluri de păsări. Se vedeau în apa limpede peşti, melci şi alte vietăţi, mici ca gângăniile. Apoi barca ieşi din trestii şi dădu peste altă parte de lac, încă mai mare şi mai liniştită.

— Acolo e plavia ! spuse Ţurlui, lăsând o lopată şi arătând cu degetul lui negru ca funinginea.

— Ce e aceea plavie ? întrebă Pif.

— Boierii îi zic, pesemne, insulă ! Noi îi spunem plavie... Acolo am eu ascunse undiţele mele.

Ţurlui mai vâsli de câteva ori cu lopata, pe urmă opri sub o salcie, în marginea insulei.

— Am ajuns ! spuse sărind pe mal.

— Nu sunt sălbatici ? întrebă Pif, cu nelinişte.

— Aici nu sunt decât împăraţi ! îl încredinţă Ţurlui. Împăratul crapilor şi împărăteasa ştiucilor ! Şi mai este împăratul păsărilor ! Ei sunt mai mari peste iaz şi papură.

— Atunci n-avem nici o grijă ! se bucură Pif

Şi coborî, fiindcă ştia că împăratul crapilor şi împărăteasa ştiucilor, ca şi împăratul păsărilor nu putea avea nimic de împărţit cu Pif, Paf şi Puf.

PE URMĂ S-A RIDICAT O FURTUNA ŞI ŢURLUI A MÂNCAT O BĂTAIE

Insula lui Robinson Crusoe nu era mare. Dar se cunoştea că pe acolo a trecut Robinson. Se afla un fel de colibă, veche şi dărâmată.

— Asta-i coliba lui Robinson !... rosti Pif cu bucurie. Ce ţi-am spus eu ?...

— Ce mi-ai spus ? îl strâmbă Ţurlui în batjocură. Mi-ai spus prostii ! Aicea n-a stat nici un Cruzoia... Aci e o colibă unde se adăpostesc pescarii când plouă.

Pif văzu că n-are cu cine vorbi. Şi-i păru rău pentru Ţurlui, că el n-a avut o mamă să-i citească minunata întâmplare a lui Robinson Crusoe. Atunci n-ar mai spune că nici n-a fost un Robinson şi că n-a stat el atâţia ani în această colibă, unde se mai cunosc urmele şi acum.

— Uite, aci făcea el focul ! arătă Pif urme de foc pe iarba arsă.

— Da ! Aici fac eu focul, când prind peşti şi-i frig. Ai să vezi acuşi !... Îi prind, îi frig singur pe cărbuni şi-i mănânc. Ai să mănânci şi tu.

Acestea îl umplu de admiraţie pe Pif. Dar, în fundul sufletului, tot nu-i venea să creadă că Ţurlui poate să prindă peşte, să facă foc şi să-i frigă.

— Hai după mine, că ne-apucă noaptea stând cu mânele în sân ! porunci Ţurlui pornind înainte.

Pif, Paf şi Puf merseră după el.

Într-o scorbură de salcie, Ţurlui îşi avea ascunse undiţele. Le scoase şi începu să le cerce cârligele.

— Dă-mi şi mie una ! se rugă Pif.

Ţurlui îi dădu una. Pe cea mai rea.

Şi îi spuse :

— Ţi-o dau aşa, ca să nu stai degeaba. Dar peşte, ai să prinzi tu când mi-oi vedea eu ceafa, măi Pif !... Pentru asta trebuie meşteşug.

Pif se simţi ofensat. Apucă undiţa, hotărât să prindă numaidecât un peşte, ca să-i arate el lui Ţurlui. Când răsuci undiţa ca un bici deasupra capului, cârligul prinse din zbor pălăria cea nouă şi verde a lui Ţurlui şi o zvârli cât colo, în lac.

Ţurlui rămase cu gura căscată.

Paf râdea cu gura până la urechi.

Începu să latre foarte vesel şi Puf, fugind de colo-colo, pe ţărm.

— Am pus-o de mămăligă ! spuse Ţurlui, scărpinându-se în cap.

Pe urmă, se aşternu pe brânci şi începu să pescuiască pălăria şi să o tragă la mal cu varga undiţei. O prinse, o stoarse de apă şi o aşeză într-un băţ, să se usuce.

— A doua oară, să ştii că ţi-l iau pe Paf şi ţi-l zvârl drept în mijlocul iazului, să facă baie ! ameninţă Ţurlui necăjit.

Pif tăcu. Se simţea vinovat. De altfel nu veniseră aici să se certe.

Începură să pescuiască, aşezaţi cuminţi sub răchită.

— Unu ! strigă Ţurlui, trăgând cu undiţa şi scoţând un peşte spânzurat de cârlig.

Îl desfăcu din ac şi îl zvârli în iarbă. Peştele se zvârcolea cu solzii lui argintii în bătaia soarelui.

Puf se apropie să-l miroasă, dar nu îndrăzni să pună gura pe el. Se învățase minte, după cele ce pățise el cu mușuroiul de furnici și cu broasca.

— Doi ! strigă Țurlui, a doua oară, zvârlind alt pește. Ia să-i pui în ulcică ! Eu am aici și o ulcică... Am și sare. Trebuie să știi de la mine, măi Pif, că eu dacă vreau, pot sta aici și o lună ! Ce mânca am !... Ce bea am !... Unde dormi am !...

— Rămâi și eu cu tine o lună ! se hotărî în scurt Pif. Mă înveți și pe mine cum să aprind focul și cum să frig peștii.

— Mai întâi trebuie să înveți cum să-i prinzi. Că de fript și de mâncat nu-i mare lucru... Trage repede !

Pif trase repede, cu răsuflarea tăiată de bucurie. În vârful undiței spânzura un peștișor mic și necăjit, cât un deget.

— Tot e bun ! îl încurajă Țurlui.

— Pe acesta îl frig și-l mănânc eu ! vorbi Pif cu mândrie.

Îi dădu drumul în oala de lut a lui Țurlui. Peștișorul începu să se zbată în apă, alături de ceilalți pești mai mari, prinși de profesorul lui Pif.

— De-acum ajunge ! hotărî Țurlui. Să facem focul... Mi se pare mie că are să ne prindă oleacă de ploaie.

Un vânt subțire începu să încrețească oglinda apei. Trestia și papura se clătinau înfiorate. Au trecut zburând, grăbite, niște păsări mari și albe.

Țurlui însă n-avea vreme să se gândească la toate acestea.

El aduna trestie uscată și bucăți de gătcje, să pregătească focul.

Când ridică o moviliță, scoase un amnar, o cremene și o bucată de iască. Scăpără și suflă să aprindă întâi iasca. Pe urmă, cu iasca aprinsă, dădu foc la câteva fire de iarbă uscată și de trestie, suflând mai cumplit ca foalele din fierărie.

O ață subțire de fum se ridică din moviliță, pe urmă flacăra săltă vesel, întărită de vânt.

Pif privea cu admirație.

— Așa făcea focul și Robinson Crusoe ! rosti plin de convingere.

— Dacă ai să-mi bați capul cu Crozoia al tău, am să te las cu el aici și am să văd cum te scoate el la mal !... amenință Țurlui. Eu nu vreau să știu ce făcea Cruzoia ! Mai bine învață de la mine, că eu îs tata focului !...

Țurlui avea dreptate. Înțelese și Pif. Îl lăsă în pace, hotărât să nu-i mai pomenească de Robinson, cu care se vede că Țurlui avea o răfuială veche.

— Acum dă ulcica la mine să ne pregătim un ospăț ca acela !... porunci Țurlui.

Pif se duse la țărm și aduse ulcica.

Socoteala lui de acasă se cam schimbase.

Când a venit aci, credea că el are să fie Robinson și Țurlui are să fie Vineri, robul lui Robinson, ca să facă tot ce-i poruncește stăpânul.

Aci, însă, Țurlui poruncea și Pif asculta.

Cu un briceag, Țurlui spintecă peștii, îi curăți, îi presără cu sare, îi înfipse într-o țăpușe și începu să-i frigă la cărbuni. Pif își fripse și peștișorul lui. Rămase îndată în locul peștișorului cu solzi argintii, o bucată neagră și arsă, ca un tăciune.

— Cu acela n-ai să te saturi tu ! rânji cu batjocură Țurlui. Stai să-ți frig eu un crăpuștean !

Și Țurlui fripse pentru Pif un crăpuștean.

— Acuma n-avem furculiţi şi farfurii ! băgă de seamă Pif.

— Poate vrei şi faţă de masă ! râse în bătaie de joc Ţurlui. Măi băiete, aicea se mănâncă cu farfurie de frunză şi se apucă bucata cu mâna. Ia-n te uită la mine !

Când spuse, Ţurlui şi aruncă o bucată de peşte în gură, pe care o prinse din zbor, o mestecă clefăind şi o înghiţi cu mare poftă.

Pif n-avu încotro. Mâncă şi el cu mâna, gândindu-se la tot ce-ar păţi el, dacă l-ar vedea cineva de acasă, ospătând în halul acesta.

Deodată picături mari începură să răpăie de sus şi o ploaie repede îi despărţi de lumea cealaltă. Nu se mai vedea nimic de pe malurile de dincolo. Trestiile, încovoiate de furtună, se zbăteau plecându-se într-o parte şi în alta...

— Fugi în colibă ! strigă Ţurlui. Eu mă duc să-mi aduc pălăria.

Pif, Paf şi Puf se retraseră în colibă. Prin acoperişul spart, apa începu îndată să curgă gârlă. Cu mare greu îşi găsiră un ungher mai adăpostit.

— Mare furtună ! rosti Pif, către Puf şi Paf Acuma se îneacă toate corăbiile !...

Puf se ghemui să nu-l ajungă apa. Paf râdea cu gura până la urechi. Aşa îi plăcea şi lui ! Cu barca s-a plimbat. De pescuit au pescuit. Au mâncat şi peşte fript. Acum au şi furtună. Tot ce-au dorit se împlinea după cum au visat.

— Asta-i ploaie care poate să ţină până la noapte ! spuse Ţurlui, când veni cu pălăria care făcuse a doua baie. Ţine până la noapte, şi nu ştiu cum avem să plecăm acasă.

— Dormim aici ! hotărî curajos Pif. Facem pe rând de pază. Sau aprindem un foc mare, să ne vadă alții, să vină și să ne scape din primejdie.

Pif era să spună : „Să ne scape, cum l-au scăpat corăbierii pe Robinson Crusoe..." Dar își aduse aminte că lui Țurlui nu-i place să-i amintească nimeni de Robinson. De aceea tăcu și se strânse mai tare, să se ferească de apa care năvălea în colibă.

Așa au stat vreme de un ceas. Ploaia, în loc să se potolească, se întărise. Începea să se întunece. Pif moțăia ostenit cu Paf pe genunchi. Puf dormea de-a binelea și visa prin somn.

Deodată se auziră glasuri și tropote de pași afară.

— Aicea sunt ! I-am găsit !... vorbi un glas gros

— Aceștia sunt sălbatici ! sări în picioare Pif. Țurlui, scoate repede briceagul să ne apărăm !...

Puf lătra cu înverșunare. Chiar Paf o sfeclise și râdea ca vai de capul lui.

Iar Țurlui își pierduse tot curajul și spuse :

— Am pățit-o mai rău decât cu sălbaticii, măi Pif ! Aista e glasul lui Moș Neculai. Ne-o căutat și ne-o găsit !... Am să mănânc o bătaie soră cu moartea... De asta nu scap !...

Moș Neculai apăru în ușă.

Se repezi la Pif și îl luă în brațe.

— Aici erai, cuconașule ? Bine că te-am găsit, că ne sărise inima din loc.

Pe urmă, se întoarse la Țurlui și începu să-l lovească cu piciorul, strigând la el :

— Bine, mă mișelule ! Cum ai îndrăznit să aduci în pustietățile acestea pe nepotul boierului ? Dacă se întâmpla o poznă ? Dacă se răsturna barca... Ei lasă, că-ți arăt eu, să mă pomenești câte zile-i mai trăi !...

Moş Neculai răcnea din gură şi izbea din picior. Ţurlui, cât era de viteaz când se afla singur sau nu-

Ţurlui îşi pusese pălăria pe cap, fiindcă nu găsise un loc mai bun să o ferească de apă şi de murdărie. Moş Neculai i-o trase pe ochi şi îl învârtea cu pălărie cu tot, întorcându-l tot cu spatele şi dându-i câte un picior, unul după altul.

— Îmi rupi pălăria, Moş Neculai ! striga şi se văita Ţurlui, fiindcă îl durea pălăria mai rău decât locul unde lovea piciorul morarului.

— Lasă, că ţi-oi rupe eu oasele !

Moş Neculai îl înveli pe Pif în suman şi ieşi cu el, afară prin ploaie. Se urcă în barcă, îl aşteptă pe Puf şi porniră vâslind repede, spre ţărm.

Acolo aştepta Catrina. Se întorsese de la horă, văzuse că Pif, Paf şi Puf nu erau nicăieri. Pornise în căutare, dăduse de veste şi aflase de la baba cea care culegea ierburi de leac, că-i văzuse mergând spre iaz.

Aşa s-a terminat întâmplarea din insula lui Robinson Crusoe. Ţurlui a rămas acolo în noaptea aceea.

N-a vrut să-l ia Moş Neculai. L-a lăsat să vină înot, când o trece ploaia şi când i-o trece lui mânia.

Iar bunicii n-au aflat niciodată.

Se mirau numai de ce Pif nu mai vorbeşte despre lac, despre insula lui Robinson Crusoe şi de ce nu mai cere să-l ducă nimeni acolo.

POVESTIREA NOASTRĂ SFÂRŞEŞTE AICI

A sosit toamna. Au început să se scuture cele dintâi frunze galbene.

Sus, pe cer, se văd trecând păsări mari, care pleacă spre alte țări depărtate și calde.

Lumina soarelui e mai slabă, iar noaptea se face mai devreme.

Au murit fluturii. S-au veștejit florile.

mai cu Pif, începuse acum să se bocească și să se vaite în chipul cel mai rușinos :

— Nu mai da, Moș Neculai !... Ia uite, măi Pif, cum mă bate, și mă ologește și tu îl lași să mă omoare cu zile !

— Cum spui *tu ?* strigă Moș Neculai. Cum cutezi tu să spui la nepotul boierului *măi Pif* și *tu ?* Hai ?... Na, pentru *măi !* Și na, pentru *tu !...* Că pentru celelalte am eu altă socoteală...

— Lasă-l, Moș Neculai ! se rugă Pif. Nu-i el vinovat...

— Nu-i el ? Atuncea eu sunt ?...

Și dă-i ! Și trage-i !

Fără fluturi și fără flori, grădina e pustie și tristă.

Iar într-o dimineață, bruma a căzut ca un praf mărunt de argint.

— Mâine, plecăm la oraș ! vesti bunicuța. Ce zici ?... De-acum, la cealaltă vară mai vii la noi, dragă Pif ?

— Se înțelege că vin. Eu nici nu mai vreau să stau vara decât aici, la țară...

A doua zi, poarta s-a deschis în lături.

Pif s-a urcat în automobil, pe genunchii bunicului.

Toți au venit să-i ureze drum bun.

Mâgârdici bate din copita lui mică. Face din cap :

— Da-da ! La bună vedere ! Mai vino pe aci. Te așteptăm !

Iliuţă Nucă priveşte în pământ cu ochii înotând în lacrimi. A adus un fluier nou şi învârstat, pe care i-l dăruieşte lui Pif, ca să nu-şi uite prietenul.

De după poartă, negru, flenduros şi uns de cărbuni, Ţurlui îi face semn cu mâna.

— La anul... Şi să vii fără Crusoia cela !...

Măcar că nu e nici duminică, nici sărbătoare, Ţurlui şi-a pus pălăria cea verde şi mare, în cinstea prietenului.

Toţi câinii s-au adunat în jurul automobilului. Ursu, Lupu, Sultan, Dolca şi Bodolan. Privesc cu ochii lor mari şi buni. Înţeleg că le pleacă un prieten. Şi-i spun :

— Să nu ne uiţi, Pif, să nu ne uiţi !... Poate la anul, vreunul din noi n-are să mai fie. Tu, însă, să nu ne uiţi !

Pif face cu mâna lui mică :

— Nu ! Nu vă uit. Pe nimeni n-am să uit. Niciodată n-am să uit vara aceasta...

— Haide ! porunceşte bunicuţa.

Automobilul a pornit. Poarta s-a închis în urmă.

Paf nu mai râde pe genunchii lui Pif. E negru de tot, plin de unsoare. Şi-a pierdut clopoţelul din moţul scufiţei. Nici muzicuţa din piept acum nu mai cântă. Nici mecanismul care îl dădea peste cap nu mai merge. E acum o paiaţă murdară şi veche. O paiaţă bătrână care nu mai ştie să râdă.

Ce are de-a face ? E o paiaţă care a trăit o vară veselă şi plină de peripeţii, cum n-a mai trăit nici o paiaţă din lume.

Iar Pif e şi el negru ca un pui de ţigan. Pârlit de soare, pare mai mare şi e mai voinic decât acum trei luni.

Puf scânceşte pe genunchii bunicuţei.

Scâncește.

— De acum iar au să ne închidă în camera noastră, tocmai sus, unde nu mai vine soarele... De acum, iarăși spargem ghiveciuri cu flori... De acum, iarăși intrăm la închisoare...

Din vârful dealului, Pif, Paf și Puf s-au întors să mai privească în urmă.

De-o parte e casa, cu livada cea mare, cu pârâul îngust, cu morișca părăsită.

De cealaltă parte e lacul cu insula lui Robinson Crusoe în trestii și papură.

Și toate rămân în urmă. Nu se mai văd.

La revedere !

A început să sufle un vânt rece.

415

— Na ! Cuțu-cuțu *415 !*

— Marș de-aici *415 !*

— Închide ușa la bucătărie. Iar intră *415* și fură ceva !

— Ia uită-te, de ce latră *415* ? Bate cineva la poartă...

Țipă *415 !*

— Dă fuga, Marițo ! Banditul cela de *415* iar a încolțit cățelușul cucoanei de peste drum.

— Să nu te văd în ochi, *415 !* Ești un câine urât și nesuferit. M-ai înțeles ?

Cățelul dă din coadă. Semn că a înțeles.

Pe urmă pleacă nepăsător la isprăvile lui. Semn că puțin îl doare pe el, dacă lumea spune că e urât și nesuferit.

Aşa e *415 !* Un adevărat căţel-filozof. Ştie el bine că nimeni nu poate opri gura lumii, când se porneşte.

De altfel, poate chiar el, dacă s-ar uita în oglindă, ar recunoaşte că e cel mai urât căţel de pe faţa pământului. Ei şi ? Nici nu se uită în oglindă şi atunci nici n-are de ce să fie amărât.

El nu e un căţel de salon, cu panglică albastră şi zurgălău galben de gât.

A mai văzut el asemenea potăi periate, pieptănate şi frizate, plimbându-se târâte de lanţ. Mai bine liber, zbârlit şi urât, decât fudul şi cu lanţul de gât !

Pe alţii i-a văzut cum privesc de obraznic pe fereastra automobilelor. Ştie el câtă frică se ascunde, în dosul acestei ţâfne. Numai o dată dacă mârâie la dânşii, se trag înlăuntrul automobilului, ca melcii în găoace. Pe toţi îi cunoaşte ! Nişte sclivisiţi şi nişte câini de nimic, care se linguşesc şi ţupăie pe picioarele lor subţiri ca picioarele de păianjen.

Pe câinii aceia înfumuraţi nu-i poate el suferi ! Simte scârbă, numai când aude de numele lor. Nişte nume care se găsesc pe toate drumurile. Când strigi unul, răspund zece : Picki. Nicki. Coco. Toto. Pusi. Tip. Top. Dick. Neron. Biberon. Max. Vax !

Nimeni însă nu are un nume fără pereche pe lume, cum e numele lui. Nu ? Spuneţi drept, dacă aţi mai auzit vreodată despre vreun câine care se cheamă *415 ?*

Chiar povestea lui şi a botezului e plină de peripeţii.

Ascultaţi întâmplarea !

Astă-vară, stăpânii de astăzi ai lui *415* se aflau la băi. Undeva, în munţi. Cum vă închipuiţi bine, de acolo nu putea lipsi nici Todică, singurul lor copil.

Todică, prietenul cel nedespărţit de acum al lui *415*.

Poate nu-l cunoaşteţi nici pe Todică ? Să vi-l zugrăvesc în câteva cuvinte.

Todică e un băiat sănătos, vesel, neobosit şi gata oricând să născocească jocurile cele mai năzdrăvane. Obrazul lui e rumen ca un măr domnesc. Ochii albaştri şi sclipind de râs. E adevărat că părul lui, cam zburlit, nu păstrează cărarea pieptănată decât jumătate de oră, dimineaţa. Dar cum să-şi păzească el părul lins şi cărarea dreaptă, când are atâtea alte griji ? Todică nu e un băiat somnoros şi cocolit, să moţăiască în fundul patului. Abia îi ajunge ziua pentru câte are de isprăvit !

Cum a ajuns la băi, într-o singură zi s-a făcut astă-vară prieten cu toată lumea. A luat îndată comanda jocurilor. El hotăra cine să fie haiduc şi cine poteraş. Cine e cal şi cine vizitiu. Cine e căpitan şi cine prizonier.

Când el lipsea sau întârzia, ceilalţi tovarăşi se învârteau fără rost şi fără veselie.

Îndată ce apărea Todică, toţi făceau roată în jurul său. Parcă se umplea toată valea de larmă şi de râsete, de chemări şi de însufleţire.

— În sfârşit, bine că a venit Todică ! răsuflau toţi.

Şi Todică pregătea îndată o expediţie, care până atunci nu mai trecuse prin minte nimănui.

Dar Todică mai avea şi alte ocupaţii.

Până atunci trăise numai în oraş. Văzuse numai case cu ziduri înalte şi cenuşii, străzi pline de vuiet, de automobile, de tramvaie şi de fum de benzină. De la fereastra de sus, de la etaj, privea în capul trecătorilor, care se vedeau jos, în stradă, întotdeauna grăbiţi şi mici, ca sute şi sute de furnici negre.

Acum, descoperise că pe lume se află ceva mai frumos şi mai plăcut. Un adevărat rai al copiilor ! Descoperise pădurea de brad, unde se joacă veveriţele, alungându-se de pe o creangă pe alta. Izvorul rece şi limpede, clipocind sub frunzele înalte de mintă, cu miros răcoros de pastile. Lacul, unde se vede cerul ca într-o oglindă. Potecile ascunse. Tufişul de alun, unde sunt cuiburi ştiute numai de el. Şoseaua albă, urcând şerpuit, tocmai sus, în munte.

Acestea toate erau împărăţia lui.

Nimeni şi nimic nu-l oprea să alerge, să se ascundă, să cutreiere potecile şi să-şi scufunde mâinile, suflecate până la cot, în izvorul rece ca gheaţa.

Ştia un loc sus, pe-un pisc de stâncă, de unde se vede toată valea. De acolo, când îşi striga numele, răspundeau munţii şi văile.

— Todicăăăă ! striga el.

— Todică ! răspundea îndată, de aproape, muntele.

— ...odică ! îl îngâna mai încet, de departe, o vale.

— ...dică ! sfârşea alt glas, într-o văgăună.

— Todicăăăă ! îl chema, nemaipomenit de aproape şi de limpede, pădurea, undeva, chiar la spatele lui.

Oricine ar fi crezut că, în fiecare ungher al munților și al codrului, se află ascunși prieteni pe care nu-i cunoaște.

Prieteni pe care nu-i cunoaște, dar îl așteaptă și-l strigă. Îl cheamă și răspund singuri. Se joacă de-a ascunsul și se îngână. El știa de la școală că acesta se numește *ecoul*. Dar nu putea să se împace cu gândul că, din stânci și poieni, răspunde, îngânându-i numele, tot glasul lui, prefăcut în ecou.

Îi plăcea mai degrabă gândul celălalt, că acolo stau tupilați alți copii. Poate copii cu care s-ar înțelege el mai bine decât cu toți prietenii de până acum...

Câteodată pleca să-i caute. Îi striga, apropiindu-se. Dar ei nu răspundeau. Todică se întorcea ostenit și trist. Nu-l mai opreau nici izvoarele cu apa de cleștar. Nu mai vedea nici veverițele, care se dădeau în leagănul crengilor, cu coada lor pufoasă.

Așa se întorcea Todică, într-o după-amiază, pe șoseaua albă, din munte.

Prietenii nevăzuți îl strigaseră din ascunzișul lor. Pe urmă, deodată au tăcut. Și Todică era trist! Mergea cu ochii în pământ, gândindu-se ce jocuri ar mai fi născocit el cu asemenea tovarăși care iubesc pădurea, munții, văile și izvoarele.

Deodată, în marginea șoselei, lângă piatra de kilometru, ceva s-a mișcat și a scâncit.

Todică se opri, cu inima zvâcnind.

Speriat, nu îndrăzni să se apropie.

Poate era o dihanie ascunsă în iarbă? Un pui de lup care mușcă. Un bursuc ori cine știe ce fiară cu colți răi?

Vru să ocolească, pe cealaltă parte a șoselei. Dar scâncetul se auzea slab, fără putere, și nu-i mai

păru defel amenințător... Se întoarse în vârful picioarelor, pășind cu teamă. Strângea în mână varga de alun, gata să se apere sau să o ia la goană.

Încă un pas. Și altul. Și încă unul...

Cum i-a venit pe urmă să râdă de frica lui prostească ! Era numai un cățel. Un biet cățel slab și tărcat, scheunând părăsit în marginea drumului.

Inima lui Todică îi veni la loc. Înaintă plin de curaj și se plecă să dezmierde blana încărcată de praf a cățelului.

Câinele scâncea încet și prietenos. S-ar fi spus că se bucură și că rostește în limba lui :

— Bine că s-a găsit, în sfârșit, un suflet de om să aibă milă de mine !

— Ce faci tu aci, cățelule ? întrebă Todică, alintându-i blana.

— Ham ! răspunde cățelul proptindu-se pe picioarele dinainte. Ham ! Adică : „Te așteptam !“

— Cum te cheamă pe tine, mă necăjitule !... îl întrebă mai departe Todică.

Cățelul dădu din coadă și privi rușinat împrejur.

Todică înțelese îndată ce voia să spună cățelul.

Adică : „Nu vezi că sunt atât de mic și singur pe lume, încât n-am nici măcar un nume ?“

— Săracul de tine ! îl mângâie Todică.

Cățelul clătină din cap și scânci amărât.

„Nu e așa ? spunea în glasul lui. Vai de capul meu ! Sunt un cățel orfan și sărman“.

— Văd că ai purici, mata ! descoperi, îngrijorat, Todică.

Cățelul nu se rușină defel de această descoperire. Lătră înveselit, se gudură și privi la Todică, cu ochi șireți.

Spunea, cu alte cuvinte : „Atâta am şi eu ! E singura mea avuţie... Dar în purici pot spune că sunt bogat, nu glumă. Milionar !"

— Şi eşti grozav de urât. Eşti cel mai urât căţel de pe lume ! se dădu cu părerea Todică.

Căţelul dădu mâhnit din coadă şi privi cu umilinţă în pământ.

Oftă şi spuse în limba lui : „Aici, ai dreptate ! Sunt grozav de urât... O ştiu şi eu. De asta chiar m-au adus aici şi m-au zvârlit nişte stăpâni răi şi fără inimă... Dar ce pot să fac ? Mie, drept să-ţi spun, îmi place mutra mea... Am şi eu hazul meu !..."

Todică stătu pe gânduri. Poate căţelul are dreptate. Era urât, dar avea hazul lui ! Era un căţel simpatic.

— Poate eşti rău ? îl întrebă Todică. Ia să te văd pe mătăluţă în cerul gurii !...

Îi căscă gura şi privi. Căţelul era negru în cerul gurii ca fundul ceaunului. Semn bun ! Aceasta o ştie şi Todică, din auzite. Un câine negru în cerul gurii înseamnă că e rău pentru străini şi bun pentru stăpân.

— Ai să fii rău cumplit, domnişorule !... îl asigură Todică.

„Ehei ! Şi încă cum !..." aprobă căţelul plin de mândrie.

Todică iar rămase pe gânduri.

Se hotărî şi spuse :

— Vrei tu să fim prieteni ?

„Mai întrebi ! lătră căţelul vesel şi dânsul din covrigul cozii. Se înţelege că vreau să fim prieteni... Prieteni până la moarte. Fraţi de cruce !"

— Atunci, hai ! La drum !...

„Ham-ham ! La drum ! Să nu ne apuce seara !“ o luă înainte căţelul.

Dădea voios din coadă şi întorcea ochii din când în când, să vadă dacă vine din urmă prietenul cel nou.

Aproape de casă, Todică se opri. Îl prinsese o îngrijorare.

Până acum totul fusese uşor şi simplu. Acasă era însă tot greul. Se temea de ce va spune doamna şi domnul Bunescu despre acest amic plin de praf şi de purici, şi urât, urât !... Dacă nu-l primesc ? Dacă au să-l alunge ?

— Ascultă ! spuse căţelului. Ascultă, amice !...

Căţelul se opri şi el, cu urechile ciulite.

„Ascult. Ce veste-poveste ?“

— Acum e acum ! şopti privind în dreapta şi-n stânga Todică. De-abia acum începe partea cea grea. Dăm ochii cu tata şi cu mama... Mă tem că n-au să te primească prea bine, cu dulceaţă şi cafea.

„Cum ? Vrei să mă laşi ? lătră căţelul cu o mare durere. M-ai adus până aici şi acum te lepezi de mine ? Îmi pare rău... Te credeam altfel de prieten. Unde sunt jurămintele ?...“

— Nu mă înţelegi ! rosti Todică, mâhnit că prietenul poate să-l bănuiască de asemenea fărădelege. Nu mă gândesc defel să mă lepăd de tine. Dar vezi, acum trecem un examen greu !... Dăm ochii cu tata şi cu mama. Ei hotărăsc ! De cum ai să te porţi cu dânşii, atârnă soarta ta. Dacă ştii să te faci simpatic, atunci bravo ţie ! Suntem scăpaţi ! De nu, mă tem că am să te văd luat de ceafă şi dus la domiciliul tău, la kilometrul 415. Îmi promiţi că ai să te porţi frumos, ca un căţel bine crescut ?...

„Las' pe mine !" lătră cățelul, dând din coadă plin de încredere în sine.

Era să-i spună : „Dacă nu ți-o place, să nu-mi spui pe nume !"

Dar el își aduse aminte că el n-are încă nume, și nu mai lătră.

— Atunci, hai ! porni Todică.

Intrară în poarta vilei. Părinții lui Todică erau în cerdac. Doamna Bunescu lucra la o dantelă. Domnul Bunescu, în fața ceștii de cafea, citea ziarul.

Amândoi ridicară ochii, când au auzit portița scârțâind.

— Ce e aceasta, Todică ? întrebă doamna Bunescu, uitându-se mirată la animalul păros și plin de praf.

— Un cățel, mămico ! rosti cu tărie Todică.

— Credeam că e un pui de urs, de lup, altă dihanie ! se minună domnul Bunescu, punând ziarul la o parte.

Cățelul aștepta smerit. Cu botul în pământ și cu coada neclintită, părea pocăit, nevoie mare. Numai trăgea cu coada ochiului spre Todică.

Îi făcea semn : „Vezi ? Mi-ai spus să fiu cuminte, și eu sunt cuminte. Ce mai ai de zis ?... E rândul tău. Acum să te văd !..."

Todică nu știa de unde să înceapă povestea.

Îl scăpă domnul Bunescu de această cumpănă.

Îl luă din scurt, întrebându-l :

— Și ce e cu sluțenia aceasta ? De unde e moda să aduni toate urâțeniile de pe drum ?

— Tăticule, dar nu e urâțenie... E un cățel destul de frumos !

Madam Bunescu începe să râdă.

— Asta numeşti tu frumos, Todică ? Te credeam mai deştept !... Ţi-ai sălbăticit gusturile prin pădurile aceste. Frumos ? Acesta se poate numi frumos ?

— E frumos... în felul lui ! îşi apără prietenul cu tărie Todică.

Căţelul privea în pământ cu modestie. Altul s-ar fi rotit îngâmfat, auzind că e frumos, măcar aşa... în felul lui.

Atâta modestie îi plăcu însă doamnei Bunescu. Întrebă, mai blând :

— Frumos, nefrumos. nu m-ai lămurit însă ce e cu el ! De unde l-ai adus ? Ce caută aci ? Ce ai de gând cu dânsul ?

Todică începu povestea şi puse tot sufletul lui în ea. Îşi apără soarta prietenului cât se pricepu mai iscusit şi mai cald.

Când sfârşi, doamna şi domnul Bunescu erau înduioşaţi de soarta orfanului.

— Bine ! hotărî domnul Bunescu. Fie !... Să-l ţinem pe lângă vilă, până ce plecăm. Pe urmă. îl lăsăm aici... S-o descurca singur, că doar n-o fi poftind să-l dăm la pension !

Căţelul abia îşi înăbuşi un mârâit, de revoltă.

„Cum, adică ? voia să spună. Vreţi să mă învăţaţi cu trai bun şi culcuş cald, apoi, după o vară, să mă lăsaţi iar pe drumuri ?... Aceasta numiţi voi faptă creştinească ?..."

Ar mai fi avut el multe de spus. Dar socoti că e mai cuminte deocamdată să tacă.

De altfel, ştie el că până atunci mai e timp. Multe se pot schimba până la toamnă !

— Să punem pe Mariţa să-l spele ! vorbi doamna Bunescu. Altfel ne umple casa de purici...

Marița îl spălă cu apă caldă și săpun. Cățelul îndură fără să scoată glas un chin pe care nici nu-l visase vreodată... Strănuta, tușea și lăcrima.

Dar stătea blând ca mielul.

— Putem strica pe el toată apa din gârlă și tot săpunul din cameră... Tot n-avem să scoatem ceva de seamă dintr-o slutenie ca dânsul !

Aceasta era părerea Mariții.

Auzind-o, cățelul mârâi :

„Va să zică așa-mi vorbești ? Ai tu răbdare, că ai să afli curând-curând cu cine ai de-a face !"

Mârâi, iar Marița se minună grozav :

— Ia uite la el, urâtul ! Îl spăl și-l pieptăn, iar el, nerecunoscătorul, mai are glas...

După un ceas cățelul apăru în cerdacul vilei, așezându-se cuminte la picioarele domnului Bunescu. Îi venea să apuce cu dinții papucii de pâslă, să-i târâie și să fugă cu ei în straturile grădinii. Dar se stăpâni. Știe că, de-acum înainte, are să aibă el destul timp și pentru asemenea isprăvi.

Deocamdată trebuia să pară un câine cuminte și ascultător. Un model de cățel cuminte și ascultător, spălat și pieptănat.

Domnul Bunescu lăsase din nou jurnalul din mână. Se uita foarte atent la cățel. Își încruntă sprâncenele, silindu-se să-și aducă aminte de ceva.

Într-un târziu spuse doamnei Bunescu :

— Nu pot pricepe în ruptul capului din ce neam o fi cățelul acesta ? Seamănă cu toate rasele și nu seamănă cu nici una !

— E un corciu ! vorbi doamna Bunescu.

— Și încă e corcitura cea mai teribilă pe care am văzut-o în viața mea ! adăugă domnul Bunescu. Uite-te la el și te crucește ! Are bot de mops.

Urechi de prepelicar. Păr de câine de salon. Pete de foxterier. Picioare de baset. Şi coada !... Coada aceasta covrig e coadă de câine ţigănesc... Nu ştii dacă trebuie să râzi sau să-ţi faci milă de asemenea creatură !

Căţelul se prefăcea că nu aude şi că nu înţelege că e vorba despre el.

De după un jilţ de paie, Todică privea pe sub gene, prefăcându-se şi el că e foarte atent numai la ilustraţiile dintr-un album. Se temea încă de cele ce spun şi hotărăsc părinţii. Şi se temea să nu se apuce cumva noul lui prieten de vreo ispravă, care să strice într-un minut tot ce câştigase într-un ceas ! Dar căţelul stătea cuminte.

Domnul Bunescu luă ziarul şi începu să citească.

Căţelul avea, în sfârşit, o casă şi avea stăpâni.

Adormi îmbăiat şi periat. Prin somn, visa fericit şi se tolănea, ca un pui de paşă, pe saltea de puf.

*

După vreo două zile, domnul Bunescu căuta căţelul să-i arunce nişte oase de pui.

Voia să-l strige şi nu ştia cum.

Spuse, întorcându-se în cerdac :

— Căţelul acesta n-are nici un nume ! Trebuie să-i găsim numaidecât un nume.

— Poate va fi avut el un nume, la foştii lui stăpâni ! îşi dădu părerea doamna Bunescu.

Căţelul rosese oasele şi apăruse clătinând din coada bârligată.

— Să încercăm să-i aflăm numele ! rosti şi doamna Bunescu.

Şi toţi de la masă împreună cu Todică şi cu musafirul din seara aceea începură să strige fel de fel de nume.

Căţelul nu răspundea la nici unul. Nici la numele câinilor de salon, nici la numele câinilor de stână, nici la numele câinilor de vânătoare.

Picki ! Tom ! Block ! Grivei ! Top ! Leuţu ! Tip ! Lupu ! Nero ! Cezar ! Ursulică ! Târcuş !

Nimic ! Căţelul nu dădea nici un semn că a purtat vreodată vreun nume. Asculta nepăsător toate chemările şi privea în ochi, pe rând, de la unul la altul, încercând să priceapă ce au toţi de-i scornesc atâtea porecle caraghioase.

— Trebuie botezat ! hotărî domnul Bunescu. Să-i găsim un nume... Un nume mai năstruşnic, ca pentru el !

Mariţa aştepta cu farfuria de bucate, iar toţi nu puteau găsi un nume potrivit căţelului care nu era nici de salon, nici de curte, nici de stână, nici de vânătoare.

Musafirul, om glumeţ, fiindcă se numea Costică Popescu, spuse că-i dăruieşte el unul din numele lui. De ce adică pe un câine n-ar putea să-l cheme Costică sau Popescu ?

Ar fi ceva nou şi neobişnuit.

Domnul Bunescu vorbi atunci, râzând :

— Dacă e vorba de ceva nou şi neobişnuit, am găsit eu... Todică, la ce piatră de kilometru zici că l-ai cules ?

— La kilometrul 415 ! răspunse Todică, fără să înţeleagă ce rost are această întrebare.

— Perfect ! Să-l botezăm *415* ! hotărî domnul Bunescu. Na ! Cuţu, *415* ! Vin aci, *415* !

Căţelul dădu din coadă şi se prezintă la chemare, foarte voios. Părea că şi lui îi place acest nume, cum n-a mai avut nici un câine pe lume.

Şi astfel căţelul rămase botezat, pentru totdeauna, cu numărul kilometrului 415.

Acum nu mai avea de ce se plânge de soartă. Avea o casă. Avea stăpâni. Avea un nume. Şi încă ce nume ! Avea şi un prieten, un prieten frate de cruce ; pe Todică.

Toamna, stăpânii nu s-au mai îndurat să-l lase printre străini. L-au luat la oraş.

*

L-au luat la oraş, spre desperarea Mariţei, cu care *415* ducea un neîmpăcat război.

Fiindcă trebuie să vă spun aceasta ; *415* şi-a dat îndată în petec.

Cum a înţeles că stăpânii n-au de gând să se mai lepede de dânsul, s-a aşternut pe isprăvi. Una mai lată decât cealaltă. Şi când sfârşea una, începea alta !

E adevărat că avea haz în toate isprăvile. Era un câine mucalit ! Degeaba spunea Mariţa că e un soi rău, când arunca cu vătraiul după dânsul. Domnul Bunescu se supăra şi îl ierta. Doamna Bunescu ridica mâna să-l lovească şi nu se îndura. Începea să zâmbească.

Spunea :

— Căţelul acesta are privire de om !... Când se uită în ochi, parcă înţelege nu numai ce-i spui. Parcă înţelege şi ceea ce gândeşti... Păcat că n-are glas !

Dar *415* surâdea pe sub mustează. Dădea din coadă și clipea șiret din ochi. Spunea în felul lui : „Cum, n-am glas ? Întreabă pe Todică, dacă nu ne înțelegem mai bine, decât am vorbi cea mai frumoasă limbă din lume..."

Cu un lucru mai ales nu se prea împăca *415* : cu locul prea strâmt din curte.

El fusese născut și crescut în mijlocul pădurii. Avea nevoie de aer și de libertate. Strada nu-i plăcea. Ce e aceea o stradă ? Un drum strâmt, gâtuit între ziduri de temniță, bătut de pietre și cu asfalt unde nu e praf, unde nu e iarbă, unde nu-s pomi. Abia ai scos capul și *bang ! bang !* vine tramvaiul ca o casă de fier pe roate, gata să te strivească. Abia scapi de tramvai și guiță un automobil. Mai bine pagubă, decât așa libertate !

Noroc că Todică, joia după-amiază și duminica îl lua cu el la plimbare. Atunci ajungeau în niște grădini mari, cu poteci de nisip și cu straturi de flori. Era locul de joacă al copiilor. Todică își găsea acolo prieteni vechi. În jocurile lor, lua parte foarte însemnată și *415.*

La început, toți copiii s-au pornit pe râs, când au văzut așa câine urât.

— De unde l-ai cules, Todică ?

— Ia uite ce nas are ! A furat nasul de la un cârn.

— De ce nu-l duci la muzeu ? Sau la Moși ? Câștigi bani cu el !... Toată lumea are să vină, să vadă cel mai urât câine din lume.

Todică își mușcă buzele. Iar *415* înțelegea că e vorba despre el. Și înțelegea că vorbele acelea nu erau de prea mare admirație. Privea la Todică, privea la prietenii lui.

Întreba : „Ce spun gălbejiţii aceştia de prieteni ai tăi ? Ce-ai zice, oare, să înşfac unul de fundul pantalonilor ? Aşa, de-o probă !..."

— Fii cuminte ! Lasă-i acum ! hotărî Todică. Ai să vezi că în scurtă vreme au să te iubească toţi.

Şi *415* a răbdat batjocura, aşteptând ceasul să le plătească tuturor, după cum merită.

Ceasul acela a venit mai înfricoşător decât se aştepta. Iar *415* s-a purtat mărinimos ca un erou.

Cel mai neastâmpărat dintre prietenii lui Todică era un copil roşcat, care născocise cele mai urâte porecle pe socoteala lui *415*. Ce n-a spus ? Cu ce nu l-a asemănat ? Venea de acasă, în fiecare zi, cu alte porecle, pregătite din cărţi şi atlasuri. Bietul *415* răbda şi se prefăcea că nici nu ascultă.

Se culca cu botul pe labe şi închidea ochii, ca să pară că doarme şi visează la pădurea lui, de la kilometrul 415.

Aşa stătea, când a auzit deodată un ţipăt. S-a ridicat în picioare şi a privit încotro fugeau copiii răcnind. N-a simţit niciodată o răzbunare mai mare. De pe pod, căzuse în lacul din mijlocul grădinii tocmai duşmanul lui cel roşcat. Dădea din mâini şi înghiţea apă.

Toată lumea striga, dar nu sărea nimeni.

— Aşa ! Încă puţină apă ! Mai înghite puţin, prietene ! se bucura *415*, dând din coadă şi hămăind cu mare veselie.

Deodată, înţelese că gluma nu mai e glumă. Duşmanul lui mai dădu de câteva ori din mâini şi începu să se scufunde.

— Nu ! Aşa nu ! Până aci !... lătră îngrijorat de câteva ori *415*, fugind de pe ţărm pe pod şi alegând un loc bun.

Își făcu vânt și sări în apă. Înotă și se scufundă după copilul care era să se înece. Îl târî de haină, scuturându-se și gâfâind, până aproape de mal.

Abia atunci, prinseră și oamenii de pe țărm curaj. Intrară în apă și-i săriră în ajutor. Copilul fu întins pe iarbă. După o jumătate de oră era în picioare, cu ceilalți, gata să continue jocul. Numai la o parte, singur, *415* se usca la soare, cu ochii pe jumătate închiși.

Copilul veni să-i dezmierde blana lui tărcată :

— Mă ierți, *415 ?* îi șopti, la ureche.

— Te-am iertat ! spuse *415,* închizând ochii și întinzându-și botul pe labe, cu o înfățișare plictisită, de câine care cere să fie lăsat în pace, ca să viseze la pădurea lui, din copilărie.

Din ziua ceea *415* fu iubit de toți prietenii lui Todică. Lua parte însemnată la toate jocurile lor. Se bucura de aceeași trecere, ca fratele lui de cruce. Era acum un câine voinic și pieptos. Crescuse cât un câine de stână și era spaima celorlalți frați de-ai lui, de rasă boierească și fudulă, cu zgărzi argintate și cu panglici la gât.

Lumea care se plimba prin grădină se oprea să vadă jocul copiilor. Se minunau de deșteptăciunea lui *415.* Câinele alerga, ținea calea, înțelegea poruncile lui Todică, lătra, se gudura, dar nu lăsa nici un străin să încalce locul jocului.

Câte un trecător spunea uneori :

— Oricum o fi el, e prea urât ! Să nu-l visezi noaptea !...

Întotdeauna se găsea cineva să-i ia apărarea :

— Nu vorbi așa ! E câinele care-a scăpat un copil de la înec. A fost scris și în ziar. Și are nume foarte nostim. Îi spune *415.*

— Cum ai zis ?

— *415.* Patru sute cincisprezece. Numărul *patru sute cincisprezece.*

— Fugi de-acolo ! Ce fel de nume e ăsta ?

Trecătorii se depărtau vorbind între dânșii despre numele câinilor și despre isprava lui *415*. Iar faima câinelui creștea, purtată din om în om și din copil în copil.

Todică era foarte mândru de prietenul său. Mai puțin mândru de *415* deveni, în scurtă vreme, domnul Bunescu.

Începeau să-l necăjească toate întrebările cunoscuților, cu tot soiul de mirări neplăcute.

— E adevărat că ai un câine care se cheamă *415?* îl oprea un prieten pe stradă.

Altul îl întâmpina cu altă întrebare :

— Al tău e câinele ăla slut, de face să viseze copiii noaptea ?

Al treilea prieten îl sfătui cu bunăvoință :

— Dacă ai vrut numaidecât un câine, puteai să alegi unul mai de soi... Ai ajuns de pomină cu animalul ăsta. Toată lumeaa cum, când vorbește despre tine, spune : „Aa ! Știu, Bunescu ăla cu un câine caraghios, care se cheamă și mai caraghios... Un număr de kilometru..."

Domnul Bunescu începu să vină din ce în ce mai posomorât acasă. Toate întrebările îl supărau. Începuse să înțeleagă că toată istoria aceasta trebuie să sfârșească. Nu mai întâlnea om, să nu-i vorbească despre *415*. Și lui nu-i mai spunea nimeni „domnul Bunescu". Îi spunea : „Cel cu câinele 415. știi tu !..."

— Am să termin odată cu povestea aceasta ! anunță într-o zi, trântind ușa biroului. M-am plic-

tisit ! *415* în dreapta, *415* în stânga ! Nu mai pot scoate piciorul din casă...

— Dar tu l-ai botezat *415 !* vorbi cu blândețe doamna Bunescu.

— Eu l-am botezat, se vede într-un ceas când n-am avut ceva mai bun de făcut ! mărturisi amărât domnul Bunescu. Eu am făcut prostia ! Dar eu am s-o repar. L-am botezat eu ori nu ; vorba e că eu am să mă scap de el. Îl dau. Îl alung !

— Bietul *415 !* Ce e el de vină ? îl plânse doamna Bunescu.

— Și eu ce sunt de vină să sufăr toate întrebările cunoscuților și necunoscuților ? Asta e ! Cât mai repede să mă descotorosiți de acest *415,* dacă vreți să nu-i fac eu felul !...

Tocmai în clipa aceea, *415* apăru izbind cu fruntea în ușă și aducând în dinți, triumfător, un șoșon.

— Șoșonul meu ! strigă scos din fire domnul Bunescu. Uitați-vă în ce hal l-a adus ! Rupt ! Flendurit !... Curg zdrențele din el. Șoșonii mei cei noinouți !

415 pusese șoșonul pe covor și dădea victorios din coadă.

— Marș, netrebnicule ! răcni domnul Bunescu, lovindu-l cu piciorul în culmea mâniei.

415 se retrase spre ușă. Pe urmă se gândi că mai are de joacă, cu șoșonul. Se întoarse, îl înșfăcă și fugi cu coada între picioare, prin antret, pe urmă pe scări, jos, în curte, în zăpadă.

— Ai văzut ? întrebă deznădăjduit domnul Bunescu. Acesta nu e un câine. E un bandit ! E pagubă și batjocură în casa omului.

Doamna Bunescu nu mai avu ce răspunde.

În seara aceea, soarta lui *415* a fost hotărâtă. Îl trimiteau departe, la țară, la o moșie a unei rude. Chiar a doua zi, dimineață, pleca o sanie. Marița își freca mâinile de bucurie.

— Scap de tine, urâtule ! Poftește acum de mai mârâie, jupâne !

Într-un colț al bucătăriei, *415* stătea ghemuit. Mâncase bătaie pentru isprava cu șoșonul. Dar nu de aceasta era el pocăit. Mai simțise și altădată gustul bastonului. Acum presimțea că se pregătește altceva. Ceva mai rău. Stătea și mocnea. Era grozav de amărât ; altfel i-ar fi arătat el Mariței !

Sus în casă, Todică încercase, pentru cea din urmă dată, să-și scape prietenul. Se rugase. Plânsese. Făgăduise că va ieși, la sfârșitul anului, primul din clasă, dacă-i lasă pe *415*. Domnul Bunescu era neîndurat.

— Am hotărât ! Hotărârea mea e sfântă ! Acum pleacă la culcare !...

— Cel puțin, tăticule, lasă-l să doarmă în noaptea asta în odaia mea. La picioarele patului.

— Încetează cu prostiile ! Ți-am spus să pleci la culcare. Haide !

Todică închise ușa, abia înăbușindu-și plânsul. Își dezlegă băierile plânsului, în camera lui, cu obrazul în perne. Într-un târziu, ridică capul. I se părea că umblă pași ușori în fața ușii.

Intră doamna Bunescu și, după dânsa, *415*. Părea că și câinele știe că trebuie să umble în vârful degetelor.

— Ssst ! puse doamna Bunescu degetele la buze. Ți l-am adus eu, fără știrea tăticului. Acum dormi ! Dormiți !...

La picioarele patului, *415* se culcă pe covor şi închise îndată ochii.

Doamna Bunescu îşi sărută copilul pe frunte. Abia ieşi, că amândoi au fost în picioare. Todică şi *415*. Câinele scâncea încet, încet de tot, încât numai Todică putea să-l audă şi să înţeleagă cât e de trist, fiindcă pleacă. Au stat aşa de vorbă, în şoaptă

— Am să vin şi eu după tine ! îl îmbărbătă Todică. Eu nu pot trăi fără tine. Am să pornesc prin viscol şi tot am să ajung. Am să învăţ drumul pe hartă.

„Ba aceasta să n-o faci ! dădea *415* din coadă. Lasă, că au să vină vremuri mai bune".

— Şi-ai să te gândeşti tu la mine, *415* ?

„Tu ştii, Todică, doar, că suntem fraţi de cruce ! şoptea câinele cu botul în perne. Lumea vrea să ne despartă, dar pe fraţii de cruce nimeni nu-i poate despărţi. Tot avem să ne găsim... Acum la culcare... Mâine tu trebuie să fii la şcoală, iar eu plec la drum lung".

Câinele se culcă la picioarele patului. Todică adormi cu mâna peste marginea aşternutului, înfiptă în părul lui *415*.

*

Atunci, în noaptea aceea, au încercat hoţii să prade casa domnului Bunescu.

Au intrat tiptil, târziu, după miezul nopţii. Aveau chei potrivite şi aveau cuţite. Erau hotărâţi să facă moarte de om. Şi poate ar fi făcut moarte de om, dacă n-ar fi fost în casă *415*.

În întuneric, câinele s-a ridicat uşor, când a auzit paşi străini. A întins nările. Ghicise bine ; era

miros străin. A mers prelingându-şi paşii până la uşă. Dincolo, se auzeau alţi paşi. A aşteptat şi a atins cu botul uşa. Ce noroc ! Era numai lipită ; nu era închisă în cleampă. A împins-o uşor, uşor. Cu ochii lui buni vedea în întuneric ca ziua. Erau doi străini în sală, care, după mers şi după îmbrăcăminte, se vedeau că nu vin cu gânduri bune. Unul purta un cuţit lung.

Altul un pumn de chei.

S-au oprit. Îşi fac semne. Cel cu cheile încearcă una, pe urmă alta. Celălalt aşteaptă la spate, să se repeadă. cu tăişul cuţitului ridicat.

Ah ! Cum s-a zvâcnit câinele ca o săgeată şi cum şi-a înfipt colţii în gâtul hoţului care ridicase cuţitul !

Răufăcătorul nici nu a avut vreme să scoată un strigăt de spaimă. Nu înţelegea de unde a apărut diavolul acesta, negru, cu dinţii de fier.

Celălalt tâlhar încercă să fugă. „Nu aşa ! mârâi *415*. Nu aşa, amice !"

415 culcase unul la pământ. Nu voia să scape pe al doilea. L-a înşfăcat de picior. I-a sărit în cârcă. Hoţul a căzut răsturnând cuierul cu haine, văitându-se, gemând şi zvârcolindu-se.

— Ce este ! Ce s-a întâmplat ? strigă domnul Bunescu, trântind uşa de perete.

Şi îndată, în prag, rămase cu strigătul înecat în gâtlej. Ca un fulger îi trecu prin minte gândul că a lăsat revolverul pe mesuţa de noapte. Dar nu mai era nevoie de revolver.

Un tâlhar zăcea jos, în nesimţire. Celălalt cerea iertare. Spunea că se predă, numai ca să-l scape de câinele care stătea cu colţii pe beregată, gata să i-o încleşteze la cea mai mică mişcare.

Domnul Bunescu abia mai avu tăria să sune la telefon. Poliția era la colțul străzii. În câteva clipe, năvăliră gardiștii cu arme și cătușe.

Acum nu mai era nevoie de *415*. El își făcuse datoria. Se așezase modest într-un colț și își lingea rănile, unde un tâlhar îl lovise, în încăierare, cu cuțitul.

— Așadar, câinele acesta v-a scăpat ? se miră comisarul. Mare noroc ! Putea să se întâmple o nenorocire...

— Ar trebui decorat așa câine ! vorbi râzând un gardist.

Hoții se uitau cu ură la câinele care le stricase tot planul.

Pe urmă convoiul plecă. Hoții cu mâinile strânse în cătușe, la spate. Gardiștii, cu revolverele încărcate.

Doamna Bunescu plângea de spaimă. Domnul Bunescu, galben la față, se plimba cu pași mari, dintr-un capăt în altul.

— Și dacă hoții întârziau cu o noapte ? Dacă veneau mâine noapte, după ce l-am fi expediat pe *415 ?* întrebă domnul Bunescu.

— Nu-mi mai aduce aminte ! își acoperi ochii mama lui Todică. N-ar fi fost nimeni să dea de veste... și...

Domnul Bunescu deschise ușa de la antret. Chemă :

— *415 !* Vino aici !

Câinele intră încet, cu ochii în pământ, ca un vinovat. Poate se aștepta să-i ceară socoteală domnul Bunescu cum a ajuns sus în casă, când locul lui era în bucătărie.

Dar domnul Bunescu nu-l mustră.

Se aplecă într-un genunchi, îi netezi părul lui urât şi flocos, îl sărută pe frunte.

— Mă ierţi, *415* ? M-ai iertat ?

Câinele dădea din coadă, nedumerit. Nu înţelegea ce tot au oamenii aceştia de-i cer mereu iertare.

— M-ai iertat ?

„Bine ! Poftim ! Te-am iertat !" lătră de câteva ori şi tot nu înţelegea ce are el de iertat.

Domnul Bunescu se ridică în picioare. Vorbi :

— De-acum poţi să te duci în camera lui Todică. Ai să dormi lângă patul lui ! Acum, şi mâine seară şi întotdeauna...

„Aşa, da ! Înţeleg şi eu !" lătră fericit *415*.

Şi o zbughi în camera lui Todică, izbind uşa cu fruntea.

FEERIE

Tăticule, ce înseamnă *feerie ?*

Tăticul Suzanei e grăbit. S-a oprit la ușă, cu pălăria pe cap. Face un semn cu mâna :

— Lasă acum, Suzano ! N-am timp... Am să-ți explic altă dată...

A închis ușa și a plecat.

Suzana a rămas între jucăriile ei, cu o mică încruntare între sprâncene. Era o fetiță cu ochii mari, albaștri, cu un năsuc obraznic și cu părul auriu. O fetiță voioasă și vorbăreață, măcar că nu are nici o prietenă. Vorbește cu jucăriile. Vorbește cu păpușile. Vorbește cu Bubico, motanul. Chiar dacă nu-i răspund, răspunde ea pentru dânșii. Prieteniile acestea îi ajung în camera ei de copil, unde rămâne aproape întotdeauna singură.

Dar, acum, nimeni n-a știut să-i răspundă ce e aceea o *feerie.*

A auzit pe mămica, ieri, povestind unei cucoane. în salon.

Mămica istorisea despre un bal sau așa ceva.

Mămica se duce foarte des la baluri. Atunci e îmbrăcată în rochii de mătase, subțiri ca pânza de păianjen. Și e frumoasă, frumoasă ca o zână ! Dar Suzanei nu-i place cum e mămica în serile când se duce la bal. Uită de dânsa. Abia o întreabă dacă a mâncat, dacă-i e somn, dacă s-a jucat frumos în ziua aceea. O sărută în fugă, cu gândul în altă parte și pleacă în foșnetul rochiei. În urma ei, rămâne un miros dulce de parfum. Atâta însă nu e destul, ca să țină de urât Suzanei, în odaia ei unde e singură, numai cu jucăriile.

Afară e noapte. Se aud trăsuri și automobile trecând pe stradă. Suzana e singură și nu poate dormi. Iar noaptea e lungă.

De aceea nu poate ea suferi serile când mămica se duce la bal.

Ce e aceea un bal și cum e un bal nici nu vrea să știe. Atâta știe ea, că balul e un dușman al copiilor ! Dacă nu ar fi un dușman, n-ar face mamele să vină la el și să lase copiii singuri, în odăile lor. Să-i lase singuri, noaptea, când încep să învie chipurile de pe zugrăveala pereților, de pe covoare și din cărți, și să joace în jurul copiilor speriați, țupăind și strâmbându-se.

Mămica, se vede, încă, are altă părere despre bal.

Ieri povestea unei cucoane, în salon :

— Dragă Ortanso, a fost o adevărată *feerie.* A fost ceva încântător, *feeric !* Da ! Acesta este cuvântul cel mai potrivit : o *feerie...*

Mămica rămăsese în jilțul de catifea, cu ochii privind departe. Poate vedea *feeria.*

Tot așa privea pe gânduri și cucoana din salon, prietena mămicăi.

Suzana a auzit atunci întâia oară cuvântul *feerie.*

Și i-a plăcut de la început. I s-a părut ceva din basm. Ceva dulce, ca o muzică frumoasă. Ca parfumul de la oglinda mămicăi. Ca o grădină cu flori de mătase și mere de aur.

Mămica a tras scaunul mai aproape de prietenă și povestea ceva, foarte aprins.

Suzana întrebă :

— Mămico, ce e aceea o *feerie !*

— Cum ? Aici erai ? întrebă mămica. Du-te în camera ta, și te joacă !

— Mămico, mă duc. Dar spune-mi mata mai întâi, ce înseamnă *feerie ?*

— N-am timp ! Altă dată...

Și mămica apăsă pe butonul soneriei. Când veni Lența, fata din casă, mămica porunci :

— Du tu pe Suzana în odaia ei !... Nu ți-am spus că n-are voie să vină în salon decât când o chem eu ? De câte ori trebuie să-ți spun un lucru ca să-ți intre în cap ?

Lența o târî de mână. În odaie, vorbi răstit :

— N-ai jucării să te joci, aici ?... Ce căutai în salon, ca să mă ocărască pe mine conița ?

— Lența ! Lența, ce e aceea o *feerie ?...* întrebă Suzana.

Lența se opri cu degetul la gură, cum face ea întotdeauna, când se gândește.

Pe urmă, răspunse :

— De unde să știu eu ce e aceea *forărie ?...*

— *Feerie,* nu *forărie !* o îndreptă Suzana.

— *Feerie, forărie,* pentru mine tot una e !... De unde vrei să știu eu ce-s aiestea ? La noi, la țară, nu se află mâncare de asta...

— Nu-i mâncare, Lenţo ! vorbi cu siguranţă Suzana. Nu-i nici prăjituri, nici altceva de mâncare. E ceva care se vede, nu care se mănâncă.

— Atunci, dacă ştii de ce mă mai întrebi ? se stropşi Lenţa. Ia şi te joacă ! Ai atâtea jucării, cât ar ajunge pentru copiii dintr-un întreg târg. Ce-ţi mai trebuie *forării* şi istorii de astea ?... Nu-ţi mai ajung ?...

Aşa vorbeşte întotdeauna Lenţa. Răstit şi prosteşte.

Numai la bucătărie, cu bucătăreasa şi cu şoferul, vorbeşte ea altfel. Atunci stă cu coatele pe masă şi povesteşte repede, ca o morişcă.

Lenţa a trântit uşa şi s-a dus la bucătărie.

Suzana a rămas cu jucăriile şi cu Bubico, motanul.

Bubico doarme în fundul divanului, pe perne moi.

Suzana îl deşteaptă şi-i gâdilă mustăţile.

Întreabă :

— Bubico, nu ştii cumva mata ce e aceea o *feerie ?*

— Mâr-mâr ! toarce Bubico...

Şi se încolăceşte să doarmă pe cealaltă parte.

— Ia gândeşte-te bine ! îl roagă Suzana. Poate îţi aduci mata aminte.

— Lasă-mă în pace ! Nu ştiu nimic ! strâmbă Bubico din mustăţi. Mie nu-mi arde de *feerie !* Nici nu ştiu ce e aceea şi nici n-am poftă să ştiu... Eu sunt un motan bătrân şi-acum mi-e somn.

Suzana a întrebat pe Muţunachi, maimuţoiul cu ochelari. Muţunachi habar n-avea ce e aceea *feerie.*

A întrebat ursul de pâslă, cu ochii galbeni de sticlă. Nu ştia nici el.

A întrebat pe cele trei păpuşi. Păpuşa ei cea dragă Felicia, cea cu rochii de mătase ca rochiile de bal ale mămicăi, n-a ştiut nici dânsa să răspundă.

A închis ochii albaştri cu albastrul cerului şi a suspinat din pieptul ei mic.

Suzana a înţeles ce înseamnă aceasta :

— Nu ştiu ! Nu pot să-ţi spun acum...

— Dar ai să te gândeşti ? Poate ai să-ţi aduci aminte, Felicio... Şi atunci, ai să-mi spui ?

— Poate... răspunse păpuşa, deschizând ochii albaştri. Să vedem. Poate...

Celelalte jucării n-au fost în stare să făgăduiască nici atât. Nici căţelul de lemn. Nici Vasilache, cu haina pestriţă şi cu zurgălăii la scufie şi în vârful pantofilor. Nici oiţele pufoase. Nici muzicantul, cu vioară, care cântă când învârţi de resort. Nici mecanismul trenului. Nimeni nu ştie nimic. Nimeni nu auzise ce e aceea o *feerie*.

Suzana începu să se joace mai puţin. Jucăriile rămâneau aruncate în colţurile camerei. În fiecare seară, Lenţa le trântea în dulap, îngrămădindu-le una peste alta.

Spunea :

— Te-ai săturat de jucăriile acestea, hai ? Vrei altele ? Nu-ţi mai ajung... Aşa sunt copiii de bogaţi ! Nu se mai satură de mofturi.

Suzana nu asculta ce spunea servitoarea. Ce înţelegea Lenţa ? Jucăriile îmbătrânesc şi ele. Când nu ştii ce e aceea o *feerie* nu mai ai nici un haz.

Într-o zi, Suzana era în curte. Moş Toma tăia lemne. Suzanei i-a fost întotdeauna drag Moş Toma. Ştie o mulţime de basme. Când o vede, lasă

fierăstrăul, se așază pe-un butuc de lemn, aprinde pipa și o cheamă la el :

— Duduie Suzano, ia poftim mata să-ți mai spui cu o istorie cu o pasăre năzdrăvană !

Suzana vine și se așază pe genunchii lui. Ascultă și nu mai poate de bucurie, când pasărea năzdrăvană a pedepsit pe baba cea rea și zgârcită și când a scăpat de la moarte pe Făt-Frumos.

Are și ea printre jucării o pasăre albastră, cu resorturi pe care le răsucești cu cheița. Când ai învârtit bine, începe să cânte. Pe urmă zboară și se așază jos, ușor, ca o pasăre adevărată.

Dar pasărea ei de tablă văpsită nu face nici doi bani, pe lângă pasărea năzdrăvană a lui Moș Toma.

Când sfârșește de povestit, Moș Toma își strânge luleaua în chimir și o întreabă :

— Ei, ți-o plăcut, duduiță Suzană ?

— Mai întrebi, Moș Toma ?... Numai dumneata știi povești atât de frumoase ! Poate ești dumneata năzdrăvan...

— Mai știi, duduițo ! râde Moș Toma.

Suzana se uită mai de aproape să vadă, pe obrazul zbârcit al lui Moș Toma, semnele lui de năzdrăvan. Poate e Făt-Frumos, schimbat în tăietor de lemne de-o zână rea... Poate, într-o zi, vine pasărea năzdrăvană, îi picură un singur strop de apă neîncepută pe ochi și Moș Toma se preface, la loc, în Făt-Frumos, cu zale și scut. Atunci au să-i crească și dinții.

Moș Toma întreabă :

— De ce te uiți mata așa la mine, duduie Suzano ?

— Mă uit că n-ai dinți... De ce n-ai dinți, Moș Toma ?

— Păi să vezi, duduiţă !... Erau urâţi şi negri. Ce-am zis eu ? De ce-aş purta adică dinţi urâţi şi negri, când ştiu leacul lor... I-am scos şi i-am sămănat într-un loc, pe care îl cunosc numai eu. Iară la vară au să crească alţii frumoşi şi albi, de ai să te minunezi şi mata...

Din ziua aceea, Suzana nu se mai îndoieşte că Moş Toma e năzdrăvan.

Acum a venit iar. L-a tocmit tăticul să taie lemne. Se apropie iarna.

Suzana vine încetişor.

— Moş Toma, am să te întreb ceva...

— Spune, duduiţă, spune ! se bucură Moş Toma când o vede, lăsând fierăstrăul la o parte.

— Moş Toma, nu poţi să-mi spui mie ce e aceea o *feerie ?*

Moş Toma a rămas cu pipa în mână. Despre aşa ceva n-a auzit.

— Poate vrei să spui *ferărie,* duduiţo ?... Ferărie e un fel de cocioabă urâtă şi afumată, unde nişte ţigani fac potcoave şi scoabe, fac cuie cu ciocanul de te surzesc...

— Nu, *fierărie,* Moş Toma. *Feerie !... Feerie,* asta vreau eu să ştiu.

Moş Toma înalţă nedumerit sprâncenele stufoase. Se minunează grozav :

— Hm ! *Fierie ?...* Mare istorie trebuie să mai fie şi asta. *Fierie ?...* Iaca, duduiţo, sunt om bătrân, dar despre aşa ceva iacă n-am auzit. O fi vreo drăcie nemţească !... Vreo maşină care umblă singură, de care au scornit oamenii, ca să aducă mai repede sfârşitul lumii.

Moş Toma aprinde luleaua şi se aşază pe butuc. Vorbeşte :

— Lasă mata *fieriile* aieste drăceşti, şi mai bine vină aicea, să-ţi povestesc eu o întâmplare nouă cu pasărea năzdrăvană.

— Altă dată, Moş Toma... spune Suzana.

Spune şi se duce în casă. Moş Toma i se pare acum un moşneag urât şi cam leneş, cum spune tăticul. Poate e chiar un beţiv, cum spune mămica.

Oricum o fi, de un lucru acum Suzana nu se mai îndoieşte. Ştie că nu e năzdrăvan, cum l-a crezut atâta vreme, ca o proastă. Dacă ar fi năzdrăvan, ar putea măcar atâta să-i spună : ce e aceea o *feerie*... E însă un moşneag mincinos şi lăudăros. Nici el nu-i năzdrăvan şi nici pasărea lui nu-i năzdrăvană.

— Intră în casă, Suzano ! E frig şi mă tem că acuşi are să ningă !...

Din uşă, mămica o cheamă în casă. Dar n-are timp să stea cu dânsa. O trimite în camera cu jucării. În salon a venit altă prietenă a mămichii.

Tot timpul vin şi se duc prietene. Şi mămica tot timpul pleacă de acasă. Tăticul abia vine la masă şi iar se duce. Suzana stă singură, printre jucăriile ei, de care s-a săturat.

În iarna aceea a început să ningă devreme. Copacii s-au împodobit cu flori albe, de zăpadă. Toată grădina pare o livadă de pomi de Crăciun.

Anul trecut, mămica îi dădea voie să se joace în omăt. O îmbrăca în haină groasă, cu blăniţă albă la gât. Îi închidea singură şoşonii, îi punea mănuşile de lână. Suzana se juca în fulgii care cădeau încet şi lin ; totul era ca într-o poveste frumoasă şi

fără sfârşit. Poate ceva, aşa, cum trebuie să fie o *feerie*.

Acum mămica n-are timp. Tăticul vine şi pleacă. În casa lor, uşile detună trântite în lături. Iar Suzana rămâne închisă în odaia de sus, uitată de toţi, între jucăriile care, şi ele, par triste şi părăsite.

Îi vine să plângă şi nu ştie de ce. A pus scaunul la fereastră, s-a urcat şi priveşte în stradă. Acolo se văd mame, trecând cu copiii de mână. Altele, cu copii înfăşuraţi în blănuri, trec în sănii cu zurgălăi. Şi clopoţeii săniilor se aud tot mai slab şi tot mai departe, ca zurgălăii unei sănii vrăjite, din basm.

Suzana coboară. Abia îşi înăbuşe plânsul.

Păpuşa o aşteaptă pe pat.

— Felicio, tare mai suntem noi singure pe lume !

Felicia, păpuşa cu ochii albaştri cum era cerul de astă-vară, apleacă pleoapele. Spune : „Da ! ai dreptate... Suntem foarte singure şi părăsite !"

— Măcar de-ai şti ce e aceea o *feerie*... îi şopteşte Suzana. Am avea şi noi *feeria* noastră...

Felicia ridică pleoapele şi o priveşte cu tristeţe în ochi : „Încă nu e timpul, Suzano !"

Felicia nu vrea să răspundă. Şi ochii ei sunt încă mai trişti. Poate e şi ea o păpuşă năzdrăvană, care ştie să citească viitorul. Şi poate ştie că viitorul pentru Suzana e trist şi scris cu litere negre, într-o carte mare şi groasă şi fără milă.

Iarna s-a înăsprit pe la Crăciun. Viscolul se zbătea chiuind şi şuierând deasupra oraşului. Răscolea troiene şi aşternea altele în loc. Zgâlţâia ferestrele noaptea şi se prelingea pe sub uşi, împrăştiind o pulbere îngheţată de zăpadă. Se făcea ziuă târziu

și întuneric devreme. Lumina era tulbure și posomorâtă. Suzana stătea în fața focului, printre jucăriile zvârlite de jur împrejur.

Privea în flacăra focului. Limbile roșii jucau, se deșirau, se topeau și iar izbucneau. Era un joc încântător și zglobiu. Singura veselie în casă. Poate era o feerie în această întrecere săltată a văpăilor.

Dar focul se stingea repede, jarul se înfășura în cenușă sură. Lența, de la bucătărie, uita să vină cu alte lemne. Casa era pustie. Se lăsa frig. Mămica lipsea. Tăticu nu venea câteodată nici la masă.

Într-o dimineață, Suzana a văzut pe fereastră un cârd de copii, jucându-se zgomotos în piață. Făceau un om de zăpadă. Se băteau cu bulgări. Se alungau, cădeau și râdeau. Erau mulți. Fetițe și băieți. Și erau veseli, cum n-a văzut vreodată copii atât de gălăgioși și voioși. Parcă a lor era toată iarna, zăpada și strada !

Viscolul încetase. Coborâse un ger grozav, cu cerul sticlos. Cei de afară, însă, nici nu-l simțeau.

Suzana descoperi, printre copii, două fetițe care i-au plăcut îndată. Așa ar fi vrut și ea să aibă două prietene. Fără îndoială că ele ar ști să-i spună ce e aceea o feerie. De altfel, ce-ar fi să coboare, să se ducă la ele și să le întrebe ?

Nimeni n-ar ști nimic. Mămica lipsește. Tăticul e dus. Lența stă la sfat, la bucătărie.

Suzana a îmbrăcat repede paltonul. Nu găsea șoșonii. Nu face nimic ! Poate merge și fără șoșoni. N-o vede nimeni. A deschis ușa. S-a strecurat ușor. A deschis cealaltă ușă. N-a auzit-o nimeni. Și ușa de afară... Brr ! Ce frig e ! Ce frig e afară !

S'a dus la fetițe. Fetițele n'aveau timp să stea de vorbă. Au prins-o în jocul lor. Dar nu știau ce e aceea feerie.

— Feerie ? Cum feerie ?... Poate aceasta e o lecție dela intuiție sau dela gramatică. Lasă acestea ! Suntem în vacanță. Mai bine la joacă acum !.. Vrei tu, să te îngropăm în zăpadă ?...

Suzana s'a jucat cum nu s'a jucat niciodată în vieață. S'a lăsat îngroptă în zăpadă Pe urmă a alergat târînd o sanie. S'a bătut cu bulgări și a dat paltonașul ei, ca să îmbrace un copil de omăt.

Când au plecat toți, a intrat și ea în casă. Tiptil, pășind în vârful picioarelor. N'a auzit-o nimeni. N'a băgat nimeni de seamă că a fost plecată Ce noroc ! Repede-repede !

Repede-repede, Suzana a schimbat pantofii uzi. Și-a uscat mâinile și picioarele la foc. Niciodată n'a petrecut atât de bine ! Mâine are să ceară voie dela mămica... Acum e așa de obosită.

Niciodată n'a fost atât deobosită ! Ii ard obrajii. Ii vâjâie urechile. Și ii clănțăne dinții. Niciodată nu i-a fost atât de somn !...

• • •

— Coniță, duduia Suzana n'a vrut să mănânce. S'a culcat așa ! A trebuit s'o desbrac eu...

Lența pare foarte supărată că a trebuit ea s'o desbrace și s'o culce pe Suzana.

Mămica e în haină de bal. Intr'o rochie galbenă, pe care i-a adus-o astăzi croitoreasa.

A ascultat ce spune Lența, cu gândul în altă parte. In fața oglinzii, își mai potrivea părul.

— Bine, Lenţo, poţi să te duci !... Înainte de a pleca, trec eu să văd ce e cu Suzana.

Înainte de a pleca, într-adevăr, mămica a trecut să vadă ce e cu Suzana.

Fetiţa dormea, gemând prin somn. Obrajii erau învăpăiaţi, părul auriu lipit de sudoare.

— Mi se pare că are febră ! spuse mămica. Nu cumva a ieşit pe afară şi a răcit ?

— Da unde se poate una ca asta ! se jură Lenţa. Am stat tot timpul aici, în odaie.

În sfârşit, avem să vedem mâine.

Mămica se plecă, ferindu-şi rochia să nu o boţească... Se plecă şi sărută copila pe frunte.

Suzana deschise ochii. Şopti :

— Mămico, stai cu mine !... Mă tem... Nu te duce !...

— Ce vorbă e aceasta ? Fii cuminte, dormi...

— Mămico ! chemă încă o dată, slab, Suzana.

— Ei, ce e ? întrebă mămica din uşă.

— Mămico, spune-mi, te rog, ce e aceea *feerie ?...*

— N-ai mai sfârşit cu *feeria* ta, Suzano ? A ajuns o poveste... Bine, mâine am să-ţi spun. Să-mi aduci aminte şi am să-ţi spun... Acum, noapte bună ! Fii cuminte şi dormi !

Mămica a închis uşa. S-a mai auzit în antret foşnetul rochiilor de mătase. Pe urmă nimic.

Suzana închise ochii. E aşa de mare tăcere în casă ! S-a stins şi focul în sobă. A adormit ? Nu ! A tresărit. Cineva a atins-o pe umăr. A deschis ochii.

—A ! tu erai, Felicio ?

Păpuşa îi face din cap, semn să vorbească încet. Duce degetul la buze : „Ssst !“

— Ce e, Felicio ? Iar am rămas numai noi... Tare mai suntem părăsite şi singure !

„Lasă aceasta, Suzano ! Mi-ai cerut să-ţi spun ce e aceea o *feerie*... Atunci nu puteam. Acum a venit timpul... Priveşte !"

Suzana se întoarse.

Priveliştea o făcu să se ridice în capul oaselor. Îşi frecă ochii şi tot nu-i venea să creadă.

„Aceasta e *feeria !*" spuse Felicia, păpuşa cu ochii albaştri.

Da ! Aceasta era *feeria.*

Niciodată Suzana nu-şi închipuise că poate avea fiinţă pe lume asemenea minune.

Uşa dulapului se afla dată în lături. Masa trasă la o parte. În mijlocul camerei, pe covor, coborâseră singure toate jucăriile.

Erau ele : le cunoştea ! Şi totuşi nu mai erau acele din totdeauna. Nu le-a văzut niciodată aşa.

Acum se jucau singure. Trăiau viaţa lor, cum n-a ştiut Suzana niciodată că au o viaţă şi că se pot mişca după pofta şi plăcerea lor, fără să mai aştepte învârtirea de cheiţă.

Întâi zbură pasărea albastră. Cum a crezut ea vreodată că e pasăre de tablă văpsită ? Acum e pasăre adevărată, cu pene muiate în cel mai frumos albastru şi cu ciocul de mărgean. Zbură rotit de câteva ori.

Era, fără îndoială, pasărea năzdrăvană. Pasărea minunată care dezlega toate vrăjile rele.

Se roti deasupra jucăriilor şi dezlegă blestemul care le ţinea împietrite.

Şi iată, deodată, cum toate jucăriile s-au însufleţit ! Trenul a început să fugă repede pe şinele subţiri. Caleaşca de aur s-a mişcat şi şoricuţul vizitiu

a dat bici celorlalţi şoricuţi de argint înhămaţi doi câte doi. Automobilul cel roşu a pornit sunând din goarna pitică.

Un fluier subţire. Toţi s-au oprit.

Din caleaşcă a coborât un paj şi a întins mâna principesei de dincolo de nori. Din tren s-au dat jos alte păpuşi pe care nu le cunoaşte. Şi din automobilul roşu, o zână mică-mică, într-o rochie de mătase ca rochiile mămicăi, de bal.

S-au dat jos şi pe toate le-a primit muzicantul cu vioara mecanică.

Muzicantul se apleacă, salută, sprijină vioara sub bărbie şi începe să cânte. Dar nu cântecul din totdeauna, scârţâit şi răsucit în resort. O muzică alta, dumnezeiască.

Şi toţi şi toate au început să danseze. Au început să întovărăşească muzica, cu glasuri argintii. Să se învârte delicat, în vârful pantofilor de mătase, de lac, de căprioară.

Perechile lunecă lin. Ursul dansează şi el greoi, în două labe. Muţunache se dă de-a tumba, scoate limba, întoarce ochii peste cap şi stârneşte râsul tuturora, cu giumbuşlucurile lui. Îi ţine isonul Vasilache, ţupăind de se clatină clopoţelul din vârful scufiei. Toţi râd. Ce râs ! Ce râs !

Râde şi Suzana. N-a râs niciodată cu atâta poftă.

Pe urmă, muzicantul se opreşte. Se opresc şi păpuşile din dans. Bate din palme.

— Haide, mai departe !

Ce năvală ! Şi ce veselie ! Şi ce râsete ! Toţi dau fuga, se urcă în tren, în automobilul cu resort, în caleaşcă. Trenul fluieră. Vizitiul caleştei pocneşte din bici. Automobilul strigă din goarnă. Loc. Repede-repede ! N-avem timp ! Şi pornesc în alt un-

gher al camerei. Acolo, alt dans și altă veselie. Și muzica vioarei e alta. Și altele sunt giumbușlucurile lui Mutunache.

Da ! Aceasta era *feeria* și ea n-o știa.

Unde oare se mai duc ? Au plecat ? Nu. Se opresc în fața patului. Toți duc o mânuță la pepturile lor, fac o reverență într-un genunchi și își cer voie :

— Domniță Suzană, stăpâna noastră, ne dai voie să dansăm și pentru tine ?

Suzana nici nu poate scoate o vorbă de atâta bucurie și fericire.

Face numai din cap :

— Ce întrebare ? Dansați cât voiți !... Cât de mult ! Până mâine dimineață. Toată viața ! Întotdeauna...

Iar perechile mulțumesc, își prind mâinile mici, pornesc în alt dans. Ursul îi face semn, glumeț, cu ochii lui galbeni, mormăind a veselie. Și pajul cu pantofi de atlas și cu bucle negre o invită pe ea, pe Suzana, să danseze cu dânsul.

— Nu știu să joc ! își cere iertare, rușinată, Suzana.

— Nu face nimic ! spune pajul. În *feerie* nu sunt cuvintele acestea : nu știu, nu pot. Totul e cu putință ! *Feeria* e aceasta...

— Bine ! Atunci mă cobor ! se hotărăște Suzana, pregătindu-se să se dea jos din pat.

Dar ce este aceasta ? Toți au tăcut. Totul a dispărut. Totul s-a stins.

E un mare întuneric și deodată s-a făcut atât de frig !

— Felicio, păpuşa mea mică, unde e *feeria* noastră ? Vreau *feeria* mea !... Încă o dată. Încă, te rog !

Felicia a pus degetul la buze.

Din ochii ei albaştri încep să se rostogolească lacrimi. Abia şopteşte înăbuşindu-şi plânsul :

— Ssst ! Ajunge, Suzano ! Totul s-a sfârşit !... De-acum dormi. De-acum totul s-a stins !

Suzana a mai întins o dată braţele ei mici să cheme îndărăt *feeria.*

Dar braţele au căzut. *Feeria* a rămas pierdută pentru totdeauna. Şi ochii, ochii cei mari ai Suzanei, s-au închis în somnul cel mare şi veşnic.

BARABUMBOSAUR

— Şi cum spuneai tu, Nelule, că se numeşte animalul acela ?...

Nelu închise ochii şi rosti pe nerăsuflate :

— Barabumbosaur !

Toţi rămaseră cu gurile căscate. Nu mai auziseră despre aşa ceva. Unul, mai îndrăzneţ, spuse :

— Prea ne crezi proşti !

Mai prinse şi altul curaj. Era Nicachi, băiatul profesorului de ştiinţe naturale. Îi dădu pe ceilalţi la o parte şi îşi rosti întrebarea lui, cu tărie :

— Pot să-ţi spun, dragă Nelule, că de data asta nu-ţi mai merge. Ai întrecut măsura ! Nu numai că ai născocit numele... Dar nici nu este pe lume un astfel de animal. L-ai scornit tu !...

— Ba l-am văzut cu ochii mei. Pot jura !

— Ei şi cum era ? Cum s-a întâmplat ? întrebă Nicachi, făcând semn cu ochiul celorlalţi băieţi, să aibă răbdare fiindcă, până la sfârşit, tot are „să-l înfunde".

Nelu nu-şi pierdu cumpătul. Dacă îl lăsau să povestească, nu mai era nici o primejdie. Aci se simţea el tare.

Roti ochii şi începu :

— Cum ştiţi, am fost astă-vară, cu mama, la mare... Voi aţi fost vreunul la mare ?

Prietenii lui Nelu se uitară unul la altul. Nu fuseseră nici unul la mare. N-o văzuseră decât la cinematograf.

— N-am fost ! mărturisiră umiliţi.

Curajul lui Nelu crescu. Dacă era vorba aşa, le putea turna palavrele cele mai gogonate ! Ba încă se mai simţi în drept să le dea şi sfaturi.

— Păcat că n-aţi fost !... Dacă n-aţi văzut marea, nu ştiţi ce-i frumos pe lume ! Trebuie să vă duceţi numaidecât...

— Lasă acestea... Spune ce e cu balaurul tău ! îl întrerupse Nicachi.

— Nu e balaur ! îşi apără Nelu eroul povestirii cu cea mai mare îndârjire. Nu e balaur ! Balaurul e aşa, un fel de animal închipuit, din poveşti... Eu vă spun despre ce am văzut cu ochii mei. Un animal în carne şi oase.

— Bine-bine ! Nu-i balaur. Spune-ne mai repede ce-i şi cum e şi cum l-ai văzut.

Nelu se aşeză pe bancă, fiindcă simţea că povestea are să fie lungă.

Ceilalţi se strânseră cerc în jurul lui.

— Unde am rămas ?... Da !... Eram cu mama, la mare. Acolo nu mă ţinea nimeni de scurt. Aveam voie să mă plimb cât vreau şi unde vreau. Mă duceam, mai ales, într-un loc al meu... Era departe-departe de toată lumea. Şi acolo, era o plajă pe care n-o ştia nimeni. Mă scăldam şi, după aceea, cule-

geam scoici. Aşa scoici n-am mai văzut niciodată ! Unele mari cât farfuriile... Ba chiar poate şi mai mari.

— Poate cât masa ? întrebă în batjocură Nicachi, privind cu înţeles la ceilalţi prieteni.

Nelu crezu de cuviinţă să-şi pună frâu. Se apără cu tărie de asemenea presupuneri, că ar face el din ţânţar armăsar.

Spuse, serios :

— Cât masa, nu ! Nici nu există scoici cât masa. Asta v-o garantez eu, care am văzut marea şi tot felul de scoici... Mari şi mici. Albe şi verzi... Despre o scoică mare cât masa însă n-am auzit ! Dacă n-am auzit, de ce să vă spun ?

Modestia lui Nelu îi câştigă câţiva partizani. Nicachi văzu că pierde câţiva din ai lui. Încrederea povestitorului începea să-i dea avânt.

Istorisi mai departe :

— După ce culegeam scoici, mă culcam în nisip şi mă prăjeam la soare. Mă uitam pe mare şi mă gândeam...

Aci, Nelu avu o idee norocoasă. Căci era ceea ce trebuia ca să-i câştige pe toţi de partea lui şi să-l lase pe Nicachi singur, cu râsul lui uricios şi cu semnele pe care le tot făcea el a batjocură, din coada ochiului.

Spuse, cu un fel de mâhnire :

— Mă gândeam aşa, la voi... La tine, şi la tine, şi la tine. La toţi !... Mă gândeam şi spuneam : „Păcat că nu sunt şi ei aci. Ce scoici am mai culege împreună ! Ce ne-am mai prăji la soare împreună ! Ce ne-am mai scălda, de trei ori pe zi, împreună ! A noastră ar fi plaja şi marea..." Aşa mă gândeam şi-mi părea rău !...

Cercul din jurul lui Nelu se mai strânse încă. Toţi erau gata să creadă, de-acum înainte, orice le-ar fi spus un prieten aşa de bun ca Nelu, care se gândise cu atâta dor la dânşii.

Nicachi rămăsese singur, la o parte. Îşi muşca buzele. Camarazii de şcoală îi întorceau spatele. Nelu îl privea biruitor de pe acum. De mult îi stătea lui în cale acest Nicachi !

Urmă povestea, mai însufleţit :

— Aşa mă prăjeam eu într-o după-amiază, la soare, şi mă gândeam la voi. Trece un ceas, trec două... Când colo, prind de veste că e târziu !... Soarele gata; gata să apună. Fuga încep să-mi strâng scoicile. Îmi încalţ sandalele. Caut pălăria. Mă pregătesc să plec... Deodată se aude un vuiet dinspre mare şi nişte vâjâituri, şi se ridică, din senin, nişte valuri cât casa. Eu zic : „Ce istorie o mai fi şi asta ?" Şi aştept. Şi numai ce apare din apă o dihanie uriaşă, scoţând aburi şi fum pe nări. Gâfâia şi venea ! Mie, drept să vă spun, mi-a fost frică...

Această mărturisire, spusă din toată inima, fu hotărâtoare pentru toţi.

Dacă Nelu s-ar fi vitejit şi ar fi spus că nu i-a fost frică, atunci, da ! Poate istorisirea lui ar fi lăsat oarecare îndoială. Aşa, se vede cât de colo, că e o întâmplare adevărată.

— Mi-a fost frică ! continuă Nelu. Nu mi-e ruşine s-o spun. Şi vouă v-ar fi fost frică, să vedeţi ieşind din apă asemenea namilă... Am înţeles că nu mă bagă în seamă. M-am furişat după o stâncă şi am aşteptat să văd ce face. De acolo, eram la câţiva paşi de animal şi nu-mi scăpa nimic din ochi... Intâi să vă spun cum era...

Nelu făcu o pauză. Aceasta mărea nerăbdarea tuturor. Şi toţi înţeleseră că Nelu are nevoie să-şi amintească bine fiecare amănunt pe care l-a văzut, ca povestirea lui să fie cât mai apropiată de adevăr.

De fapt, Nelu nu-şi încorda gândurile să-şi amintească o întâmplare care n-a fost şi un animal pe care nu l-a văzut niciodată.

El voia să-şi amintească altceva.

Duminică, fusese la muzeu cu unchiul Alexe. Acolo se minunase el de tot soiul de păsări şi animale împăiate, fluturi şi şerpi, peşti şi insecte. L-au minunat mai ales scheletele unor animale mari cât casa. Unchiul Alexe i-a istorisit cum trăiau animalele acelea în alte veacuri. Cum se ridicau din mlăştini şi mâncau frunzele din vârfurile copacilor. I-a spus şi cum se numesc. Nişte nume lungi-lungi de tot şi caraghioase, sfârşite tot cu *us* şi cu *os* şi cu *um*.

După această plimbare la muzeu, i-a dat în gând să-şi înmărmurească prietenii, povestind cum a văzut el asemenea dihanie în carne şi oase. Un nume, aşa de aproape, cam potrivise el.

Ba-Ra-Bum-Bosaur. Barabumbosaur. Îl ştie pe de rost. L-a scris şi pe o bucată de hârtie. Acum, toată greutatea era să-l şi zugrăvească, după chipul şi asemănarea dihăniilor din muzeu. În sfârşit! Câte ceva de la unul, câte ceva de la altul, tot putea face el un animal înfricoşat.

Începu, aşadar, să-l zugrăvească mai cu de-amănuntul ca la lecţia de intuiţie :

— Să o iau pe rând. Mai întâi capul... Ce să vă spun ? Avea un cap, cât un tramvai. Şi un bot lung cât de aci, în banca din faţă. Ochii lui străluceau ca focul. Dinţii erau mai mari decât un cap de om.

Când rânjea și clănțănea, mă treceau fiorii. Acuma, gâtul... Gâtul era cât trei vagoane de tren. Și avea o coamă cu țepi. Adică țepi, vorba vine. O țeapă din coama lui era mai lată ca un satâr de bucătărie. Ceea ce nu mi-am închipuit niciodată că poate exista pe lume era însă trupul !... În trupul lui ar fi încăput toată școala. Picioarele erau cât turnul bisericii Sfântul Neculai. Cât despre coadă ?... Coada nici nu încăpuse pe plajă. O lăsase să spânzure în urma lui, pe mare. Așa era *Barabumbosaurul.*

— Ți-ți-ți ! se mirau toți, clătinând din cap, cu mâinile la gură.

Nelu se uita triumfător la Nicachi. Partea întâi a povestirii sfârșise cu bine. Namila crescuse, în cursul povestirii, de zece ori mai mătăhăloasă decât și-o închipuise chiar Nelu.

— Și tu ? Tu ce făceai ? întrebară toți cu neliniște.

— Eu, ce să fac ? Stăteam ascuns și priveam. Pe urmă, am înțeles că am făcut bine... Dacă m-aș fi mișcat, nu mai stăteam eu acum cu voi, să vă povestesc această întâmplare. Praf se alegea de mine !... Stăteam și priveam... Și deodată văd că se întoarce pe jumătate. Simțise că pe mare trecea o barcă de pescari. Se răsucește, întinde gâtul, cască gura : cleamp ! I-a înghițit pe toți, cum înghițim noi un miez de nucă. Pescarii nici n-au avut vreme să strige. I-a înghițit cu tot cu barcă. Se vedea cum mergea barca pe gât, de pe dinafară, cum se vede când înghit gânsacii o coajă de pâine. Eu, ce să spun ? Am început să simt că mi se moaie picioarele... Mai trece un timp ! Iaca doi cai, treceau acasă de la păscut. Cleamp !... Îi înghite și pe aceia.

Dragă Nelule, mi-am spus, nu-i de glumă ! Dacă te-ai mişcat, vai şi amar de oasele tale !... Pe urmă, iar mai stă şi iar se uită în dreapta şi în stânga. Vede pârâul care se vărsa în mare. Apleca botul, suge o dată şi-am văzut eu cu ochii mei cum a secat tot izvorul. Rămăsese uscat, parcă n-a fost niciodată apă în el. De frică, abia îmi ţineam răsuflarea. Noroc că acuma era sătul ! Se mai uită, cască, mai scoate aburi pe nări şi începe să plece spre locul lui în mare... Când a intrat în mare, apa a început să clocotească şi să crească, mai-mai să-mi ajungă la picioare. A mai clocotit ce-a mai clocotit şi s-a făcut pe urmă linişte... Nu-mi venea să cred că am scăpat viu şi teafăr. Am lăsat tot, scoici şi sandale, şi am rupt-o de fugă. Nu m-am oprit până acasă, la mama. Şi nici n-am spus nimănui. Acum istorisesc întâia oară ce am văzut. Am vrut înadins să o păstrez pentru voi... E un animal despre care nu ştie nimeni că se află pe lume. Stă acolo în fundul mării şi tace. Iese numai unde ştie el că e un loc ascuns. Iese, înghite un om, zece, o sută, un cal ori altceva, bea un izvor şi seacă o fântână. Pe urmă, iar nu mai dă semn de viaţă... Merge pe sub apă şi scoate capul dincolo, pe celălalt mal. Dacă eraţi şi voi cu mine, îl vedeaţi şi voi... Şi aveaţi ce povesti la alţii.

— Şi cum ai spus că se numeşte ? întrebă Nicachi.

— *Barabumbosaur !* răspunse repede, sigur de sine, Nelu.

— Mai spune o dată, să-l învăţăm şi noi ! se rugară prietenii lui Nelu. Spune mai rar. Spune, să spunem după tine.

— Ba...

— Ba...
— Ra...
— Ra...
— Bum...
— Bum...
— Bosaur...
— Bosaur.
— Barabumbosaur !
— Barabumbosaur. Barabumbosaur ! repetară toţi de câteva ori.
— Eşti sigur că aşa se numeşte ? întrebă Nicachi.
— Dacă o spun eu, însemnează că ştiu !
— Şi eşti sigur că nimeni n-a mai văzut namila ta ? Tarabumbosaurul tău ? Eşti sigur că numai tu l-ai văzut ?
— Fără îndoială ! vorbi cu tărie Nelu.
— Atunci te-aş întreba ceva, dragă Nelule ! rosti cu o blândeţe vicleană Nicachi.
— Poftim ! Întreabă şi sunt gata să-ţi răspund !
— Te-aş întreba, dragă Nelule ! Să-mi lămureşti aceasta. Nimeni nu l-a văzut !... Nimeni nu ştie că este pe lume un animal, aşa hămesit şi cumplit cum l-ai văzut numai tu !... Te-aş ruga atunci să-mi spui, de unde ştii tu, aşa de sigur, că se numeşte Barabumbosaur ?... Cine ţi-a spus ?... Cine i-a pus numele ?... Poate s-a recomandat singur ?... Poate ţi-a dat un bilet cu numele şi adresa ?
Roşu ca para, Nelu nu ştia ce să răspundă. La aceasta nu se gândise.
— Eşti un prost ! Habar n-ai !
Atât găsi el de spus.
— Cu acestea, tot nu mi-ai răspuns, dragă Nelule ! Tocmai fiindcă sunt prost şi fiindcă n-am ha-

bar, te-aş ruga să mă lămureşti. Tu ştii toate, eşti deştept, ai văzut toate... Ei, ce-mi răspunzi ?

— Răspund că eşti un prost şi că nu stau de vorbă cu proştii !

Nicachi începu să râdă. Dar râsul acesta nu plăcea defel prietenilor care tremuraseră ascultând peripeţiile animalului cumplit, Barabumbosaur. De ce se amesteca Nicachi ? Aşa e el întotdeauna, strică plăcerea şi jocul tuturor.

Se iscă o mare ceartă. Se încleştară pumni... Din încăierare. Nicachi ieşi cu obrazul zgâriat, cu hainele sfâşiate şi cu un smoc de păr smuls.

De departe, fără pălărie, zburlit, plin de sânge şi de praf, Nicachi se mai întoarse şi strigă :

— Nu există Tarabumbosaurul vostru ! Sunteţi nişte proşti ! Îşi bate joc de voi !

Cei mai înfocaţi partizani ai Barabumbosaurului aruncară cu pietre după necredincios. Una îl lovi în piept. Căzu, dar se ridică şi fugi mai departe.

— Bine i-aţi făcut ! aprobă Nelu.

— Şi încă a scăpat ieftin ! rostiră ceilalţi.

*

A doua zi, Nicachi nu veni la şcoală. Unii spuneau că e bolnav. Alţii socoteau că şi aceasta ar fi o pedeapsă meritată, pentru unul care, din încăpăţânare, nu vrea să creadă ceea ce un prieten ca Nelu a văzut cu ochii lui.

Dar şi unii, şi alţii nu mai vorbeau decât de Barabumbosaur. Pe tablă, Stoian, desenatorul clasei, îi făcu în cretă, chipul înfricoşat, după descripţia lui Nelu. În caietul de gramatică, la analiza frazei, colegii lui Nelu scriau exemple ca acestea : „Bara-

bumbosaurul este animal foarte fioros. Nimeni, în afară de Nelu, nu poate şti cât de fioros animal este Barabumbosaurul, deoarece nimeni nu l-a văzut. Barabumbosaurul mănâncă mult şi e lacom, fiindcă e mare. Picioarele omului sunt mai mici decât o măsea de Barabumbosaur."

Nimeni nu auzise. Dovada cea mai bună că Nelu avea dreptate.

Dar Nelu era fericit. Născocise un animal. O închipuire a lui dăduse fiinţă unei dihănii înfricoşate. Şi toţi vorbeau numai despre această închipuire. Credeau în ea. Sufereau pentru ea. Unii o descriau. Alţii o desenau. Ceilalţi o dădeau de exemplu.

Nelu se hotărî, când va fi mare, să scrie o carte despre Barabumbosaur. Atunci toată lumea are să ştie şi despre numele lui. Are să-l salute şi are să-l respecte.

Cu aceste gânduri, pline de fală, se culcă seara, după ce-şi termină lecţia. Stinse lumina şi adormi îndată. Dar nu dormi mult.

Cineva deschise şi intră în vârful degetelor.

— Cine e ? Ce este ?

Nelu se deşteptase, strigând speriat.

— Ssst ! Vorbeşte mai încet ! spuse cel care intra.

Lui Nelu nu-i venea să-şi creadă ochilor.

Era Nicachi.

Răsuci butonul luminii electrice şi acum venea lângă pat. Era cu hainele murdare de praf, zgâriat şi cu părul smuls. Aşa cum îl văzuse pentru cea din urmă dată, când băieţii îl alungaseră cu pietre.

Dar avea o mutră plină de groază, cum n-a mai văzut Nelu în viaţă.

Nicachi se aşeză pe marginea patului.

Apucă mâna lui Nelu şi spuse, gâfâind :

— Dragă Nelule, ai avut dreptate !... Tu spuneai adevărul, şi eu, ca un încăpăţânat, nu voiam să-l cred... Recunosc acum... Recunosc, fiindcă am văzut cu ochii mei animalul tău cel grozav : Barabumbosaur.

— Cum asta ? Unde ?

Nelu întrebă, ridicându-se în capul oaselor. Acum nu-i venea lui să creadă.

— Unde ?... vorbi Nicachi. Unde vrei tu să fie în altă parte, decât aici, în oraş.

— Nu se poate ! rosti Nelu cu hotărâre. Nu se poate să fie aici în oraş, fiindcă...

Era să spună : „Fiindcă nu există. Fiindcă aşa animal n-a existat niciodată. L-am născocit eu..."

Dar îşi dădu seama că nu poate spune aceasta. Şi sfârşi fraza începută :

— Nu poate să fie aci, în oraş, fiindcă Barabumbosaurul stă numai la mare, în apă.

Nicachi râse amar.

— Nu, dragă Nelule ! Numai aici n-ai avut tu dreptate. Înţeleg că n-aveai de unde să ştii... Dar nu stă numai în mare. E aci... Şi are să fie vai şi amar de noi...

— De ce, vai şi amar de noi ? întrebă Nelu cu supărare.

El ştie că nu există un animal fioros Barabumbosaur. Deci n-avea de ce se teme de dânsul.

Dar Nicachi vorbi plin de spaimă :

— Tu ai dormit. De aceea nu ştii ce-a făcut. Nu ştii ce face... E prăpăd în urma lui ! Am venit la tine, să-ţi spun şi să fugim.

— Ba eu nu fug deloc. Nu mă tem ! N-am de ce mă teme... Să poftească !

Nelu se arătă viteaz, fiindcă el credea, într-adevăr, că n-are de ce se teme. Cum să se teamă de o născocire a lui ?

— Nu vorbi așa ! îl sfătui Nicachi. Nu știi nimic. N-ai văzut. Nu-ți închipuiești... Îmbracă-te și hai să fugim !... Dacă ar ajunge aici, sfarmă tot, dărâmă tot. Hai, îmbracă-te !

Nelu stătu la gânduri. Mare istorie mai e și aceasta ! Se hotărî să se îmbrace. Spuse :

— Mă îmbrac și merg. Dar merg, numai ca să văd și eu, cum se poate așa ceva... Înțelegi, Nicachi ? Merg ca să văd, nu ca să fugim...

— Bine, bine ! Haide mai repede. Când ai să vezi, ai să fugi singur.

Nelu se îmbrăcă. Ieșiră amândoi în stradă, pășind, pe culoar, în vârful picioarelor.

Pe strada lui Nelu era întuneric și pustiu.

Dar cum se apropiară de centrul orașului, se vedea bine că se petrece ceva neobișnuit. Tramvaiele, automobilele și trăsurile goneau. Oamenii fugeau cu capul gol. O lumină mare, ca de foc, se ridica deasupra caselor.

— Fugiți ! Ascundeți-vă ! Vine ! E sfârșitul pământului ! strigau toți alergând.

Nelu mergea înainte fără frică. Nicachi îl trase de mână :

— Hai să fugim ! Tu nu știi. N-ai văzut...

— Lasă-mă ! strigă Nelu pierzându-și răbdarea. De ce să fugim ? Toți sunt niște fricoși și niște proști.

Dar abia spuse cuvintele acestea și glasul i se stinse în gâtlej. Din capătul străzii apăruse, în piață, namila lui : Barabumbosaur.

Da ! Era animalul cel înfricoşat. Aşa cum îl zugrăvise el, din închipuirea lui.

Dar era încă mai înfricoşat şi încă mai furios.

Scotea fum, aburi, şi pară pe nări. Păşea cu labele lui cât clopotniţa de biserică, turtind sub picioare oameni, trăsuri şi tramvaie. Cu botul dărâma casele înainte. Cu coada mătura sfărmăturile. Un muget cumplit cutremură oraşul...

În urmă, ruinele se aprindeau. Era o pălălaie de sfârşit de lume.

— Fugiţi !... Vine !... Ascundeţi-vă !...

Oamenii mici, ca furnicile, fugeau împiedicându-se... Cădeau, se ridicau, şi porneau mai departe. Mame cu copilaşii de mână. Bătrânii târându-se în cârji. Femei despletite. Copii urlând de spaimă.

Iar după toţi, gonea păşind peste case şi mugind animalul cel fioros : Barabumbosaur.

Inima lui Nelu se făcuse cât un purice.

Nu înţelegea cum s-a putut întâmpla minunea aceasta plină de groază. Dar nu mai era timp să afle şi să-şi explice.

Dihania cea cumplită, Barabumbosaur, scoase un răcnet.

Îl văzuse pe Nelu. Parcă pe el îl căuta. Căci abia l-a văzut şi i-a lăsat pe ceilalţi. S-a întors spre el şi împroşcă pe nări un nor de fum şi de flăcări şi de aburi.

— Să fugim ! Să fugim, Nicachi ! strigă Nelu îngrozit, apucând-o la goană.

Şi începu să fugă îndărăt, pe străzi întunecoase şi pustii.

Din urmă, Barabumbosaurul venea însă avan. Dărâma case, strivea sub labe statui şi tramvaie, răsturna cu pieptul bisericile.

Alături de Nelu, fugeau oameni pe care nu i-a văzut niciodată. Ici-colo, mai recunoştea şi câte un domn sau o cucoană, pe care îi ştia din alte zile, de pe stradă.

Atunci erau îmbrăcaţi în haine ca lumea, mergeau încet şi fără grijă, la treburile lor. Acum, dezbrăcaţi, treziţi din somn, cu capul gol, alergau răcnind şi văitându-se în ghearele spaimei.

— Unde e copilul meu ?

— A rămas mama paralizată acasă...

— Unde e sora mea ? N-aţi văzut pe sora mea ?... Sora mea !

Întrebau şi se tânguiau din fugă, dar n-aveau răgaz să se oprească. Îi ajungea din urmă fiara care împrăştia pustiire şi groază.

Un domn mic, cu ochelari, se opri gâfâind şi spuse, arătând cu degetul spre Nelu :

— Uitaţi-vă ! Fuge ! Din cauza lui s-au întâmplat toate ! Pe el îl caută Barabumbosaurul !... Din pricina acestui ticălos îndurăm toată nenorocirea noastră... Opriţi-l !... Daţi-l Barabumbosaurului şi are să ne lase în pace...

Ceilalţi se opriseră şi ei.

Nelu simţi că s-a sfârşit de data aceasta cu dânsul.

— Să-l oprim ! îi ţinu calea un bătrân, ridicând cârja. Din pricina ticălosului acestuia mi-au murit nepoţeii mei...

— Şi ai mei. Copilaşii mei ! se văita o femeie.

Nelu coti pe sub mâinile lor întinse, lovi în dreapta şi în stânga, răsturnă pe bătrânul cu cârja şi fugi mai departe.

În urmă, Barabumbosaurul lupta să dărâme cu pieptul palatul prefecturii, care îi stătea în cale.

— Opriți-l ! Aruncați-l fiarei, ca să scăpăm orașul ! Să ne scăpăm copiii ! Să ne scăpăm viața !...

Toți strigau, toți fugeau după Nelu : iar Nelu, gâfâind, alerga tot înainte, simțind că puterile îl lasă.

— Vino pe aici !... Să ne ascundem pe aici și să scurtăm drumul ! vorbi, cu răsuflarea tăiată, Nicachi.

Intrară într-un gang întunecos și fugiră spre altă stradă.

— Cunosc drumul. Este alt gang. Au să ne piardă urma... șopti Nicachi.

Nelu ar fi vrut să prindă mâna lui Nicachi și să-i arate toată recunoștința lui. Să-i ceară iertare. Din cauza lui, Nicachi îndurase batjocura, bătaia și fusese alungat cu pietre. Și în loc să-i poarte ură, Nicachi venise să-i scape viața cu prețul vieții lui. Acestea le simțea Nelu, dar nu era acum timp să le spună. Cum nu era timp să înțeleagă lucrul neînțeles. De unde a apărut acest fioros Barabumbosaur, să împrăștie jalea și prăpădul ?

Până ieri, era numai o închipuire a lui Nelu. Și iată că ieșise din închipuirea sa, în carne și oase, să sfarme, să dărâme și să ucidă. Da ! Aveau dreptate oamenii de adineauri. Mamele și copiii, bătrânii și femeile. Aveau dreptate când strigau că, din pricina lui, a născocirii lui Nelu, se întâmplă prăpădul orașului.

Amândoi se opriseră în gang, să-și tragă suflarea. Pe stradă, în capătul gangului, se vedeau, în lumina focurilor, oamenii fugind, țipând, văitându-se.

— Să intrăm în curte. Este alt gang. Dăm în altă stradă...

Nicachi porni înainte. Nelu după dânsul.

Dar abia au ajuns în celălalt capăt de stradă, că apăru Barabumbosaurul, dărâmând zidurile cu pieptul.

— Înapoi, să fugim înapoi ! strigă Nicachi.

Era prea târziu. Poarta gangului se închisese grea în fața lor.

Și Nicachi nu mai avu când să spună o vorbă. Deasupra capului căzu, ca un ciocan uriaș, laba fiarei. Se auzi numai un trosnet de oase și țâșni de sub labă o împroșcare de sânge.

— Bietul Nicachi !

Atât avu timp să gândească Nelu. În aceeași clipă, botul fiarei cumplite, botul Barabumbosaurului, se aplecă spre el. Îl prinse de un picior și îi făcu vânt. În sus, în aer, peste case și acoperișuri. Nelu zbură în văzduh, ca o jucărie aruncată de un copil pe casă, se rostogoli de câteva ori și căzu, într-un vuiet asurzitor, pe un acoperiș de tablă. Oasele îi trosniră, sângele năvăli... Nelu simți o durere înfricoșătoare, pe urmă din nou se rostogoli ca o minge, pe acoperișul de tablă...

...Se rostogoli și se trezi în camera lui, căzut jos, cu ligheanul de tablă în brațe. Asudat. tremurând, clănțănind din dinți, numai în cămașa de noapte, strângea în brațe ligheanul de tablă.

Se luminase de ziuă. Totul fusese un vis. Un vis urât și alt nimic.

Dar niciodată, Nelu nu și-a putut explica, în ce chip a ajuns el, din pat, în fața ligheanului. Ce căuta ? Și cum de a căzut peste lighean ?

— Astăzi, mă duc la Nicachi ! se hotărî Nelu. Dacă e bolnav, îi duc fructe și flori. Îi spun tot și-i cer iertare. Îi spun că n-a existat niciodată, că nu

există nici un Barabumbosaur. De altfel, el ştie mai bine ca mine !

Pe mesuţa de noapte se afla bucata de hârtie scrisă de mâna lui Nelu. Hârtia cu numele închipuit, al animalului închipuit : Barabumbosaur.

Nelu o rupse în bucăţi mici, mici de tot. Şi o aruncă pe fereastră, afară.

Vântul împrăştie fluturii albi de hârtie.

Şi astfel Barabumbosaurul dispăru de pe lume cum apăruse.

CUPRINS

Colecţia „Cartea mea"

BIBLIOGRAFIE ŞCOLARĂ
PENTRU CLASELE I—IV

Ziua cernuse o ploaie măruntă. În frunze picăturile atârnau ca strălucitori cercei de cleştar. În razele soarelui jucau ţânţarii de aur. În afară de sunetul lor subţire de aripi, nu se auzea nici un zgomot. În toată pădurea domnea o tăcere mare şi rece, ca într-o biserică.

Deodată, în calea noastră, pe cărare, a apărut o căprioară. Am tresărit şi noi. A tresărit şi ea. Era o arătare atât de neaşteptată!

Preţ: 1750+
35 T.L.(2)
Total: 1785 lei

ISBN 973-97079-4-7